

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 2 (232) Subotica, veljača (februar) 2014. 150,00 din

SMIJEH JE NAJBOLJI LIJEK :)

- Tema broja:
O smijehu i humoru
- Intervju:
Tomislav Žigmanov
- Reportaža:
*Obiteljski vjeronauk
za krizmanike*
- *O predstojećim
izborima u RS...*
- *Veliko prelo,
obljetnice, proslave
događanja iz zemlje
i svijeta...*

Proslava Dana škole i proštenja "Paulinuma"

S gostima iz Njemačke na Paliću

Slavlje 40. obljetnice svećeništva
mons. Beretića

Vlč. Josip Kujundžić, novi župnik u Sontu
položio prisegu svom biskupu

Stepinčevo kod subotičkih franjevaca

Vjernici iz Šandora i drugih župa u posjetu vlč. Vinku Cvijiću u Vajskoj

Uzalud vam trud birači

Uređivačka „politika“ *Zvonika* nastoji izbjegavati razmatranja o dnevno-političkim temama. Za to postoje relevantniji mediji. Međutim, kada politika poprimi religijske motive, tada to neizbježno spada u domenu promišljanja jednog religijskog lista. Kako smo još u vremenu poklada, karnevala i maskenbala, zajedljivo smatram da nema bolje prilike smjestiti aktere političke scene nego u ovo razdoblje. Uporište za ovakvu „drskost“ demistifikacije vlasti i vladajućih nalazim u samoj srednjovjekovnoj ideji karnevala, za vrijeme kojeg je tolerirana (i jedino tada) kritika vlasti na način relativizirajućeg odmaka od turbone stvarnosti kroz ironiju i smijeh. Karnevali, poklade... snažni su demistificirajući korektivi jer upućuju na to da je svaka vlast i umišljena veličina na zemlji samo relativna i podložna kritici. Možda je razdoblje maskarade postalo još jedino vrijeme kada su maske skinute a božanstva raspobožnjena. Usuđujem se smatrati ovo i najkršćanskijim momentom građanske godine, jer je neodoljivo spojivo s idejom kršćanske „opuštenosti“ spram zemaljskog i vapajem za istinskim vječnim.

Iako su se smetovi snijega odavna otopili, nada za boljim sutra prosječnog građanina ove zemlje i dalje je ostala zavijana. Pomisao kako će se nešto promijeniti na bolje uvijek je popraćena skeptičnom grimasom na licu. Istina, nada umire zadnja, ali čini se da je prilično dugo na izdisaju. Predstojeći izbori u Srbiji ne mogu ponuditi ništa drugo osim političkog profetizma i mesijanzima, koji se, nažalost, na ovim terenima jako dobro prima. Ovaj uvodnik

bit će ujedno i kršćanski stav s pokušajem analize stvarnosti u koju smo svi jednako uronjeni.

Među pukom više je nego očit stanoviti umor od potrošenih političkih aktera koji nude tek prepucavanja i slatkorječive floskule. Pitanje je presudno: ako smo toga svjesni, zašto nema promjene? Zašto uvijek ista recikliranja s unaprijed izvjesnim ishodom? Prije svega, zbog nečeg što „čuči“ u nama samima. Filozof Mladen Milić na tragu je odgovora pronalazeći ga u misli ruskog filozofa Berdjajeva koji primjećuje kako su svi slavenski narodi mesijanski orijentirani – imaju idealnu prošlost, sanjaju o mesiji i karizmatičkom vođi koji će ih u određenom milosnom trenutku povesti u bolju budućnost. Za razliku od Germana, oni ne znaju što bi sa sadašnjosti. Područje bavljenja politikom nije budućnost nego sadašnjost. Komunistički je najbolje uspio među Slavenima jer mesijanski narodi netremice upiru pogled u bolju budućnost mitologizirajući prošlost i korumpirajući sadašnjost.

Ukorijenjenost istočnjačkog mentaliteta više je nego očita a manifestira se u nepokretnosti za bilo kakvom promjenom, jer to je stvar karizmatičkog vođe, tj. mesije koji će sve učiniti mjesto nas. Po svetopisamskom principu – od naroda uzet, za narod postavljen – takav mentalitet rađa takve vlastodršce koji svojim bajalicama podgrijavaju mesijansku svijest apatičnog puka te se stvara začarani krug iz kojeg nema izaći niti boljitka.

Nastavak na str. 48. ➔

Iz sadržaja

Iz poruke

pape Franje za korizmu ...5

Tema broja:

O smijehu i humoru6

Iz događanja

Veliko prelo 2014.....14

Mons. Stjepan Beretić

proslavio 40. obljetnicu
svećeništva.....15

Belgija dopustila eutanaziju

i za djecu19

Obitelj u Crkvenim

dokumentima.....20

Intervju:

Tomislav Žigmanov24

Reportaža:

Duhovni projekti –
obiteljski vjeronauk
za krizmanike27

Moralni kutak:

Nezdravi humor – ruganje
i ismijavanje u Bibliji.....32

Ozdravljenje u korijenu ...47

Kršćanski stav:

Uzalud vam trud
svirači48

Ovo je post koji mi je po volji ... (Iz 58,6)

Piše: o. Zlatko Žuvela, OCD

U sv. misi na dan Pepelnice, na dan u kojem započinje Korizma, možemo čuti u Popričesnoj molitvi ove riječi: *Gospodine, primljena otajstva nek nam pomognu u korizmenom zalaganju da naši postovi budu tebi mili a nama ljekoviti*. I dalje, kako je to uobičajeno, slijedi završetak molitve: *Po Kristu Gospodinu našem*.

Korizmeno zalaganje vjernika, po tradicionalnom nauku Crkve, najviše se očituje kroz tri stvarnosti: molitvu, milosrđe i post. Ovo troje čini jednu cjelinu i u vjerničkoj praksi ne trebaju se razdvajati kako to lijepo veli drevni crkveni otac i naučitelj sv. Petar Krizolog: *Tko moli, neka i posti. Tko posti, nek je i milosrdan*.

A da bi naš post bio po volji Božjoj, glasnogovornici Gospodnji, proroci, često su naglašavali da se on ne sastoji samo od trapljenja tijela, lišavanja od svake hrane i pića. Da bi se svidio Bogu, pravi post mora biti združen s ljubavlju prema bližnjemu i nositi u sebi težnju za istinskom pravednošću. Naj-snažniji proročki tekst na tu temu nalazimo u Knjizi proroka Izaije: *Ovo je post koji mi je po volji ...* gdje se onda nabrajaju mnoga djela koja vode općoj slobodi, zalaganju za potlačene, siromašne, gladne, beskućnike, itd. (usp. Iz 58,3-12).

Na tragu toga proročkog govora možemo se poslužiti i jednom izrekom sv. Ivana od Križa, svećenika – karmelićanina, crkvenog naučitelja. Veli on u svojim izrekama o svjetlu i ljubavi: *Više vrijedi svladavati se u govoru nego postiti o kruhu i vodi*. To je potpuno u skladu s već spomenutim odlomkom iz Knjige proroka Izaije, gdje se na jednom mjestu veli da je

Bogu milo kad netko iz svoje sredine nastoji ukloniti *besjedu bezbožnu* (Iz 58,9).

Doista, u vremenu silne inflacije riječi, u ovom našem dobu znanosti i tehnike, kad na nas juriša toliko povika, galame i vike što sve zajedno prouzrokuje uzburkanost i uznemirenost misli i osjećaja, potrebno je ponovno otkriti vrijednost šutnje. To je tako divno i tako potrebno svojstvo duše koje nas uči da budemo učvršćeni u dobrim mislima, zaokupljeni nutarnjim nadahnućima, da budemo dobro pripravnici slušati tajne Božje savjete i upute istinskih učitelja, kako je to pripomenuo papa Pavao VI. prilikom svog posjeta Nazaretu (1964. g.), mjestu skrovitog života našega Gospodina Isusa.

Zato znajmo prepoznati tu vrednotu i krenimo od samih sebe. Budimo mi prvi koji će se svladavati u govoru, naravno ne u svakom, nego u onom bezbožnom, ispraznom, nepotrebnom. Pogotovo se je potrebno svladavati u onom štetnom, ogovaračkom, klevetničkom govoru. To može biti naše korizmeno zalaganje koje će Bogu biti milo, a nama samima ljekovito. Jer čineći to, tj. izbjegavajući govoriti i, također, izbjegavajući slušati beskorisne stvari, kako naučava isti sv. Ivan od Križa, duša se oslobađa mnogih pogubnih šteta kao što su npr. rastresenost mašte, brbljavost, zavist, nesigurnost prosuđivanja i nestalnost mišljenja, itd. Slobodna od svega toga duša će nam biti zdravija, u sebi samoj sabranija, smirenija, otvorenija Bogu i spremnija za ono što je i cilj korizmenog zalaganja; radosnu proslavu Uskrsnuća Gospodinova.

Postao je siromašan da nas obogati svojim siromaštvom (usp. 2 Kor 8, 9)

Iz poruke pape Franje za korizmu 2014.

Draga braćo i sestre, želim vam povodom korizme ponuditi neka korisna razmišljanja za naš osobni i zajednički put obraćenja. Ona se nadahnjuju na riječima svetog Pavla: „Ta poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista! Premda bogat, radi vas postati siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite“ (2 Kor 8, 9). Apostol se obraća kršćanima u Korintu da ih potakne da budu velikodušni u pomaganju vjernicima u Jeruzalemu koji su bili u potrebi. Što te riječi svetoga Pavla govore nama, današnjim kršćanima? Što taj poziv na siromaštvo, na život u siromaštvu u evanđeoskom smislu znači nama danas?

Kristova milost

Postavši siromašan, Isus nije tražio siromaštvo zbog njega samog, već – kako kaže sveti Pavao – „da se vi njegovim siromaštvom obogatite“. To nije igra riječi ili puka fraza. U tome je sažeta Božja logika, logika ljubavi, logika utjelovljenja i križa. Bog nam nije spasenje odaslao s neba, kao milostinju u kojoj se iz čistog altruizma i samilosti daje ono što je suvišno. Kristova ljubav nije takva! /.../ Što je dakle to siromaštvo kojim nas Isus oslobađa i obogaćuje? To je upravo način kojim nas ljubi, način na koji nam postaje blizak, baš poput Dobrog Samarijanca koji je bio bližnji onom čovjeku koji je polumrtav ostavljen kraj puta (usp. Lk 10, 25s.). Ono što nam daje pravu slobodu, pravo spasenje i pravu sreću je njegova suosjećajna i nježna ljubav kojom je povezan s nama. Kristovo siromaštvo koje nas obogaćuje je njegovo utjelovljenje, njegovo preuzimanje na sebe naših slabosti i grijeha kao izraz beskrajnog Božjeg milosrđa... Kada nas Isus poziva da uzmemo na sebe njegov „laki jaram“, on nas poziva da se obogatimo tim njegovim „bogatim siromaštvom“ i „siromašnim bogatstvom“, da dijelimo s njim njegov sinovski i bratski Duh, da postanemo sinovi i kćeri u Sinu, sinovi i kćeri u bratu prvorođencu (usp. Rim 8, 29).

Naše svjedočenje

Mogli bismo misliti da je taj „put“ siromaštva bio Isusov put, dok mi, koji dolazimo nakon njega, možemo spasiti

svijet odgovarajućim ljudskim sredstvima. Ali to nije tako... Po uzoru na našeg Učitelja, pozvani smo boriti se protiv siromaštva naše braće, susretati ih, preuzeti na sebe teret toga siromaštva i konkretno djelovati da ga ublažimo. Bijeda nije isto što i siromaštvo; bijeda je siromaštvo bez vjere, bez solidarnosti, bez nade. Možemo razlikovati tri vrste bijede: materijalnu, moralnu i duhovnu.

Lijek protiv materijalne bijede

Materijalna bijeda je ona koju se obično naziva siromaštvom i pogađa one koji žive u uvjetima nedostojnim čovjeka: one koji su lišeni temeljnih prava i osnovnih dobara kao što su hrana, voda, higijenski uvjeti, posao, mogućnost kulturnog razvoja i rasta. Kao odgovor na tu bijedu Crkva nudi svoju pomoć, svoju diakoniju, da izađe ususret potrebama i izliječi one rane koje nagrdjuju lice čovječanstva. U siromašnima i posljednjima mi vidimo Kristovo lice; ljubeći i pomažući siromašne ljubimo i služimo Krista. Naši su napori usmjereni također na to da u svijetu prestanu kršenja ljudskog dostojanstva, diskriminacije i zlostavljanja, jer su oni, u mnogim slučajevima, uzrok bijede. Kada moć, luksuz i novac postanu idoli, tada oni imaju prednost nad potrebom za pravednom raspodjelom bogatstava. Zato je nužno da se naše savjesti obrate pravdi, jednakosti, umjerenosti i zajedništvu.

Lijek protiv moralne bijede

Ništa manje nije zabrinjavajuća ni moralna bijeda, koja se sastoji u robovanju poroku i grijehu. Kolike su obitelji u tjeskobi jer je jedan od njezinih članova – često mlađe osobe – rob alkohola, droge, kocke, pornografije! Koliki ne vide više smisao života ili perspektive za budućnost, koliki su samo izgubili nadu! I kolike su osobe u tu bijedu gurnuli nepravedni uvjeti u društvu, nezaposlenost koja im oduzima dostojanstvo kao hraniteljima i pomanjkanje jednakog pristupa obrazovanju i zdravstvenoj skrbi. U tim se slučajevima moralna bijeda može s pravom smatrati prijetećim samoubojstvom. Ta vrsta bi-

jede, koja je također uzrok financijskog kraha, uvijek je povezana s duhovnom bijedom, koja nas pogađa kada se udaljimo od Boga i odbacujemo njegovu ljubav. Ako mislimo da ne trebamo Boga koji dopire do nas u Kristu, jer mislimo da smo dovoljni sami sebi, tada smo krenuli putem propasti. Bog je jedini koji doista spašava i oslobađa.

Lijek protiv duhovne bijede

Evanđelje je pravi protulijek duhovnoj bijedi: kršćanin je pozvan nositi u sve sredine oslobađajući navještaj da postoji oprostjenje za počinjeno zlo, da je Bog veći od naše grešnosti, da nas uvijek slobodno ljubi i da smo stvoreni za zajedništvo i vječni život. Gospodin nas poziva da budemo radosni navjesticitelji te poruke milosrđa i nade! Lijepo je iskusiti radost širenja te radosne vijesti, dijeliti s drugima blago koje nam je povjerenjeno, da bismo utješili srca skršena i davali nadu tolikoj braći i sestrama koji su obavijeni tamom. To znači slijediti i nasljedovati Isusa, koji je išao siromašnima i grešnicima kao što pastir s puno ljubavi traži izgublenu ovcu. U jedinstvu s njim možemo hrabro otvoriti nove putove evangelizacije i promicanja osobe.

Draga braćo i sestre, neka ova korizma nađe Crkvu spremnu i pripravnu svjedočiti onima koji žive u materijalnoj, moralnoj i duhovnoj bijedi poruku evanđelja, čija je srž navještaj ljubavi milosrdnog Oca, koji je spreman prigrliti u Kristu svaku osobu. Moći ćemo to učiniti u mjeri u kojoj budemo suobličeni Kristu, koji je postao siromašan i obogatio nas svojim siromaštvom. Korizma je prikladno vrijeme za samoodricanje; bilo bi dobro da se zapitamo čega se to možemo odreći da drugima pomognemo i obogatimo ih svojim siromaštvom. Ne zaboravimo da pravo siromaštvo boli: odricanje ne bi bilo valjano bez te pokorničke dimenzije. Nepovjerljiv sam prema milostinji koja čovjeka ništa ne stoji i koja ne boli.

O smijehu i humoru

Piše: Andrija Anišić

Čovjek je biće koje se smije

Čovjek koji se ne zna nasmiješiti?! Je li to čovjek? Jest, ali u duši – vjerojatno – nečim duboko ranjen i zato je sigurno nesretan čovjek.

U antropologiji, znanosti o čovjeku, kada se nabrajaju sve osobite odlike čovjeka, onda se veli da je čovjek razumsko, voljno, slobodno biće; a suvremeni antropolozi dodaju još nešto: ČOVJEK JE BIĆE KOJE SE SMIJE! (*Ens risibile!*) Smiješak na licu čovjeka – to je lična (osobna) karta čovjeka. Po smiješku možemo procijeniti tko je kakav čovjek. Daj da vidim kako se smiješ, pa ću ti reći kakav si!

Roditelji se najviše raduju prvom (i svakom) smiješku svog djeteta, kao i

njegovom prvom koraku. Dijete najprije počne komunicirati plačem i smiješkom. Plač i smiješak su najjasniji djetetov govor na početku njegovog života.

Smijeh u Bibliji

Biblijski čovjek poznaje smijeh. U više biblijskih izvješća krije se krepka snaga komike. Ali taj smijeh nosi pečat oporosti Izraelčeva položaja i često ne ide dalje od note izazova, ruganja ili slavo-dobitnosti. Doista, kroz tekstove se više čuje smijeh bezumnika, to jest čovjeka koji stupa izvan istine, nego smijeh pravednika.

Smijeh bezumnika

Smijeh bezumnika je nečisti ili jednostavno pretjerani smijeh: *Sablažnjiv je govor luđački i smijeh je njihov grešna razuzdanost* (Sir 27,13). Smijeh mudrog čovjeka je drukčiji od smijeha bezumnog čovjeka (usp. Sir 21,20).

Biblija napose govori o podrugljivcima kao o onima koji se smiju bezumno. Podrugljivci su ljudi koji se ne daju popraviti niti poučiti, koji ne prihvaćaju vjeru. Podrugljivac se na Božju riječ odazivlje ruganjem. To je dobro iskustvo prorok Jeremija i zato je zapisao: ... *A sada sam svima na podsmijeh, iz dana u dan svatko me ismijava... Doista, riječ mi Jahvina postade na ruglo i podsmijeh povazan* (usp. Jr 20,7-8). Ruganje je prisutno i u Novom zavjetu. Kad Pavao govori o uskrsnuću mrtvih na areopagu, prisutni mu se rugaju riječima: *Još ćemo te o tome slušati* (usp. Dj 17,32). Ruganje je dakle gotovo isto što i odbijanje vjere. Ruganje je upejeno i protiv pravednika, osobito ako trpi (usp. Ps 22,8; 35,26; Tuž 3,14). Podrugljivci se čuju i na Kalvariji. Zapisali su to evanđelisti Marko i Luka (usp. Mk 15,29 sl; Lk 23,35 sl.).

Bosmans o smijehu i humoru

Humor je dobar prigušivač kad u životu puca. Humor relativizira mnoge stvari. Humor i ono što se čini nemogućim čini mogućim. Humor postoji ne zato što je prisutna radost, već humor postoji tamo gdje je svaka radost umrla – u tmurnim danima punima straha, upravo tu živi humor. Humor nosi ljude kroz pustinje života i brine se za to da ne propadnu u pukim JAO i JOJ. Humor pomaže da se unatoč svemu čovjek nasmije.

Veselo je srce izvrstan lijek, a neveselo duh suši kosti (Izr 17,22). Smijeh je zdrav. Misli na zdravlje, ne zaboravi smijeh. Smijeh oslobađa, humor opušta. Smijeh: najbolja kozmetika za vanjštinu i najbolja medicina za nutrinu. Smijeh i humor djeluju blagotvorno, ne samo na tvoj krvotok nego i na tvoju okolinu. Smijeh i humor rasterećuju. Oslobađaju nas olovne težine problema, pretjeranih briga, lažne ozbiljnosti. Svijet odjednom izgleda drugačije. Smijeh i humor oslobađaju put za neslućenu životnu radost. S humorom se možeš čak smiješkati i vlastitim pogreškama. Što je izgubljeni dan? Dan kad se nisi nasmijao.

Smijeh je zdrav. I potreban. Koristan. I humor je zdrav. Da li dovoljno misliš na tu stranu svoga zdravlja? Tolikim svojim brigama stvaraš bore u srcu a brzo zatim i bore na licu. Smijeh oslobađa. Humor odmara. Smijeh te može osloboditi krive ozbiljnosti. Smijeh je najbolja kozmetika za vanjštinu i najbolji lijek za nutrinu. Redovito aktivirati mišiće za smijeh – to je dobro za probavu, vraća apetit, krvotok postaje stabilan. Komadić je raja u svakom smiješku, u svakoj dobroj riječi, u svakoj srdačnoj gesti, u svakom djelu koje pomaže...

Smijeh vjernika

Propovjednik tvrdi da postoji „vrieme smijeha“ baš kao što postoji i „vrieme suza“ (usp. Prop 3,4). Smijeh vjernika temelji se na smijehu Jahvinu. Zapisali su to Psalmisti: *Smije se onaj što na nebu stoluje, Gospod im se podruguje* (Ps 2,4); *No, ti im se smiješ, o Jahve, i rugaš se poganima svima* (Ps 59,9). Smijeh je dakle taj usmjeren protiv bezbožnika, protiv onih koji su se rugali Bogu i pravednicima. Tako će se i vjernik smijati bezbožniku (Ps 52,8).

Isimijavanje je jedno od oružja protiv lažnih bogova. Tog se oružja laća Ilija na Karmelu (1 Kr 18,27) ili Baruh u cijelog šestoj glavi. Braća Makabejci se rugaju svojim progoniteljima i mučiteljima (2 Mak 7,39).

No, smijeh pravednika u Bibliji nije samo polemičan. On je i znak Bogom obdarene duše: *Kad Jahve vraćaš sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo. Usta nam bjehu puna smijeha, a jezik klicanja* (Ps 126,1-2; usp. Ps 35,27). Tako i knjiga o Jobu: *Smijeh će ti opet ispuniti usta, s usana će odjeknuti klicanje* (Job 8,21). Sličan je i smijeh duše pune pouzdanja. Tako se „žena jaka“

smije „budućem danu“ (Izr 31,25).

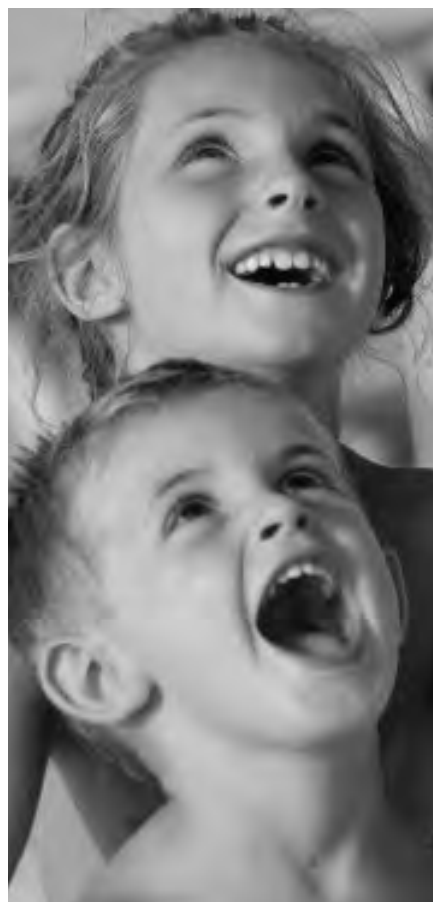
Isus je razlikovao smijeh sadašnjih dana od smijeha konačne radosti: *Jao vama koji se sada smijete: jadikovat ćete i plakati!* (Lk 6,25; usp. Jak 4,9); *Blago vama koji sada plačete: vi ćete se smijati!* (Lk 6,21). Takav završni smijeh odgovarat će savršeno čistom smijehu Mudrosti koja se od postanka svijeta igra pred Bogom i ljudima. Naime, riječju „igrati se“ prevodi se ista riječ kao i riječju „smijati se“ (usp. Izr 8,30 sl.).

Isus i vicevi

Prof. Tomislav Ivančić često u svojim predavanjima ponavlja sljedeće: „Kršćani ne vjeruju da ih Isus voli i da uživa opraštati njihove grijeha, i da Isus uživa kad mu ispričate neki dobar vic. Bog se uvijek smije. Zašto ne piše u evanđelju da se Isus smijao? Jer je cijelo evanđelje jedan smijeh, radost, sreća što smo pobijedili zlo i grijeh“.

O smijehu i humoru u psihologiji i svakodnevnom životu

Humor je smisao za komično; posebna psihološka osobina da se u razli-

čitim situacijama uoči njihova komična strana. Drugi izraz za humor je šala, pošalica... Smijeh je izrazito ljudska osobina i najljepši način komuniciranja i sporazumijevanja među ljudima. Smijeh i humor su oduvijek bili odraz i pokazatelj stanja duha u jednoj sredini i u jednom vremenskom ili povijesnom periodu.

Glasan i snažan smijeh je nagli refleks koji izaziva jako treperenje mišića lica, ramena, grudi, dijafragme i trbuha napose. Poslije takvog smijeha dolazi do ugodnog fizičkog i psihičkog opuštanja. Zato ljudi često ponavljaju izreku: „Slatko sam se nasimjao!“ Smijeh je najbolji barometar međuljudskih odnosa jer zajedničko smijanje istim šalama predstavlja znak iznimne duševne srodnosti.

Smijeh i humor su naša svakidašnja potreba. Koliko su oni značajni i kakvu mentalno-higijensku i zdravstvenu vrijednost imaju znali su, čini se, i imali u vidu i srednjovjekovni vladari te su stoga na svojim dvorovima držali ljude, zabavljače – „dvorske lude“ – koji su uveseljavali goste ali i ukućane u trenucima kad su bili neraspoloženi ili depresivni.

Smijeh je doista najljepši i najbrži put do ljudskog srca. Iskreni smijeh kao i pravi razgovor nas zapravo čini potpunim i doista sretnim ljudima.

Kardinal Puljić svjedoči

Sjećam se kad je 1996. godine bio kod nas kardinal Puljić. Pričao nam je kako su oni uspjeli preživjeti ratne strahote u Sarajevu. Rekao je – *Da ne poludimo, spasila nas je vjera u Boga i humor. Neprestano smo se šalili. Izmišljali uvijek nove i nove šale i prepričavali ih. To nas je održalo*, posvjedočio je kardinal. Evo jednog njegovog vica: *Za vrijeme rata živjelo se od humanitarne pomoći. Po vodu se moralo ići daleko. Sretnu se dvojica. Jedan je išao po vodu, drugi se vraćao. Primijeti prijatelju oko vrata dva zubala. Upita ga - Što ti je to. Ovaj odgovori: Proteze moje punice. Pa što si ih joj uzeo? – Da mi ne pojede „umanitarnu“ dok se ne vratim s vodom.*

Humor pape Ivana XXIII. – Dobrog

Poznato je da je papa Ivan XXIII. bio „sijač smijeha, blagosti, dobrote, pravde, ljubavi“ Jednostavno, bio je Ivan Dobri! Iz svog dobrog srca je, kud god je prošao, sijao veselu dobrotu: u Sofiji, Carigradu, Ateni kao apostolski izaslanik, u Parizu kao nuncij, u Veneciji kao patrijarh, u Rimu i Vatikanu kao papa. Njegov je dobroćudni smijeh KLIJAO u SRCIMA sviju s kojima je dolazio u dodir. Zato na ovom mjestu prenosim njegov „najbolji humor“ koji je na jedno mjesto sabrao Anđeo Cvitanović i objavio u knjizi pod naslovom „Humor pape Ivana XXIII“, u Sućuraju na Hvaru, 1973.

Prva Papina pomisao

Tajnik Ivana XXIII. mons. Capovilla piše: „Pitao sam ga na što je mislio onog trena kad je postao Papa.“ – Na moju kuću u Sotto il Monte, na moga tatu i mamu – odgovorio je smiješeći se.

Papa i Duh Sveti

Uvečer onoga dana kad je objavio Koncil, Ivan XXIII. umoran nikako nije mogao zaspati. Pripovijedao je kasnije da je te večeri samoga sebe pitao: – Ivane, zašto ne spavaš? Tko to upravlja Crkvom – ti, Papa, ili Duh Sveti? Pa to je Duh Sveti, zar ne? Stoga, spavaj, Ivane!

Poglavarica Duha Svetoga

Za vrijeme audijencije predstavila mu se neka časna majka s nekoliko sestara i to ovako: – Svetosti, ja sam poglavarica Duha Svetoga... (mislila je Reda Duha Svetoga).

Papa joj se Ivan XXIII. slatko nasmiješi i ovako našali: – Blago vama, časna majko, a ja sam samo sluga Duha Svetoga!

Jabuka

Kao apostolski nuncij u Parizu jednom je za vrijeme svečanog ručka sjedio odmah do odlične gospođe, previše dekoltirane. Kad su donijeli voće na stol, on uzme jabuku i pruži je dotičnoj gospođi. Pošto se ona čudila toj inicijativi, nuncij doda: – Molim, gospođo, izvolite uzeti. Eva je opazila da je gola tek onda kad je pojela jabuku.

Polovica

Jedan diplomat nedavno akreditirani kod Svete Stolice primljen je od Pape. Zapita Papu koliko osoba radi u Vatikanu. □ Oh! Ne više od polovice! – odgovori Papa, namignuvši.

Noć

Ciljajući na svoja česta izlaženja iz Vatikana, šaleći se, reče: – Vele da prečesto izlazim danju. Dobro, onda ću izlaziti noću.

Humor

Neki ljudi ogorčeno rade samo za svoj prestiž. Smrtno ozbiljni, oni su ispunjeni jedino samima sobom. „Rintaju“ za svoju fasadu.

Kad čovjek to vidi, može iskreno takve zažaliti. Takvi postavljaju naglavce pravi red životnih vrijednosti. Zalaze u labirint u kojem se bezgraničnom, upravo znanstvenom pažnjom a bez imalo humora njeguje – sebičnost.

Što pomaže protiv toga?

Smijeh!

Smijeh je zdrav.

Brinemo li dovoljno za tu stranu zdravlja?

Smijeh oslobađa.

Humorom popušta grč.

Svijet odjednom izgleda drukčije.

Mnoge stvari zbilja nisu tako silno važne.

S humorom se možemo smješkat i vlastitim pogreškama.

S humorom postajemo slobodni od pretjeranih briga koje nam u neke dane oduzimaju dah.

S humorom naše srce se širi, osobito za ljude s kojima živimo pod sitim krovom.

Često sam se već pitao: zašto su neki ljudi sretni, a drugi nesretni: tragajući za najdubljim razlogom čovjekove sreće, nikada kao razlog nisam pronašao novac, imetak, raskoš, dokolicu, dobit, zabavu, slavljenje i uživanje.

Naprotiv, kod sretnih ljudi uvijek sam nalazio radost u malim stvarima. Luda pohlepnost njima je strana. Oni žive sigurni da imaju razlog da žive – i cilj života.

Kod sretnih ljudi nikad nisam pronašao neumornu jurnjavu, zaslijepljeno trčanje za zlatnim teletom, nikada prisilu da sebe stave na scenu i sami sebe veličaju.

Oni su nadprosječno poštenu, otvoreni i nekomplirani. Sretni ljudi posjeduju dobru dozu humora. On im omogućuje nasmijati se, katkad čak i vlastitoj nevolji.

Devetnica Gospi Lurdskoj u Subotici

Već tradicionalno, u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici, i ove godine održana je devetnica Gospi Lurdskoj na hrvatskom jeziku. Devetnica je započela na Dan posvećenog života, biskupskom svetom misom koju je predslavio subotički biskup Ivan Péntzes uz koncelebraciju nekoliko subotičkih svećenika, koji su skupa s časnim sestrama naše biskupije, članovima Franjevačkog svjetovnog reda i nazočnim vjernicima obilježili ovaj poseban dan i početak devetnice.

Misna slavlja kroz ovih devet dana započinjala su franjevačkom krunicom koju su molili članovi Franjevačkog svjetov-

nog reda. Pater **Marijan Kovačević**, duhovni asistent Franjevačkog svjetovnog reda, predslavio je misna slavlja i propovijedao kroz dane devetnice, razmatrajući o Mariji, Majci Božjoj, kao nadahnuću pjesnicima, slikarima, kiparima kao i graditeljima velebnih zdanja u njenu čast, zatim o povijesti Lurda i o ukazanjima Majke Božje odabranim dušama, o raznim svjedočanstvima, susretima i obraćenjima doživljenima na susretima Majke Božje. Zanimljive i nadahnute propovijedi propovjednika rezultirale su dobrom posjećenošću svih devet dana devetnice. U okviru devetnice proslavili smo i Stepinčevo. Devetnica Gospi Lurdskoj završila je 11. veljače svečanom svetom misom na kraju koje je, unatoč lošim vremenskim prilikama, održana procesija sa svijećama u kojoj su sudjelovali svi nazočni u crkvi.

Jadranka Ljubojević, OFS

Stepinčevo u Subotici

U subotičkoj franjevačkoj crkvi, u okviru Devetnice Gospi Lurdskoj, i ove je godine na razini grada proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Svetu misu 10. veljače predslavio je subotički biskup mons. Ivan Péntzes u zajedništvu s desetak svećenika, dok je još nekoliko njih bilo na raspolaganju vjernicima za svetu ispovijed.

I ove godine na slavlju se okupio lijepi broj vjernika iz Subotice i okolnih naselja. U prigodnoj propovijedi biskup je podsjetio okupljene vjernike na životni put i svijetli lik bl. Alojzija Stepinca. U svojoj propovijedi napose je ukazao na njegovo hrabro i nepokolebivo svjedočenje u obrani katoličke vjere napose vjernosti Svetoj Stolici. Svoju popovijed je zaključio moleći zagovor bl. Alojzija kao i zagovor Gospe Lurdske kako bi svi imali čvrstu vjeru i kao oni savršeno vršili Božju volju u svojoj svakidašnjici.

Poslije svete mise parisućni svećenici i okupljeni vjernici iskazali su čast poljupcem moćima bl. Alojzija Stepinca, koje čuva subotička župa Marija Majke Crkve. Blagdan bl. Alojzija Stepinca svečano je obilježen i u drugim hrvatskim župama subotičke biskupije. /A. A./

Molitva zlatne krunice u Žedniku

Žedničani mole zlatnu Kronicu svake godine tijekom cijelog siječnja već duži niz godina. Tako je bilo i ove, 2014. godine u kući Kate i Klare Tikvicki.

Prije samo pet godina bilo je deset i više molitelja. Na žalost, ove godine „knjiga je pala na tri slova“. Neki iz molitvene skupine su teško bolesni, a neki su se preselili u vječnost. Sigurni smo da su svi s nama kada večer provedemo u sobi bolesnice Klare u molitvi, iz molitvenika još iz 1901. godine. Molili

Dio nekada velike skupine koja je večeri provodila moleći kronicu u siječnju

smo nadajući se da će nas Majka Božja čuti i da će naše molitve biti uslišane.

Kata Milodanović Ostrogonac

Svjetski dan sakramenta braka

Svjetski dan sakramenta braka svečano je obilježen u župi Marija Majka Crkve. Svečanost se održava uvijek drugog vikenda u veljači. Svečanu misu predslavio je župnik Slavko Večerin, a prigodnu propovijed je održao tajnik Biskupije, vlč. mr. Mirko Štefković.

Ove godine bilo je 16 parova jubilaraca. Najstariji su bili **Franjo i Marija Kopunović Legetin** koji su slavili 60 godina bračnoga zajedništva. Četrdeset godina bračne ljubavi i vjernosti slavili su: **Peter i Vita Lošonc, Jakov i Veronika Šarčević, Imre i Eszter Udvardi**. Jubilarci koji su slavili 35 godina braka su: **Tomo i Ljubica Martinović i Antun i Nada Skenderović**. Trideset godina braka proslavili su: **Andrija i Ivanka Ivanković, Zlatko i Kata Kopunović Legetin, Marinko i Danica Mlinko i Ivan i Terezija Šarčević**. Srebrni jubilarci su bili **Mirko i Jasna Matković i Zlatko i Ilinka Vukoja**. Zajedništvo 20 godina braka slavili su **Marinko i Nada Vuković i Ivan i Jasna Vukmanov Šimokov. Ivica i Sarita Balaž** su slavili 10 godina braka, a najmlađi bračni par bili su **Karlo i Aleksandra Miler** koji su proslavili 5 godina braka. Nakon svečane mise uslijedila je mala zakuska u svečanoj dvorani župe. Svim jubilarcima i ovom prigodom ponovno čestitamo!

M. D.

Zlatni jubilej obitelji Ivanković

U crkvi sv. Jurja u Subotici 2. veljače Jelena (rođ. Szalma) i Franjo Ivanković sa župnom zajednicom, obitelji, rodbinom i prijateljima zahvalili su za sve milosti i 50 godina njihova kršćanskog braka.

Plod njihove bračne ljubavi su djeca **Vladimir** (u nebu sve nas zagovara od 1966.), **Ljiljana, Grozdana, Zvonimir, Vesna i Branimir** i 12-ero unučadi (po redoslijedu rođenja): **Barbara, Danilo, Mario, Petar, Zdenko, Tomislav, Andrija, Ivan, Marija Magdalena, Matija, Pavao i Matej**. Čestitke za jubilej i zahvalu za predanje župnoj zajednici bračnog para Ivanković je izrekao župnik **István Palatinus** u propovijedi. Osim svakodnevne svete mise, pomaganju na župi i sudjelovanju u svim aktivnostima, Franjo je više mandata član Pastoralnog vijeća, dok Jelena (od početka izlaženja) prodaje *Zvonik* i sva ostala naša izdanja. Župnik je istaknuo kako su Jelena i Franjo, i pored tragedije zbog smrti bolesnog sina prvijenca Vladimira, sačuvali vjeru, nadu i ljubav u dugom i plodnom bračnom životu. Obnova bračnih zavjeta i prekrasan blagoslov mnogu su suzu u crkvi izazvali, ali sve je bilo u duhu zahvale Bogu, kako je to Jelena i posvjedočila poslije pričesti. Zahvalila je svima i pozvala sve da budu zahvalni Bogu za sve, i dobro i zlo, moleći molitvu „Bože, hvala Ti“ na mađarskom jeziku. Slavlje je u istom duhu nastavljeno na ručku uz pjesmu, smijeh, šale, podsjećanje na lijepe trenutke, fotografiranje, upisivanje u „Knjigu poruka za slavlje-

nike“, pa čak i ples „zlatnih mladenaca“ i najbližih. Prava oda ženi, ali i sretnom braku sa suprugom Jelenom, bila je Franjina pjesma „Hvalospjev najdražoj ženi“ koju je pročitao u najslađem trenutku – prije „zlatnosvadbene“ torte.

vh

Srebrni jubilej svećeništva Istvána Palatinusa

U crkvi svetoga Jurja u Subotici 5. veljače 2014. župnik István Palatinus je sa župnom zajednicom, brojnom braćom svećenicima, suradnicima i prijateljima proslavio svoj srebrni jubilej, 25 godina svećeništva. Kako je sam objasnio, zaređen je ranije, u veljači, ne kao što je uobičajeno na svetkovinu Sv. Apostola Petra i Pavla, jer je te godine preuzvišenom g. biskupu Zvekanoviću „trebao“ župnik u Molu ranije.

Sveta misa je slavljena prije podne na hrvatskom jeziku, u nazočnosti manjeg broja vjernika, pošto je bio radni dan. Ipak, župljani Hrvati su skromno, ali srdačno čestitali svome župniku. Član Pastoralnog vijeća **Franjo Ivanković** je pročitao divnu pjesmu koju je župniku napisao župljanin **Tomislav Žigmanov**, inače redoviti čitač i djelatnik svete pričesti. Veoma svečano i lijepo je proslavljena sveta misa poslije podne na mađarskom jeziku. U zajedništvu s brojnom braćom svećenicima i dva brata isusovca i punom crkvom vjernika, srebromisnik je zahvalio Bogu za dar poziva i lijepe i plodne godine svećeništva. S njim su se radovali čla-

novi Pastoralnog vijeća i brojni župljani Mađari i Hrvati, župljani iz župnikovog rodnog mjesta, zatim iz župe u kojoj je župnikovao prije svetoga Jurja, čak njegovi profesori, te suradnici i slušatelji Radio Marije. Koncelebrirali su, među ostalima, **Tamas Forrai** iz Mađarske, jezuita superior pokrajine, **Károly Harmath**, franjevac iz Novog Sada i **Ferenc Vreckó**, župnik u Senti. Na kraju je **Tibor Sebestyén** odrecitirao prikladnu pjesmu svećenika **Józsefa Bogdána**. U ime Pastoralnog vijeća slavljenu je čestitao **Imre Kern**, potom članovi župnog zbora, djeca s vjeronauka i glavni ured-

nici Radio Marije iz mađarskog uredništva.

Iako je želio skromno slavlje, župnik je primio puno toplih čestitki i darova, koji su pokazali da je do ovih srebrnih godina došao ljubeći Boga i braću iznad svega.

vh

Otvoren natječaj za IX. HosanaFest

U nedjelju 21. 09. 2014. u Subotici
će se održati deveti po redu
*Festival hrvatskih duhovnih pjesama
HosanaFest.*

Ovaj je festival dobrotvorne naravi i natjecateljskoga karaktera, koji ima za cilj pomoći *Humanitarno-terapijsku zajednicu za pomoć ovisnicima – Hosana*, koja djeluje pri odvikavanju od droge, alkohola, kocke i drugih poroka koje muče današnje mlade, te potaknuti na stvaranje novih autorskih duhovnih popijevki suvremenog glazbenog izričaja. Slogan ovogodišnjega HosanaFesta je „...da budeš sretan!“ (Pnz 8,16). U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFest-a raspisuje

NATJEČAJ

za prijem novih skladbi koji će biti otvoren od 1. 02. 2014. i trajati do 1. 04. 2014.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti

studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;

- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrdu svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja nadoknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom HosanaFesta.

Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. 04. 2014. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu, dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po javljanju rezultata.

Redoslijed nastupa na HosanaFestu određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

„HosanaFest 2014.“
Beogradski put 436
24224 Stari Žednik, SUBOTICA
Tel. +381(0)64/4616-394
ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Osnovana Udruga bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“

Udruga bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ osnovana je 27. siječnja u prostorijama župe sv. Roka u Subotici. Pristupnicu novoj Udruzi potpisale su trideset tri osobe. Sve su to ljudi koji su u proteklih više od dvadeset godina aktivno sudjelovali u organiziranju Dužijance prije svega iz redova Katoličke crkve, HKC „Bunjevačko kolo“, iz Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ kao i članovi bivših organizacijskih odbora Dužijance.

Prije početka skupštine potpredsjednik HKC „Bunjevačko kolo“ **Pavle Kujundžić** pročitao je jednoglasnu odluku Upravnog odbora kojim HKC „Bunjevačko kolo“ svoje statutarno pravo organiziranja Dužijance prenosi na novu udruhu. Na osnivačkoj skupštini za predsjednika nove udruge izabran je **dr. sc. Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka u Subotici. On je, prihvaćajući tu odgovornu dužnost, istaknuo da je to učinio prije svega zbog svoga predšasnika msgr. Blaška Rajića, koji je u toj istoj župi prije 103 godine, u suradnji s „Katoličkim divjačkim društvom“ priredio i održao prvu Dužijancu u crkvi. Za direktora udruge izabran je prošlogodišnji predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Marinko Piuković**, a za potpredsjednika dugogodišnji član Organizacijskog odbora Dužijance i pisac dviju knjiga o Dužijanci **Lazo Vojnić Hajduk**.

Na skupštini je izabran i Organizacijski odbor Dužijance čiji će mandat, kao i vodstvu udruge, trajati četiri godine. Članovi Organizacijskog odbora su: **Marinko Prčić**, **mons. Stjepan Beretić**, **Vlatko Vojnić Purčar**, **Marija Kujundžić**, **Pavle Kujundžić**, **Ljiljana Dulić** i **Ivan Piuković**.

Andrija Anišić ovim je riječima obrazložio motive i odluku o osnivanju te udruge: *Splet okolnosti posljednjih godina, a napose posljednji pokušaji politiziranja Dužijance potaknuli su nas da pokrenemo inicijativu za osnivanje jedne nove udruge kojoj bi prvotni cilj bio zaštititi ono što Dužijanca jest – zahvala Bogu za završetak žetve a onda i za kruh svagdašnji. Drugotni cilj nam je bio zaštititi ono što živi u našoj subotičkoj Crkvi, u našem hrvatskom narodu i milom nam bunjevačkom rodu već više od*

stotinu godina. I napose zaštititi ime velikana našeg hrvatskog naroda mons. Blaška Rajića, župnika župe sv. Roka koji je, sigurno vođen Duhom Svetim a onda i ljubavlju prema svom narodu i njegovim divnim običajima, obiteljsko slavlje Dužijance prenio u crkvu i učinio ga jedinstvenim slavljem kojim su bunjevački Hrvati stoljećima zahvaljivali Bogu za završetak žetve i očitovali ponos i ljubav prema svom narodu.

Obrazlažući navedene odluke rekao je: *Pokazalo se, nažalost, bjelodanim da svako uplitanje politike u proslavu Dužijance nije donijelo ništa pozitivno. Dapače, rezultiralo je retrogradnim stajalištima, pritiscima i dnevno-političkim interesima pojedinih subjekata, koji su razarali entuzijazam, ljepotu i bogatstvo Dužijance. On je također naglasio: Vjerujemo da će naša Udruga kao i buduća organizacija Dužijance zagarantirati očuvanje dragocjenosti svetkovine Dužijance, tog veličanstvenog običaja koji pripada bunjevačkim Hrvatima i napose Crkvi u Hrvata – i nikom drugom: ni gradu, ni pripadnicima drugih naroda, a pogotovo ne onim Bunjevcima koji sebe ne smatraju pripadnicima hrvatskog naroda.*

Organizacijski odbor, koji će ubuduće birati i imenovati ova udruha, premislit će dosadašnji program proslave Dužijance i dati težište na duhovnu dimenziju slavlja Dužijance o čemu će voditi brigu predstavnici Crkve, napose Društvo „Ivan Antunović“ i kulturološko-rekreativnu dimenziju koju bi organizirao HKC „Bunjevačko kolo“ kao i druge udruge s kojima će Dužijanca međusobnim sporazumom urediti svoju suradnju.

U svom govoru, dr. Anišić je istaknuo kako će nova udruha biti otvorena i za suradnju s Gradom. I ta suradnja prema zamisli osnivača udruge, bila bi precizirana posebnim sporazumom, uz jedini uvjet da bude pošteđena bilo kakvih političkih utjecaja. Tu spremnost je danas na prijemu vodstva nove udruge potvrdio i gradonačelnik **Jenő Maglai**, koji je obećao i financijsku potporu toj udruzi.

Osnivanje nove udruge pozdravili su mons. Stjepan Beretić, predsjednik Društva „Ivan Antunović“, **mr. Mirko Štefković**, tajnik Subotičke biskupije, **Alojzije Stantić**, najstariji član nove udruge, koji je, kako je istaknuo još kao dijete radio „ris“ i slavio Obiteljsku Dužijancu te **Bela Ivković**, dugogodišnji predsjednik HKC „Bunjevačko kolo“, koji se prisjetio da je kao dječak bio ministrant msgr. Blaška Rajića. /A. A./

Reakcije hrvatske zajednice na osnivanje nove udruge

Izjava Petra Kuntića o Dužijanci

Ovo što se dogodilo s udrugom Dužijanca je za nas malo iznenađenje jer nismo znali da će doći do ovoga, s obzirom na to da smo uložili dosta energije da bismo osigurali da i 2014. godine dužijanca ima hrvatsko obilježje. Ali s obzirom na ovo što se dogodilo, mi ćemo podržavati i tu varijantu. Nećemo sigurno, ne pada nam na pamet, ulaziti u sukob sa ovih trideset sedam ljudi, koji su osnivači te nevladine udruge. Jučer je bila redovita skupština podružnice DSHV-a gdje je zapravo, tijekom rasprave, donesen zaključak da nećemo ulaziti u sukobe. Neka ljudi rade, a mi ćemo pomoći koliko budemo mogli.

Ja osobno mislim da je malo uranjeno s time, jer se bojim da promjena političke snage unutar općine ili političkog ozračja prema sadašnjem obliku organiziranja dužijance može dovesti do getoizacije, zatvaranja dužijance u isključivo crkvene okvire. A onda će netko drugi pod tim nazivom organizirati „multi-kulti“ dužijancu, koju će građani doživljavati isto kao i ovu s obzirom na to da je veoma mali broj onih Hrvata koji su svjesni i znaju o čemu se radi i koji redovito odlaze na svetu misu i koji su upoznati s detaljima.

Jedan veliki broj to doživljava kao dio svoga nasljeđa od svojih didova i roditelja, ali nije upoznat do detalja tko to organizira, pa se bojimo da bi možda jednoga dana netko drugi šetao od crkve do trga, na trgu predavao kruh gradonačelniku a mi ćemo se zatvoriti u okvir katedrale. To je najgora varijanta.

Bojim se da bi moglo doći do toga, ali ne, ovim riječima ne želim neuspjeh ovoj nevladinoj udruzi, dapače, želim uspjeh. Mi ćemo kao politička stranka pomoći koliko budemo u snazi ili moći u lokalnoj samoupravi. /**Objavljeno na www.subotica.info**/

Odgovor predsjednika Udruge „Dužijanca“

Prva reakcija iz hrvatske zajednice, koju sam ja pročitao, jest izjava g. Petra Kuntića objavljena na www.subotica.info (Kuntić: DSHV neće rušiti vlast SVM-a). Koristim priliku odgovoriti na neke dijelove njegove izjave. Niti Katolička crkva niti HKK „Bunjevačko kolo“ kao dugogodišnji organizator Dužijance nisu bili upoznati da su (vjerojatno DSHV i HNV – op. A.A.) „uložili dosta energije da bi osigurali da i 2014. godine dužijanca ima hrvatsko obilježje“, kao što nismo bili upoznati ni s njihovim prijedlogom koji je prihvaćen na Skupštini grada da će ubuduće HNV predlagati imena 29 članova Organizacijskog odbora. Da su o tome transparentno informirali kulturnu javnost zajednice, kako to demokratski kodeks obvezuje, mi bismo sigurno uvažili opće interese i ponašali se sukladno istima, a ovako je ispalo da smo mi udruhu osnovali zato što su oni isforsirali odluku Grada. Mi osnutak nove udruge planiramo već tri godine, a intenzivno smo na njoj radili najmanje tri mjeseca. Dakako da je odluka Grada, koja se događala istodobno, ubrzala i našu odluku o osnutku udruge.

Drago nam je da će oni „podržavati“ i ovu našu „varijantu“ i da neće „ulaziti s nama u sukobe“, kako je rekao g. Kuntić. Još nam je draža njegova izjava „mi ćemo pomoći koliko budemo mogli“.

Glede njegovih strahova da će Dužijanca koju će organizirati udruha ostati samo u crkvenim okvirima i da će „multi-kulti“ šetati „od crkve do trga i predavati kruh gradonačelniku“, moram reći da te bojazni za sada nema, pogotovo ako će nas i druge hrvatske udruge poduprijeti u radu. Mislim da upravo po novoj udruzi imamo veliku priliku očitovati „hrvatsko obilježje“ Dužijance, pogotovo ako HNV i DSHV svojim autoritetom budu poticali hrvatske udruge iz Vojvodine da aktivno sudjeluju na Dužijanci.

Marinbal u Lemešu

U organizaciji HBKUD-a „Lemeš“ iz Lemeša (Svetozar Miletić), 8. veljače održan je Marinbal. Na samom početku goste je pozdravio predsjedavajući udruge Marko Vilić, istaknuvši pri tom da se **običaj Marinbala održao zahvaljujući entuzijazmu i zaljubljenicima u tradiciju.**

Danas ovaj događaj krase mladi u nošnjama koji pjesmom, plesom i recitalom dočaravaju neka davna ljepša vremena. Prva prela u Lemešu se održavaju u okviru obitelji krajem XIX. stoljeća a početkom XX. se preseljavaju u kavane. Svaki gazda je imao svoju klijentelu i znalo se gdje koja obitelj odlazi na prelo tj. bal. Po završetku II. svjetskog rata, ovaj običaj organizira konjička udruha, jer Bunjevac nije mogao bez konja. Po raspadu ove udruge odgovornost za očuvanje tradicije preuzima na sebe HBKUD „Lemeš“, rekao je Vilić. Gosti su se okupili iz Kupusine, Čonoplje, Sombora, Bajmaka, Subotice, Stanišića, Alekse Šantića i naravno Lemeša. Nazočne su svojim recitalom pozdravile **Marija Kovač, Antonija Ileš i Kristina Kemenj.** Plesnim umijećem se predstavila srednja plesna skupina koreogra-

fijom bunjevačkih plesova, a njima su se na kraju priključili i gosti. Goste je cijelu noć zabavljao tamburaški sastav „Ruže“ iz Subotice. Domaćini su za goste pripremili lemeški juneći paprikaš, fanke u ponoć, a da bi se ove kalorije utrošile organiziran je ples srca. Najboljim plesačima proglašeni su **Tamara Brkić i Danijel Kanjo.** Organizirana je i tombola. Treću nagradu pladanj proizvoda UG Lemeški kulen je dobio **Šima Ivanković**, drugu (put za dvoje u toplice u Mađarskoj) je dobio **Ilija Ezgeta**, a glavnu nagradu (sliku u tehnici ulja na platnu s kolonije 2013.) dobila je **Tamara Brkić.** /L. T./

Veliko prelo čuva tradiciju

Prvom preljskom pismom „Kolo igra, tamburica svira“, koju je spjevao Nikola Kujundžić, a uglazbio Stipan Mukić, u izvedbi Antonije Piuković uz pratnju dvaju ansambala „Hajo“ i „Ravnica“, 1. veljače u dvorani Tehničke škole „Ivan Sarić“ u Subotici započelo je Veliko prelo 2014. godine.

Organizacijskom odboru Velikog prela 2014. iz Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ ove se godine pridružila se i subotička župa sv. Roka sa svojim „Kerskim prelom“.

Voditelji ove popularne priredbe Antonija i Boris Dević podsjetili su oko 400 gostiju na Veliko prelo koje je, kao javna manifestacija, prvi put održano u okviru Pučke kasine, nedugo nakon njenog osnutka na Marin, 2. veljače 1879. godine, u ondašnjem hotelu „Pešta“. Za tu prigodu napisana je prva preljska pjesma. Prelo su se prvobitno održavala i razvijala u okrilju obitelji i to na više različitih načina. Od 1879. godine pa sve do početka Prvoga svjetskog rata prelo se održavalo svake godine. Stjecajem povijesnih i društvenih prilika nit tradicije kidala se nekoliko puta, te je 1990. godine, u novim uvjetima, tradicija ponovno obnovljena. Kako i ranijih godina, na pozornici je postavljena „živa slika“, ili etno soba koju je pripremio iz osobne kolekcije Grgo Piuković.

Mladi folklorasi HKC-a „Bunjevačko kolo“ odigrali su stare bunjevačke igre u pratnji ansambla HKC-a i potaknuli i druge na ples, kojeg na ovogodišnjem prelu nije nedostajalo. Istu večer proglašena je i najbolja preljska pjesma pisana namjenski za ovogodišnje Veliko prelo. Na natječaj je poslano 12 pjesama, a po mišljenju žirija III. nagradu dobila je pjesma pod nazivom „Želja preljske noći“ autorice Željke Zelić. Drugo mjesto pripalo je s. Blaženki Rudić s pjesmom „Od Marina do Marina“, dok

je za najbolju preljsku pjesmu proglašena pjesma Tomislava Žigmanova „Žamor prela život zimi goni“.

Nazočne je goste u ime domaćina pozdravila predsjednica OO Velikog prela 2014. Ružica Šimić, dok je prelo otvorio gradonačelnik Subotice Jenő Maglai rekavši: „Vama, kao nacionalnoj zajednici koja čuva svoju tradiciju i običaje, poručio bih da budućnost ima svaka zajednica koja pamti svoju povijest, čuva svoje običaje i tradiciju. Običaje koje su vaši preci čuvali i njegovali, vaši unuci i praunuci trebaju i sačuvati. U tom smislu bih poželio Hrvatskom kulturnom centru da još dugo godina čuva ovaj običaj, i iz godine u godinu organizira ovu manifestaciju, jer smatram da ona jača vašu zajednicu. S druge strane, od izuzetnog značaja je i druženje onih ljudi koji drže do svoje zajednice i do svojih običaja“ rekao je Maglai.

Iako novijeg datuma, izbor najljepše prelje je postao sastavni dio Velikog prela. Za „Najlipšu prelju“ izabrana je Vesna Letić, prva pratilja je Marija Sekereš, a titula druge pratilje pripala je Nini Brčić Kostić. Ni na ovom prelu

nije nedostajala tombola, a veselje je potrajalo do ranih jutarnjih sati.

Zv, H.R.

ŽAMOR PRELA ŽIVOT ZIMI GONI

(najbolja pjesma
Velikoga prela 2014.)

Snijeg sitan, bijel
skriva milo mrzlu
crnu zemlju cijelu...

Ciča je zima!
Život kruni, topi
ledna samost –
bespuća plam
ravnicom grmi...

Biljeg rodne Bačke –
salaš ko bunja nijem –
veljačom sunca
toplinu vapi, žudi.

Bunjevce sve
od dragosti gone
tiraju dalje, naprid vuku
žamori sjeta i čežnji
još uvek vrući
s pladnjeva divana
za astalima prela.

Tomislav Žigmanov

Mons. Stjepan Beretić proslavio 40. obljetnicu svećeništva

U subotičkoj katedrali-bazilici u nedjelju 16. veljače, 40. obljetnicu svoga svećeništva proslavio je župnik, mons. Stjepan Beretić. On je predvodio svetu misu zahvalnicu u zajedništvu s mons. Andrijom Anišićem i Josefom Vogrincem.

Na misi su pjevali katedralni zbor „Albe Vidaković“ i dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“ uz pratnju Subotičkog tamburaškog orkestra pod ravnanjem Miroslava Stantića i umjetničkim rukovođenjem Stipana Jaramazovića. Prigodnu propovijed održao je mons. Anišić. On je brojne vjernike, koji su došli zahvaljivati Bogu za svoga župnika, podsjetio u kratkim crtama na životni put mons. Beretića a onda je, kako je naglasio, iznio dio njegovih brojnih ljudskih i svećeničkih vrlina. Na kraju mise djeca predvođena vjeroučiteljicom Nevenom Gabrić i ministranti sa svojim „šefom“ Vedranom Jegićem čestitali su svom župniku značajnu obljetnicu njegova svećeništva i zahvalili mu u ime župne zajednice na svemu što je za njih učinio i što čini te mu predali prigodne, znakovite darove. /Zv/

Iz propovijedi mons. Anišića

Teško je u kratkim crtama sažeti 40 godina dugo služenje jednog svećenika. Već sama pomisao da je 40 godina svećenik ukazuje da je Stipan puno molio, puno svetih misa odslužio, bezbroj puta podigao ruku kako bi podijelio odrješenje od grijeha u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i nahranio Tijelom Kristovim u svetoj pričesti. U proteklih 40 godina svoga svećeništva, vjerojatno ni mons. Stjepan Beretić ne zna koliko je djece i odraslih, koliko mladenaca blagoslovio u sakramentu ženidbe, koliko je bolesnika osnažio sakramentom bolesničkog pomazanja a tek koliko pokojnika otrpatio na vječni počinak tješeći tužne i uplakane. Stoga svi danas trebamo biti Bogu ali i župniku Stipanu zahvalni za trud, rad i ljubav.

Pokušat ću izdvojiti nekoliko prekrasnih ljudskih, kršćanskih i svećeničkih odlika našega slavjenika.

Stipe je vrlo inteligentan čovjek. Govori hrvatski, mađarski, njemački jezik a poprilično dobro i slovački. Jedan je, od sad već rijetkih svećenika, koji dobro zna i latinski. Ima veliko teološko znanje, ali nimalo ne zaostaje ni u poznavanju drugih naučnosti, osobito dobro poznaje povijest i kulturu našeg hrvatskog naroda – bunjevačkog i šokačkog roda, ali isto tako dobro i povijest i kulturu mađarskog naroda.

Naš slavjenik ima vrlo osjetljivu nježnu dušu. Nije mu teško zaplakati. Gane ga dobrota ali i stradanje ljudsko. Suzama oduševljenja prati ljepotu naših običaja, nošnji, narodnih igara. Sjetimo se samo Večernje uoči Dužijance – nijedna propovijed nije prošla bez oduševljenja, zanosa, pjesničkog nadahnuća, ali i suza. Sve nas time dirne u srce, svima nam tada učvršćuje nadu i diže nas iz klonulosti.

Katedralni župnik je veseljak. Tko ga takvog ne zna? A tek kako pjeva! Znam u šali reći – zna 330 kitica bećarca napačet.

A sad nešto i o njegovom duhovnom i svećeničko-pastoralnom profilu. Ima li od svećenika nekoga tko više voli djecu? Nema sigurno.

Mons. Beretić je veliki molitelj. Ne jednom mi je svjedočio kako i koliko se trudi da nijedan dio Časoslova ne propusti. Tko se više i bolje priprema za propovijedi od njega? Tko ljepše i sažetije propovijeda od katedralnog župnika? Uvijek sam isticao da je on za mene najbolji propovjednik u biskupiji.

Naš slavjenik je veliki kulturni djelatnik. Predsjednik je našeg Katoličkog Društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, član je više hrvatskih udruga. Rado je prihvatio biti osnivačem i naše najnovije Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanac“. Napisao je i objavio mnoštvo članaka u *Bačkom klasju*, *Zvoniku* i *Subotičkoj Danici*, čiji je dugogodišnji urednik. Podario nam je divan i koristan molitvenik *Slava Božja*. On je objavljen već u dva izdanja. I kako lijepe knjige možemo čitati koje nam je Stipe napisao: *Božji prijatelji s nama na putu*, *Dužijanac u Srcu*, *Čudesna Bunarička noć*, *Esték a Szentkúton* a priredio je i objavio brošuru o Svetoj Tereziji Avilskoj.

O njegovoj brizi za uređenje katedrale i svih crkava i župa u kojima je župnikovao da i ne govorimo.

Hoćete li još? Mogao bih nabrajati još dugo, istaknuti još puno njegovih lijepih i dobrih osobina. Uvjeren

sam da ćete to dopuniti vi sami u svojim razgovorima, u svom osvrtnu na ovo slavlje...

Božja riječ nam danas govori o izboru. Čuli smo mudrog Siraha: *Ako hoćeš, možeš držati zapovijedi, u tvojoj je moći da budeš vjeran*. Hvala mons. Beretiću što je već 40 godina vjeran onomu tko ga je pozvao. Budimo i mi vjerni Gospodinu, poslušni njegovom evanđelju koje nas danas poziva da vjerno i revno vršimo Božje zapovijedi. Još više vjerujemo njegovom evanđelju. Pred čovjekom je život i smrt, što više voli – to će mu se dati, kaže mudri Sirah. Oni koji žive po evanđelju biraju život, biraju sreću ovdje na zemlji i u vječnosti.

Isusa moramo slušati. On govori s božanskim autoritetom: Bilo je rečeno starima a ja vam kažem! Poslušajmo Isusa u svemu. Isus želi da ga slušamo kako bi njegova radost bila u nama i kako bi naša radost bila potpuna. Ako poslušamo Isusa, moći ćemo svjedočiti da je moguće biti sretan ovdje na zemlji usprkos svih poteškoća. Moći ćemo svjedočiti da je lijepo biti čovjek a još ljepše kršćanin. I iskusit ćemo, jednoga dana, da je vječnost još ljepša, neopisivo ljepša od sreće ovdje na zemlji.

Čestitka mons. Anišića

Dragi Stipane! Od srca Ti čestitam 40. obljetnicu Tvoga svećeničkoga ređenja. Hvala Ti za četrdeset godina služenja Bogu i narodu. Drago mi je što mogu s Tobom podijeliti radost ove Tvoje značajne obljetnice i zajedno s Tobom zahvaljivati Bogu na milostima koje si primio i moliti Božji blagoslov Tvoga hoda prema zlatnom jubileju svećeništva. Neka Te Bog nagradi za Tvoju vjernost i revnost a oprostí Ti Tvoje slabosti i grijeha. Neka Te obdari svim potrebnim milostima da možeš biti svet – još bolji i još veseliji svećenik.

Proslava Zavjetnog dana sv. Fabijana i Sebastijana u Petrovaradinu

U jednoj od najstarijih srijemskih crkava u Petrovaradinu, u crkvi sv. Jurja mučenika, 20. siječnja proslavljen je zavjetni dan na spomendan svetih Fabijana i Sebastijana.

Svečano koncelebrirano slavlje predslavio je vlč. **Marko Lončar**, župnik župe Srijemski Karlovci i vicecencelar Biskupijske kurije Srijemske biskupije u zajedništvu s dekanom petrovaradinskog dekanata vlč. **Tomislavom Kovačićem** i župnim upraviteljem preč. **Markom Lošom**, vlč. **Stjepanom Barišićem**,

župnikom župe Petovaradin 2 i vlč. **Dušanom Milekićem**, župnikom župe Inđija i đakonom **Jozefom Demanom**. Okupljenim vjernicima vlč. Marko Lončar je u propovijedi prikazao povijest crkve i dva velika uzora vjere koji su znali sve staviti u Božje ruke i koji su bili sposobni Bogu povjerovati u teškim i bezizlaznim situacijama. *Čega bismo se bojali ako znamo da je s nama Krist? Moramo govoriti svojim životom i djelima da smo kršćani. Onda će nas drugi primijetiti i znati cijeniti u nama svaku zraku Kristove dobrote*, poručio je na kraju propovijedi vlč. Lončar. /**Tomislav Mađarević**/

Duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije

Svećenici Srijemske biskupije sudjelovali su na duhovnoj obnovi u Petrovaradinu 3. veljače, koju je predvodio dekan preč. **Tomislav Kovačić**, župnik u Srijemskoj Kamenici.

Preč. Kovačić je nakon molitve srednjeg časa i uvoda izložio razmatranje na temu „Svećeništvo po dokumentima i Katekizmu Katoličke Crkve s posebnim osvrtom na obećanja dana prigodom samog čina ređenja i formacije svećenika“.

U svome izlaganju predavač je prikazao temu u nekoliko točaka, među kojima su: „Neizbrisiv biljeg dara Duha svetoga i posvetne milosti usmjerene na držanje euharistijske žrtve i posvećivanje vjernika i stvari“ te „Zajedništvo svećenika u prezbiteriju s biskupom“. Poslije predavanja, odnosno razmatranja, bilo je prigode za kraću raspravu. Duhovna obnova je nastavljena, nakon prigode za svetu ispovijed, klanjanjem u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu uz molitvu i kratka razmišljanja.

Tomislav Mađarević

Nastavak slavlja u Irigu

Po završetku blagoslova naših obitelji nastavljen je vjeronauk u školama. U subotu, 18. siječnja smo u lijepom broju okupljenih vjernika služili svetu misu s gostima iz Maradika za pokojnu **Ilonku** (prva godišnjica) i **Mihajla Siča**, s porukom: *Bog čini dobro ljudima*. Nedjeljni susreti u drugu nedjelju kroz godinu, 19. siječnja bili su u tri naša mjesta s pozivom: *Krista bolje i dublje upoznavati – vjera treba svjedoke – ustrajnost*. Na spomendan sv. Franje Saleskog, 24. siječnja slavljena je sveta misa za sve pokojne iz obitelji **Pavlović, Liber i Ičić** (darovane od **Verice Liber**) uz svečevu poruku: *Tako rado zahtijevamo katkada da budemo anđeli, a zaboravljamo biti dobri ljudi*. Treću nedjelju kroz godinu, 26. siječnja slavimo na dva mjesta, a u Vrdniku uz blagoslov svijeća slavimo misu za pokojne iz obitelji **Strehaljuk**. Gošća nam je č. s. **Jasna** iz Subotice, koja je na oporavku u Vrdniku. Na dan sv. Save, školske slave, kao vjeroučitelj, župnik **Blaž Zmaić** sudjeluje na akademiji u zajedništvu OŠ-SSŠ u Irigu, te u SSŠ „B. Radičević“ u Rumi (na poziv ravnatelja **Marka Loša**), i na kraju u OŠ u Vrdniku. U subotu 1. veljače slavljena je sveta misa uz godišnjicu smrti **Rozike Mulaj**. Nedjelju Prikazanja Gospodnjeg u hramu 2. veljače slavimo u župi i na dvije filijale s blagoslovom svijeća i grla. Na spomendan sv. Blaža 3. veljače, u molitvama smo se osobito sjetili župnika **Blaža** koji toga dana slavi rođendan i imendan. Tih dana župnik kao vjeroučitelj najprije pohađa sve škole, sudjeluje na duhovnoj obnovi u Petrovaradinu, a sve nazočne župnik je počastio u crkvi. Sutradan, 4. veljače, pokopana je **Ida Skoberna** (91). Petu nedjelju kroz godinu, 9. veljače slavimo posebno u Vrdniku uz misu za pokojne **Maru** i **Branka Aničić** u nazočnosti kćeri **Ljubice** uz pitanje: *U čemu je pravo bogatstvo?*, i župnikov odgovor kako je bogatstvo u *nesebičnom služenju drugim ljudima, djelom u ljubavi i životu po ljubavi*. U ponedjeljak, 10. veljače župnik je nazočio ispraćaju na vječni počinak **Pauline Narančić** (79), grkokat. vjere. Obrede je predvodio o. **Vladislav Varga**, grkokatolički župnik u Srijemskoj Mitrovici i ravnatelj Caritasa za RS sa svojim pjevačima, a domaći župnik se također oprostio od pokojnice. Spomendan sv. Valentina/sv. Trifuna proslavili smo 14. veljače uz redovitu vjeronaučnu nastavu, a župnik je nazočio i slavi Srpske čitaonice u Irigu, te Općine Irig uz predstavnik pokrajinske vlade te mnogobrojne uzvanike i goste. Tom prigodom je otvorena nova uređena „Vinska ulica“ s Ribarskim trgom. U subotu, 15. veljače slavimo misu za naše bivše Irižane: **Ivana** (preminuo prije 8 g.) i **Drinu Madi** (umrla 17. siječnja), koji su umrli i pokopani u Donjem Miholjcu (RH). /f. f./

Blagdan sv. Agate u Novoj Crnji

U Novoj Crnji (Magyarcsernye) u Banatu proslavljen je 5. veljače spomendan svete mučenice i djevice Agate.

Misno slavlje predslavio je Emanuel Tapolcsányi, a suslavili su Tamás Masa, László Gyuris, Janez Jelen, Pál Szemerédi, Milan Sima i József Mellár. Prigodnu propovijed održao je vlč. Tamás, koji nas je podsjetio na svjedočanstvo svete Agate za Krista. *Ova velika djevica i mučenica je i nama primjer i poticaj da budemo vjerni Isusu Kristu i tada kada ispunjavanje njegova zakona traži od nas žrtvu. Poseban uzor je mladima, koji se trude sačuvati čistoću*

duše i tijela, da ustraju u tom plemenitom boju. Naročita je zaštitnica mladih, koji su svoj život posvetili Bogu. Preporučimo joj stoga nova duhovna zvanja, kao i svećenike, redovnike i redovnice, da i u današnje doba svijetle svijetu uzornim i čistim životom, te mnoge potaknu na nasljedovanje Isusa Krista, rekao je propovjednik. Poslije svete mise brojni su ministranti i ministrantice, kao i sva ostala nazočna djeca dobili poklon-pakete, a za svećenike je priređen ručak.

Janez Jelen

Don Boscov blagdan u Mužlji

Salezijanska zajednica u Mužlji proslavila je 31. siječnja zajedno s vjernicima, suradnicima i mladeži svog zaštitnika, sv. Ivana Bosca.

Bio je to radostan susret školske mladeži sa svojim učiteljima, susret salezijanskih suradnika i ostalih vjernika, koji su usprkos hladnom vjetru i zametima došli u lijepom broju. Za vrijeme svete mise pjevao je omladinski zbor „Dominik Savio“. Propovjednik iz Subotice zbog zavijanih putova nije mogao doći. U slavlju su sudjelovali domaći biskup **Ladislav Német**, svećenici-salezijanci **Stojan Kalapiš**, **Stanko Tratnjek**, **Zoltán Varga**, **Srečko Golob** i **Janez Jelen**, gosti iz Zrenjanina **mshr. Jenő Tietze**, **László Gyuris** te **Emmanuel Tapolcsányi**. Svetu misu je predslavio otac biskup, a propovijedao je salezijanac **Zoltán**. Sveti Ivan Bosco je osvajao svojom ljubavlju mladež, spašavajući njihove besmrtno duše. Rado je ponavljao: „Ja sam u prvom redu jednostavan katolički svećenik, koji poučava djecu i mladež katekizmu“. Igra, susreti, natjecanja, zavodi, škole i osobito omiljeli oratoriji služili su tom cilju. Poslije svete mise je uslijedio ručak za svećenike, učitelje, mlade pjevače i salezijanske suradnike. /*Janez Jelen*/

Tribina prof. Čatića u Zemunu

U okviru redovite tribine pod nazivom „Uvod u kršćanstvo“ održane 9. veljače u Zemunu, koju predvodi prof. Ivica Čatić, svoja je izlaganja fokusirao na posljednji dio 15. poglavlja Djela apostolskih, odnosno na odluku sabora i poslanicu u Antiohiji.

Naime, u ovom dijelu Biblije opisuje se trenutak kada su apostoli i starješine zaključili, skupa s cijelom Crkvom, da bi bilo dobro izabrati ljude između sebe, najuglednije muževe, i poslati ih u Antiohiju s Pavlom i Barnabom. Drugi dio predavanja prof. Ivica Čatić posvetio je veoma interesantnom osvrtu na problem između Petra i Pavla kada su u pitanju stavovi koji se odnose na uvjetovanje pogana obrezivanjem kako bi bili prihvaćeni od strane Crkve. Prof. Ivica se osvrnuo, u cilju približavanja ove teme, na neke dijelove poslanice Galaćanima. Osobito je bio istaknut dio kada je Pavao ukorio Petra u Antiohiji. Zaključak Petrova izlaganja bio je da se čovjek ne opravdava djelima Zakona nego vjerom u Isusa Krista. To je, na izvjesni način, bio i zaključak predavanja prof. Čatića, a to je da i danas u ekumenskom smislu trebamo obraćati više pažnje na sličnosti koje nas povezuju, odnosno na temelj na kojemu je izgrađivano kršćanstvo – Isusa, nego na razlike koje su minorne u odnosu na sličnosti.

Danijela Lukinović

Sprovod Antuna Gašparovića, oca srijemskog biskupa

U 88. godini života u Golubincima je u četvrtak 30. siječnja, okrijepljen svetim sakramentima, preminuo Antun Gašparović, otac srijemskog biskupa Đure Gašparovića.

Rođen je 1926. godine u župi Golubinci, crkveno je bio vjenčan s pokojnom Ružom Gašparović 1948. godine i proživjeli su 65 godina bračnog zajedništva. Vjera i ljubav i žrtva za djecu i obitelj bili su smisao i snaga njegova života.

U župi Golubinci brojni vjernici, svećenici i petorica biskupa iskazali su 31. siječnja kršćansku počast Antunu Gašparoviću, ocu trojice sinova od kojih je jedan postao svećenik – srijemski biskup Đuro Gašparović. Pogreb je predvodio generalni vikar **mons. Eduard Španović** uz prisustvo 30-ak svećenika iz Srijemske biskupije i drugih biskupija, te brojne redovnice. Riječ oproštaja Antunu Gašparoviću izrekao je zemunski dekan **preč. Jozo Duspara**, bivši župnik u Golubincima koji je prijateljevao s pokojnim Antunom Gašparovićem i koji je podsjetio na ono što je pokojni tijekom brojnih godina svoga djelovanja učinio. Sprovodni obredi su bili iz kapele na mjesnom groblju u Golubincima, a nakon sprovoda održana je misa zadušnica u župnoj crkvi sv. Jurja, mučenika u Golubincima, koju je predvodio nadbiskup đakovačko-osječki **Đuro Hranić**, a koncelebrirali su: apostolski nuncij **mons. Orlando Antonini**, požeški biskup **mons. Antun Škvorčević**, subotički biskup **Ivan Péntes** te apostolski egzarch **mons. Đuro Džudžar**.

Tomislav Mađarević

Kardinal Stepinac uskoro će biti proglašen svetim!

Vijest o skoroj kanonizaciji kardinala Stepinca objavio je na svečanoj proslavi Stepinčeva u crkvi sv. Jeronima u Rimu prefekt Kongregacije za kauze svetih kardinal Angelo Amato, rekavši kako su nalazi liječničke komisije potvrdili čudesno ozdravljenje po blaženikovom zagovoru, o čemu je obavijestio papu Franju.

Očekuje se da će papa Franjo uskoro objaviti i točan datum kanonizacije. Predvođeni misu na Stepinčevo u zagrebačkoj katedrali, nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić nazvao je Stepinca „kompasom hrvatskog naroda i simbolom hrvatskog katoličkog identiteta“. /*Bitno.net*/

Papin susret sa zaručnicima

U Vatikanu je 14. veljače za zaručnike priređeno originalno Valentinovo. Dvadesetak tisuća zaljubljenih parova mlađih od trideset godina iz 28 zemalja, koji su se prijavili preko svojih biskupijskih vijeća za obiteljski pastoral, okupilo se na Trgu svetog Petra na poziv pape Franje, koji je svima poklonio jastučić.

Broj prijavljenih je iznenadio organizatore. Isprva je bilo predviđeno da se susret održi u dvorani Pavla VI., ali je zbog tako velikog broja zaručnika održan ipak na Trgu svetog Petra. Molitvom, pjesmama i glazbom mladi su Papi dočarali povijest ljubavi. Tri para, koji su predstavljali sve zaljubljene parove, postavili su Papi unaprijed tri pitanja. U prvom su ga pitali je li moguće ljubiti se zauvijek. Mnogi se, naime, boje takvog konačnog izbora. To je strah koji je tipičan za naše vrijeme, rekao je Papa i istaknuo kako taj mentalitet dovodi do zaključka da se živi zajedno dok traje ljubav. Ne smijemo dopustiti da pobijedi kultura privremenosti, jer se strah pred

obećanjem „zauvijek“ liječi iz dana u dan. Ljubav se ne gradi na pijesku, već na čvrstom terenu, pojasnio je papa Franjo zaručnicima i pozvao ih se da se mole Gospodinu da im udijeli svakidašnju ljubav, a to je trajni hod, koji ne završava kada zaručnici uspiju osvojiti jedno drugo. Taj hod podliježe svakodnevnim pravilima, koja se mogu sažeti u tri riječi: tražiti dopuštenje, zahvaljivati i tražiti oprost. Tako raste kršćanska obitelj, pojasnio je Sveti Otac i primijetio kako ne postoji savršena obitelj, jer smo svi grešnici. Poručio je zaručnicima da ne dopuste da dan završi a da se nisu pomirili jedno s drugim i zatražili jedno od drugo oprost. Zaručnicima koji su ga pitali za savjet kako proslaviti dan vjenčanja papa Franjo je preporučio da nastoje prirediti kršćanski, a ne svjetovni pir. Neka proslava vjenčanja bude trezvena. Nastojte da dođe do izražaja ono što je stvarno važno. Mnogi vode više računa o vanjštini, gozbi, fotografijama, odijelu, cvijeću i sličnim stvarima. Sve je to važno za ishod svečanosti, ali jedino ako uspije osmisлити vašu radost, a to je Božji blagoslov vaše ljubavi. Prije susreta Papa je poslao mladencima twitter, u kojem ih poziva da se ne boje sklapati brak, jer će u vjernom i plodnom braku biti sretni. /*Laudato.hr*/

Obljetnica odreknuća od papinske službe Benedikta XVI.

Prije godinu dana, točnije 11. veljače prošle godine, Benedikt XVI. odrekao se Petrove službe. Povijesna je to odluka koja je u cijelom svijetu, a ne samo u Crkvi, primljena s neizmjernim iznenađenjem. Brojni su promatrači u tom trenutku priznali da nisu bili pripremljeni za takvu odluku.

Belgija dopustila eutanaziju i za djecu

Belgija je postala prva država koja dopušta eutanaziju za djecu s neizlječivim bolestima bez obzira na dob, nakon što je parlament te zemlje velikom većinom odobrio novi zakon o „pravu na smrt“.

Zakon o eutanaziji djece podupire velik dio javnosti u toj zemlji, u kojoj je eutanazija za odrasle ozakonjena 2002. godine. U predstavničkom domu parlamenta, 86 zastupnika glasovalo je za prijedlog zakona, 44 protiv, a 12 ih je bilo suzdržano. Zakon je uz vladajuće socijaliste i liberale poduprla većina oporbenih stranaka. Nakon glasovanja, jedan je muškarac s galerije za posjetitelje uzviknuo: „ubojice“.

Kršćanski demokrati, koji su dio vladajuće koalicije koju predvodi predsjednik vlade Elio Di Rupo, glasovali su protiv zakona. Uoči glasovanja, čelnici kršćanskih, muslimanskih i židovskih zajednica u Belgiji zajedničkom su izjavom osudili zakon, a katolički su biskupi pozvali na molitvu i post protiv njega. „Nije riječ o smrtnim injekcijama djece. Riječ je o djeci s neizlječivim bolestima, čija se smrt bliži i koja trpe veliku bol“, izjavila je Carina Van Cauter, zastupnica Flamanskih liberalnih demokrata, podupirući zakonski prijedlog. „U zakonu postoje mehanizmi koji priječe zlorabu“, rekla je o zakonu, kojeg još treba potpisati belgijski kralj. Djeca koja žele okončanje vlastitog života moraju imati „sposobnost razlučivanja“, piše u zakonu, koji propisuje i da psiholozi moraju ispitati dijete i potvrditi da ono zna o čemu je riječ. Odluku djeteta o eutanaziji moraju potvrditi i roditelji. Zagovornici zakona tvrde da to štiti vrlo mladu djecu i adolescente koji nisu zreli za tu odluku.

Protivnici zakona međutim smatraju da su te odredbe proizvoljne, upozoravajući da će novi zakon omogućiti sklizak teren za daljnje interpretacije i „banaliziranje“ eutanazije. Bruxelleski nadbiskup Andre-Joseph Leonard, prošlog je tjedna u propovijedi upitao zašto država želi dati maloljetnicima takvu odgovornost dok za ostvarenje mnogih drugih prava moraju čekati dok ne navrše 18 godina. „Zakon kaže da adolescenti ne mogu donositi važne odluke o gospodarskim ili emocionalnim pitanjima, ali odjednom im je omogućeno da odluče da im netko oduzme život“, rekao je nadbiskup. /Laudato.hr/

Na te se događaje, godinu dana poslije, osvrnuo o. Federico Lombardi, ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice i Radio Vatikana.

Stoljećima se neki papa nije odrekao službe, stoga je za veliku većinu ljudi to bila neobična i iznenađujuća gesta, rekao je Lombardi. On je o tomu razmišljao, procjenjivao, molio, duhovno je rasuđivao, primijetio je Lombardi te dodao da ono što misli, a što je tada i rekao, da je to slobodno donesena odluka koja doista utječe na stanje i na povijest Crkve. U tom je smislu to veliki čin upravljanja, učinjen u duhovnoj intimnosti, i u dugom razmišljanju i molitvi.

Veliki je to čin hrabrosti, dodao je Lombardi, jer, doista, budući da je riječ o neuobičajenoj odluci, moglo je biti svakojakih problema i dvojbi o tomu što bi to moglo značiti, uz kakve posljedice za budućnost, i kako će to primiti Božji narod ili javnost. Jasnoća kojom se Benedikt XVI. pripremio za tu gestu, kao i vjera uz pomoć koje se pripremio, dali su mu smirenost i potrebnu snagu da ostvari tu odluku.

Na novinarovu primjedbu da su se mnogi pitali kako će izgledati suživot dvojice papa, te da se danas vidi da je bojazan mnogih – možda više nekih „stručnjaka“, nego Božjega naroda – bila pretjerana, Lombardi je istaknuo da je činjenica da je papinstvo služba, a ne vlast. Ako se problemi žive u smislu vlasti, jasno je da dvije osobe mogu imati problema u suživotu, jer može biti teško odustati od vlasti i živjeti uz nasljednika. Ali, ako se sve to doživljava isključivo kao služenje, problema nema! Tada postoji velika duhovna solidarnost među Božjim služiteljima koji, u služenju Gospodinu, traže dobro Božjega naroda.

Što se pak tiče sadašnjega, povučenog života Benedikta XVI., Lombardi je rekao da živi diskretno, bez javne dimenzije, ali da to ne znači da živi izoliran, kao da je zatvoren u nekoj strogoj klauzuri. Živi normalnim životom starije pobožne osobe; dakle, životom molitve, razmišljanja, čitanja, pisanja u smislu da odgovara na poštu koju prima; zatim razgovora, susreta s bliskim osobama koje rado susreće, s kojima razgovara, koje od njega traže savjet ili duhovnu blizinu. Ono čega nema jest javna dimenzija na koju smo se priviknuli; kao Papa bio je uvijek na televizijskim ekranima, u središtu pozornosti cijeloga svijeta. Toga više nema, dodao je Lombardi, ali što se tiče svega drugoga, vodi normalan život u odnosu s drugima. A u tim odnosima jest i onaj s njegovim nasljednikom; odnos s papom Franjom s kojim, kao što znamo, ima i osobnih susreta, razgovora, međusobno su se posjetili... Mislim da je to za nas vrlo lijepo, kada vidimo one rijetke prizore dvojice papa zajedno – sadašnji Papa i papa emeritus – kada mole zajedno; mislim da je to vrlo lijepi i ohrabrujući znak kontinuiteta Petrove službe u službi Crkve, istaknuo je ravnatelj Tiskovnoga ureda Svete Stolice.

Snažno osjećam nazočnost pape Benedikta XVI., kao duhovnu nazočnost koja prati, koja umiruje... – kazao je potom Lombardi te dodao: „Mislim na velike likove staraca u povijesti Crkve i povijesti spasenja; posebno, sjetimo se, primjerice, Šimuna koji prihvaća Isusa u hramu. Svi poznajemo veliku vrijednost u tomu da imamo kraj sebe starije osobe, starce bogate mudrošću, vjerom, koji su smireni; oni su uistinu velika pomoć za mlađe, da mogu ići naprijed gledajući budućnost s pouzdanjem i nadom“. To je za mene – a vjerujem i za Crkvu – Benedikt XVI.: Veliki Starac, mudar, možemo reći i svet, koji nas poziva velikom smirenošću, jer lijepo ga je i vidjeti; doista daje osjećaj velike duhovne smirenosti. Zadržao je svoj osmijeh na koji smo navikli, u lijepim trenucima kada smo ga susretali, i poziva nas da idemo naprijed s pouzdanjem i nadom, istaknuo je na kraju razgovora o. Lombardi. /IKA/

Obitelj u Crkvenim dokumentima (1)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Spas osobe te ljudskog i kršćanskog društva usko je povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici. Stoga se kršćani zajedno sa svima koji visoko cijene tu obiteljsku zajednicu iskreno vesele raznim pomoćima kojima danas ljudi zahvaljuju napredak u promicanju ove zajednice ljubavi i u njegovanju života i kojima se podupiru supruzi i roditelji u njihovoj uzvišenoj zadaći; kršćani odatle očekuju još veće blagodati dok ih nastoje promicati (GS br.47).

Dragi čitatelji *Zvonika*! Otvaramo novu temu iz područja duhovnosti, o kršćanskim obiteljima u Crkvenim dokumentima. Mnoga važna pitanja koja danas zabrinjavaju sve ljude dobre volje, svakako su brak i obitelj. Potrebno je pitanja braka i obitelji osvijetliti načelima koja dolaze od Krista i kako ih tumači crkveno učiteljstvo. Tako će kršćani imati putokaz i biti prosvijetljeni u traženju rješenja današnjih brojnih zamršenih problema braka i obitelji. Dostojanstvo ustanove braka i obitelji ne sja svagdje jednakom jasnoćom. Nad ustanovu braka i obitelji nadvila se tama poligamije, pošast rastave, slobodna ljubav, pobačaj, eutanazija, genderologija, istospolne zajednice i druge izopačenosti. U Hrvatskoj je 2012. drastično pao broj crkveno sklopljenih brakova a povećao se broj razvoda. Pored toga, bračna se ljubav često oskrvrnjuje egoizmom, hedonizmom te nedopuštenim postupcima sprječavanja začeca. Ako ovome nadodamo još i ekonomske, socijalno psihološke, pa i političke prilike, primjećujemo koliko one unose ozbiljnih nereda u obitelji. Ekonomski planeri zastrašuju mnoge bračne parove prenapučenošću planeta zemlje, koja neće moći prehraniti pučanstvo. Velike kompanije farmaceutskih proizvoda na veliko proizvode i nude razna kontracepcijska sredstva za sprječavanje začeca i poroda, i na tome zarađuju velike svote novca. Razne nevladine udruge, dobro plaćene i umrežene u svijetu, dižu svoj bučni huk protiv začeca i rođenja ljudskog života. Dok s jedne strane kršćanske obitelji brojnim miroljubivim prosvjedima brane svetost braka, obitelji i poroda, ovi drugi, uporno buče protiv začeca i života. Svjedoci smo nedavnih prosvjeda brojnih kršćanskih obitelji u Španjolskoj, Francuskoj, kao i u Hrvatskoj u korist poštivanja braka, obitelji i poroda. Takozvane nevladine udruge dovodile su svoje istomišljenike iz raznih europskih zemalja da ih podrže u legalizaciji pobačaja, dakle protiv života. Pa ipak, mnoge obitelji žive vjerne vrednotama koje su

temelj braka i obiteljskog života. One su nada budućnosti opstanka braka i obitelji, te poštivanja ljudskog života od začeca do prirodne smrti.

Crkva, svjesna da brak i obitelj predstavljaju jedno od najvažnijih dobara čovječanstva, želi da se čuje njezin glas i da svoju pomoć i ponudu daje onima koji poznaju vrednotu braka i obitelji te nastoje biti vjerni svome bračnom i obiteljskom pozivu. Crkva kao brižna majka želi pomoći i onima koji, uronjeni u nesigurnost i tjeskobu, traže istinu, onima koji su nepravedno spriječeni u slobodi živjeti svoj obiteljski naum. Crkva daje podršku svakom čovjeku zabrinutom za sudbinu braka i obitelji. Mladi su budućnost svijeta i Crkve. Stoga se Crkva sa svom brižljivošću, majčinskom i očinskom ljubavlju obraća mladima koji se spremaju za brak i obitelj, otvarajući im nova obzorja otkrivanja ljepote i veličine poziva na ljubav i služenje životu. Crkva diže svoj glas u obranu dostojanstva braka i obitelji svojim crkvenim učiteljstvom i dokumentima, kako prije Drugoga vatikanskog sabora, tako i nakon Drugoga vatikanskog sabora. Spomenut ću ovdje dokumente crkvenog učiteljstva Drugoga vatikanskog sabora o dostojanstvu braka i obitelji: Pastoralna konstitucija *Radost i nada*, o Crkvi u suvremenom svijetu, Rim, 7. prosinca 1965.; Enciklika *Humanae vitae*, pape Pavla VI. O ispravnoj regulaciji poroda, Rim, 25. srpnja 1968.; *Uzvišenost i radost života*, Pismo biskupa Jugoslavije o zaštiti nerođene djece, Zagreb 1979; Ivan Pavao II. *Obiteljska zajednica*. Apostolska pobudnica o zadaćama kršćanske obitelji u suvremenom svijetu, Rim, 22. studenoga 1981.; *Povelja o pravima obitelji*, Sveta Stolica, prijedlozi Ustanovama i predstavnicima vlasti nadležnima za poslanje obitelji u suvremenom svijetu, Rim 22. listopada 1983.; Sveti Zbor za katolički odgoj, *Odgojne smjernice o ljudskoj ljubavi*, obrisi spolnog odgoja, Rim 1. studenoga 1983.; Sveti Zbor za nauk vjere, *Dar života*, napatuk poštivanja ljudskog života u nastanku i o

dostojanstvu rađanja. Odgovori na neka aktualna pitanja, Rim, 22. veljače 1987.; Kongregacija za katolički odgoj, *UPUTE* za formaciju budućih svećenika o problemima vezanim uz ženidbu i obitelj, Rim 19. ožujka 1995.

Uz navedene crkvene dokumente o svetosti braka i obitelji, svakako je važna biskupska Sinoda o obitelji, održana u Rimu, od 26. rujna do 25. listopada 1980. godine, koja je na određeni način svojom tematikom povezana sa Sinodom o ministerijalnom svećeništvu i pravdi u suvremenom svijetu. Papa Franjo je još prošle godine najavio biskupsku Sinodu o obitelji, koja će se održati u mjesecu listopadu 2014. godine. Kao odgojna zajednica, obitelj treba pomoći čovjeku da spozna svoj poziv i preuzme na sebe nužnu odgovornost za ostvarenje veće pravednosti i ljubavi u svijetu. *Crkva je duboko uvjerena da se jedino prihvaćanjem Evanđelja može osigurati puno ostvarenje svake nade koju čovjek s pravom postavlja u brak i obitelj* (FC br. 3). Brak i obitelj od Boga su ustanovljeni u samome stvaranju i u samima sebi usmjereni su na Krista. Obiteljima je potrebna Božja milost da budu iscjeljeni od grijeha i privedeni punoj spoznaji i cjelovitom ostvarenju Božjeg nauma. Brak je po božanskoj uredbi *čvrsta ustanova* (GS br. 48). Ona ne ovisi o ljudskoj samovolji. Sam Bog je začetnik braka koji je obdaren raznim dobrima i ima svoj cilj, a to je održanje čovječanstva *za osobni napredak i vječnu sudbinu pojedinih članova obitelji, za dostojanstvo, čvrstinu, mir i dobrobit same obitelji i članova ljudskog društva* (isto). Svjesni smo činjenice da je obitelj danas podvrgnuta brojnim pritiscima koji ju žele uništiti i izopačiti. Dobro društva je duboko povezano s dobrom obitelji. Koliko društvo bude ciljalo na brak i obitelj, utoliko će biti životno i sretno. Učiteljstvo Crkve nas obvezuje da odgovorno promičemo svetost braka i obitelj za dobro društva i cijeloga čovječanstva.

23. 02. 2014.

7. nedjelja kroz godinu

Lev 19,1-2. 17-18; Ps 103,1-2. 3-4. 8.10. 12-13;
1 Kor 3,16-23; Mt 5,38-48

Isus Krist poučava svoje učenike zapovijedi ljubavi, novom zakonu evanđelja koji zauvijek zamjenjuje poganski zakon starog čovjeka: *ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja*. Čovjek jednostavno proturine pred zahtjevom ove nove zapovijedi. Nije li možda lakše napasti onog tko nas napada i ljubiti onog tko nas ljubi? Možda nas k tomu vuku naša osjetila. To je glas ponižene duše koju još nije dotaknula svjetlost Božja. Zato je zapovijed ljubavi neobična zapovijed, ona starog čovjeka otvara prema novom pogledu na bližnjega. Tako viđen, svaki čovjek, ponajprije je slika i prilika Božja. Oslobođen od svojih grijeha, zahvaljujući otkupiteljskom djelu Krista i obnovljen u Duhu, čovjek, svaki čovjek, jest hram u kojem prebiva Duh Božji. Bog ljubi čovjeka radi njega samoga, sve do te mjere da svoga Sina predaje u smrt. Budući da nas Bog na ovaj način ljubi te nas je učinio sudionicima svoje ljubavi, ni mi ne možemo drugo nego oprostiti bližnjemu i tako mu pokazati Božje lice živeći po evanđelju.

2. 03. 2014.

Osma nedjelja
kroz godinu

Iz 49,14-15; Ps 62,2-3.6-9b;
1Kor 4,1-5; Mt 6,24-34

Isus nas poziva na odabir, i pri tomu je vrlo zahtjevan. Dobro smo razumjeli da je Božje kraljevstvo nespojivo s kraljevstvom novca. U tom kraljevstvu ništa se ne prodaje. Život je besplatan, poput zraka i vode. Onaj koji besplatno prima besplatno daje dalje. U ovozemaljskom kraljevstvu se naprotiv sve mora platiti. Potrebno je misliti i priskrbiti za budućnost, ona je neizvjesna, izmiče nam, jer ustvari budućnost pripada Bogu. Odabrali kraljevstvo Božje, odabrali služenje Bogu, isključujući svakog drugog gospodara, znači također prepustiti svoju budućnost njemu: imati vjere u Boga sve do te mjere da se ne brinemo tjeskobno za budućnost. To je naše bogatstvo i naše blago! Za nas vjernike to je sigurnije od sveg blaga ovoga svijeta. Budućnost koja je u Božjim rukama se ne da manipulirati. No, tko bi od nas vjernika to i htio? Ta, Bog se brine za nas. Isus se obvezao da nam pripravi mjesto. Zato je naša budućnost u dobrim rukama. Čemu se toliko opterećivati? Ovaj čin povjerenja koji Isus traži jest pouka mudrosti. Prečesto, s izgovorom pripravljanja budućnosti, gubimo iz vida sadašnjost, no tako nam izmiče i mogućnost susreta s Bogom, jer on nas susreće uvijek u sadašnjem trenutku.

9. 03. 2014.

Prva korizmena nedjelja

Post 2,7-9; 3,1-7; Ps 51,3-4.5-6a.12-14.17;
Rim 5,12-19; Mt 4,1-11

Evangelist Isusa predstavlja kao novog Adama koji se, za razliku od prvog, odupire napasti. On je predstavnik novog Izraela koji, za razliku od naroda Božjeg tijekom četrdesetogodišnjeg prelaska preko pustinje, svoj život u potpunosti predaje Ocu, za razliku od naroda koji je uvijek iznova odbijao Božje vodstvo. U svakom od tri pokušaja zavođenja, na ispitu je povjerenje u Boga. Sveti pisac veli: *Čuj, Izrael! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom* (Pnz 6,4). Gospodin zahtijeva od Izraela da njega jedinoga ljubi, da jedino u njega položi svoje pouzdanje. To ujedno znači odlučno odricanje napasti da se „bude kao Bog“. U tri navrata đavao navodi Isusa da se posluži svojom moći: da učini čudo, da obveže Oca na djelovanje, da se radi dobivanja vlasti nad svijetom podvrgne đavlu. Isus se odupire svim napastima, jer Bog je u zajedništvu s Ocem: on živi od njegove riječi, ima toliko povjerenja u Boga da ne želi kušati njegovu moć i slobodu, te mu svjesno služi cijelim svojim bićem.

no odricanje napasti da se „bude kao Bog“. U tri navrata đavao navodi Isusa da se posluži svojom moći: da učini čudo, da obveže Oca na djelovanje, da se radi dobivanja vlasti nad svijetom podvrgne đavlu. Isus se odupire svim napastima, jer Bog je u zajedništvu s Ocem: on živi od njegove riječi, ima toliko povjerenja u Boga da ne želi kušati njegovu moć i slobodu, te mu svjesno služi cijelim svojim bićem.

16. 03. 2014.

Druga korizmena
nedjelja

Post 12,1-4a;
Ps 33,4-5.18-20.22;
2Tim 1,8b-10; Mt 17,1-9

U Svetom pismu gora je uvijek mjesto objave. Mojsijevo se lice po susretu s Bogom na gori preobrazilo: *Napokon Mojsije siđe sa Sinajskog brda. Silazeći s brda, nosio je u rukama*

ploče svjedočanstva. Nije ni znao da iz njegova lica, zbog razgovora s Jahvom, izbija svjetlost (Izl 34,29). Uzvišenost Božje objave objavljuje se onima koji je primaju, a kad je prime Božji poslanici postaju posrednici Njegove riječi, koja prosvjetljuje preobražavajući one koji je prihvate. Isus svijetli kao sunce na očigled trojice učenika. Objava u Isusu Kristu nadilazi sve prethodne objavitelje, ona je definitivna, jer evo s njim su i Mojsije i Ilija. Oni predstavljaju Zakon i Proroke, tj. Božju objavu prije Isusa Krista. Ovo Božje očitovanje obavljeno je sjajnim oblakom, mjestom Božje prisutnosti, odakle Očev glas Isusa označava Sinom, kojega smo pozvani slušati. Svaki put kad slušamo Božju riječ, neka nas ovaj evanđeoski odlomak nadahnjuje na sabranost i predanje.

23. 03. 2014.

Treća korizmena nedjelja

Izl 17,3-7; Ps 95,1-2,6-9;
Rim 5,1-2.5-8; Iv 4,5-42

Isus sa Samarijankom razgovora o „vodi živog“. Voda je neophodna za život, i nije iznenađujuće da je ona, u regiji srednjeg Istoka gdje vlada suša, jednostavno simbol života i čovjeka spasenja u općenitom smislu. Ovaj život i spasenje, o kojima Isus govori, mogu se primiti samo otvarajući se za primanje dara Božjega. To je uvjerenje starog Izraela kao i mlade kršćanske zajednice. Psalmist u tom smislu ovako govori: *U tebi je izvor životni* (Ps 36,10). Evo njegove ispovijesti vjere: *Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom* (Ps 42,2). Spasenje koje Bog donosi izražava se slikom izvora koji izvire ispod ulaska u hram i postaje velikom rijekom koja preobražava u vrt Judejsku pustinju i od Mrtvog mora čini vode pune života (usp. Ez 47,1-12). Isus nama ljudima nudi spasenje i život, koji od pustinje ljudske bijede čini vrt navodnjen pun svakovrsnih dobrih plodova. Isus zna za našu žeđ za životom i spasenjem, ta došao ju je utažiti, i zato veli: *Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju* (Iv 10,10). Primajmo taj život iz dana u dan.

27. veljače

Sveti Ivan Schwingshackl (Švingshagl)

(* 4. svibnja 1887. + 27. veljače 1945.)

- odrastao u obitelji s 12 djece ● seljački sin ● otac ga nije pustio na školovanje ●
- na njivama i livadama odrastao ● gimnaziju započeo u dobi od 24 godine ● s 27 godina na ruski front ●
- ranjenik ● ruski zarobljenik ● kasno zvanje ● sve učiniti da postane svećenik ● više puta teško bolestan ●
- Židov mu bio najbolji prijatelj ● uzoran svećenik ● dušobrižnik među guskama ● odgojitelj redovnika ●
- pučki misionar ● govorio i pisao protiv nacionalsocijalizma ● potajno radio s mladim vjernicima ●
- zabranjeno mu govoriti ● strogo prema sebi blag prema vjernicima ● osuđen na smrt ●
- umro prije izvršenja smrtno kazne ●

Djetinjstvo i mladost

Isusovac sveti Ivan Schwingshackl je bio revan svećenik i odlučan borac u pokretu otpora u vrijeme nacionalsocijalizma. Rođen je u južnom Tirolu u mjestu Welsberg, danas Monguelfo u Italiji 4. svibnja 1887., a umro je u Münchenu 27. veljače 1945. godine. Otac mu je bio seljak. Ivan je odrastao u društvu s još jedanaestero djece. Pet njegovih sestara su postale redovnice, dva brata svećenici i jedan brat misionar. Ivan je imao deset godina kad je oca zamolio da mu omogući školovanje kako bi postao svećenik. Strogi mu otac nije dopustio. Prije nego što je mogao započeti svoju svećeničku formaciju, Ivan je godinama morao služiti po seljačkim njivama. Bilo mu je 20 godina kad se upisao u gimnaziju (Pučka škola je trajala 4 godine, a gimnazija 8 godina). Zbog poziva u rat morao je prekinuti školovanje. Svećeničko zvanje je u njemu, unatoč svim neugodnostima, sve više sazrijevalo. Ivan je shvatio da je to što se nije mogao blagovremeno školovati bilo zapravo u službi Božje providnosti. U svoj je dnevnik za vrijeme Prvoga svjetskog rata upisao: „Ne vjerujem da bih postao svećenik da sam kao dječak mogao započeti svoje školovanje“.

Vojnik, zarobljenik, bolesnik

Bilo mu je 27 godina kad je 1914. godine dobio poziv u rat. U rujnu te godine je ranjen te je dospio u rusko zarobljeništvo. Pitao se: „Ljudi, koji ste izazvali ovaj rat, gdje god ili tko god vi bili, kako ćete to opravdati?“. Teško ranjen dospio je u rusko zarobljeništvo. Dospio je čak do Sibira. U strašnim godinama rata i zarobljeništva najbolji mu je prijatelj bio Židov Aron Eisen. S njim je Ivan puno razgovarao o vjeri. Zabilježio je da je zahvaljujući tom druženju s Aronom i zahvaljujući njegovom ponašanju vremenom i sam postao snošljiviji. Postao je puno obazriviji i podnošljiviji prema ljudima koji drugačije misle ili vjeruju. Napisao je: „Dobro sam se

okoristio tim drugovanjem, jer sam ja bio odveć uskogrudan“. Do 1916. bio je u Irkutsku na Bajkalskom jezeru. Tamo je dobio tuberkuloznu zarazu pluća, a nešto kasnije u blizini Moskve razbolio se od tifusa. Bolovao je sve do kolovoza 1918. kad se konačno mogao vratiti u domovinu. Nakon povratka iz rata nastavio je školovanje u gimnaziji.

Najstariji maturant i bogoslov

Maturirao je na državnoj gimnaziji u Bressansonu, a već 1919. stupio je u Družbu Isusovu. Otac mu je prigovorio što ide baš u isusovce, koji su uvijek bili meta progona, na što je Ivan odgovorio kako baš zato ide u isusovce. Teologiju je studirao na sveučilištu u Innsbrucku od 1920.-26. godine. Godinu dana je studirao i u Krakóvu. Za svećenika je zaređen 1924. godine u Innsbrucku. Teška bolest pluća napala ga je 1926. pa je morao na liječenje u Davos, a za to vrijeme je dotjerao svoj ratni dnevnik.

Pastir duša čuvao guske, odgojitelj, pučki misionar

Godinu 1927. je proveo na oporavku u rodnom mjestu Monguelfo. Čuvao je guske. Tada je kroz šalu rekao kako je uvijek želio postati pastir duša, „a dragi Bog me učinio pastirom gusaka“. Od 1928. je djelovao u innsbručkom sjemeništu Canisianum, a od 1930. je obnašao i dužnost učitelja novaka u mjestu St. Andrä im Lavanttal. Od 1933. je pučki misionar u Tirolu, što je za njega bila najveća radost.

Dužnost učitelja novaka misijske kongregacije „Regina Apostolorum“ u Donjoj Austriji dobio je 1936. Te je godine, kao učitelj novaka, otpustio iz novicijata jednog mladića zbog neposlušnosti. Mladić, naime, nije htio ukloniti sa svoga noćnog ormarića Hitlerovu sliku. Nakon što je otpušten, mladić ga je optužio pred državnim vlastima. Ivan, doduše, nije uhićen, ali su ga poglavari 1938. morali premjestiti u bečku župu svetoga Martina. Bio je duhovnik dje-

vojačke kongregacije Sodaline. Godine 1941. je premješten u Steyr.

Protiv nacionalsocijalizma

Još 1938. godine, poslije „priključenja“ Austrije Trećem Reichu, pokazao se kao protivnik nacionalsocijalizma. Kritizirao ga je i javno, a trudio se boriti protiv režima, koliko su mu pastoralne dužnosti dopuštale. I u svojim je propovjedima govorio protiv režima i protiv pritiska kojim su kršćani bili prisiljavani na otpad od vjere. Ivan je izradio i koncept kako bi se Crkva i u Crkvi redovništvo trebalo ponašati u referendumu 1938. U Beču je organizirao skupine mladih s kojima je potajno razgovarao o vjerskim temama. Više je puta bio saslušavan od državne tajne policije na temelju špijunskih prijava, dok 1943. godine, nakon više opomena nije kažnjen zabranom nastupa. Više nije smio govoriti. Konačno je u veljači 1944. godine uhićen, a u prosincu iste godine osuđen je na smrt zbog svojih propovijedi i zbog svoga pastoralnog djelovanja, kojim je rastaknuo obrambene snage“. Optužen je i da je pothranjivao defetizam i da je podržavao neprijatelja. Otac Ivan Schwingshackl je umro u noći između 27. i 28. veljače 1945. u svojoj zatvorskoj ćeliji. Sada počiva u kripti innsbručke isusovačke crkve.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sloboda (2)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Isuse, napast je slast ako ti ne misliš na nas. Dakle, ne ja, nego u svemu budi Ti meni najmiliji! Ovaj „Ti“, sa živom virom je takav da mi daš slobodu najveću, i da kažeš: ovo i ono Mi milo, jednako; meni je onda ono milije što je „Tebi“ sličnije, to jest: Teže!¹

Otac Gerard nas uči da čovjek svojim slobodnim činom treba težiti prema vrhovnom Dobru kroz pojedina dobra usklađena sa zahtjevima svoje naravi i poziva koji mu upućuje Bog. Slobodnim opredjeljenjem čovjek odlučuje o samome sebi i oblikuje samoga sebe. Čovjek je stvorenje i slika Božja. Slobodu i dostojanstvo ljudske osobe utemeljuje Božja slika u čovjeku. Otac Gerard sa živom vjerom moli Isusa da mu da najveću slobodu, da može prihvatiti ono što je Njemu milije i Njemu sličnije. Od toga što je Isusu milo i Njemu slično, o. Gerard izabire teže, izabire križ koji ga vodi u posvemašnju slobodu ljubavi koja se daje do kraja i time čovjek postaje slobodan. Isus nas je oslobodio svojim vazmenim otajstvom, svojom savršenom poslušnošću sve do smrti na križu i, slavom svoga uskrsnuća, otvorio nam je put konačnog oslobođenja. Dakle, svojim služenjem i ljubavlju, kao i prinosom svojih kušnja i patnja imamo udjela na otkupiteljskoj Kristovoj žrtvi i tako dopunjava što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu (Kol 1,24). Otac Gerard je poniznim služenjem i ljubavlju služio svojoj braći u samostanu, kao i povjerenim mu dušama, osobito obiteljima, kada je branio ljudski život od začeca do prirodne smrti, prihvaćajući na sebe kritike, nerazumijevanje i na taj način je došao do istinske slobode. O tome govori vlastoručni zapis o. Gerarda: *Na temelju Isusova nauka i našega Pravila poglavar mora biti sluga svima. Kao što je Isus kazao: niska su vrata kroz koja se ulazi u život. Dakle, poglavar naprijed a ostali za njim. Svi neka se saginju jer će inače udariti glavu... Dobar poglavar je prema sebi najstroži... prema ostalima blag, ali prema nikome mlak.² Poglavar mora biti i otac i majka prema svakome blag, ali prema nikome mlak.³ Poglavar koji*

nije krepostan je kao majka koja nema mlijeka.⁴ Svatko ima svoje lice i srce, dakle i mišljenje. Stoga moramo imati sa svakim strpljenje. Ta nikoga ne progonimo zato što nema isto lice kao i mi.⁵ Iz ovih navedenih misli o. Gerarda možemo zaključiti kako bezgranična ljubav čini čovjeka slobodnim. Stvarajući čovjeka Bog je u njega utisnuo svoju sliku i sličnost sa sobom. Slušajući glas svoga Stvoritelja u sklonosti i težnji svoje naravi prema Dobru, u Rijeci objave koja je na savršen način izrečena u Kristu. Čovjeku je objavljeno da ga je Bog stvorio slobodnim, kako bi po milosti mogao ući u prijateljstvo s njime i imati udjela u Božjem životu.

Čovjek ima svoje izvorište u daru Boga koji ga je stvorio. To je vjera koja potvrđuje najviše intuicije ljudske misli. Otac Gerard će reći. *Ne ja, nego u svemu budi Ti meni najmiliji! Ovaj „Ti“, sa živom virom je takav da mi daš slobodu najveću.⁶ Čovjekova je sloboda dionička sloboda. Ovisnost o Bogu nipošto ne dokida čovjekovu sposobnost da sam sebe ostvaruje. Prihvaćanje Boga i sudjelovanje u božanskom životu, nije nijekanje čovjeka, kao da bi Božji zahvat u povijesti čovječanstva činio uzaludnima čovjekove pokušaje u stvaranju općeg dobra za čovječanstvo. Naprotiv, ljudska sloboda dobiva svoj smisao i temelj od Boga i po odnosu čovjeka s njime. Čovjek po svojoj slobodnoj volji raspolaže sobom. To pak raspolaganje može činiti u pozitivnom ili u negativnom smjeru. Kada čovjek sluša Božji glas uklesan u njegovu savjest, čovjek je uistinu gospodar samoga sebe i ostvaruje svoj kraljevski poziv Božjeg djeteta. Čovjekovu slobodu ne donosi oslobođenje samo po sebi. Kršćanski osjećaj zna da sloboda nije potpuno uništena ni onda kad je podložna raznim uvjetovanostima. Povijest pokazuje da ljudi i pod strašnim prisilama uspijevaju očitovati svoju slobodu i zaputiti se putem vlastitoga oslobođenja. Bog nije čovjeka stvorio kao samačko biće, nego da bude društveno biće. Društveni život može rasti i ostvarivati svoj poziv samo u odnosu s drugima. Čovjek pripada obitelj-*

*skoj, profesionalnoj, političkoj zajednici i u njima se služi odgovornom slobodom. Pravedan društveni sustav pruža čovjeku nezamjenjivu pomoć za ostvarenje njegove slobodne osobnosti, a nepravedna prijetnja je i zapreka koja ugrožava ljudsku slobodu. Društvo mora pomagati a ne sputavati razvoj slobodne osobnosti, što je svačija dužnost i pravo. Društveni život, u raznolikosti svojih oblika i u mjeri u kojoj je usklađen s Božjim zakonom, odraz je Božje slave u svijetu. U razgovoru s Marijom Majkom Božjom o. Gerard moli: *Marijo, pomozmi... da budem sav Isusov. Da u srcu, duši, razumu i volji, ne bude truna sebičnosti, da mi čistoća bude anđeoska, da anđeli mogu prepoznati: ovaj ima tijelo, ipak je nama sličan anđeo na zemlji ali blažen po hvaljenom Isusovom siromaštvu.⁷ Otac Gerard želi biti sav Isusov, a to znači slobodan, služiti u ljubavi svojoj zajednici i pružati dobar primjer potičući zajednicu da bude živo evanđelje Isusa Krista, služeći se slikom mreže i riba. *Želim da moju mrežu, moje srce napuniš tako da budem dobar karmelićanin. Želim da svaka riječ Pravila i svaka odredba budu jedna mala ribica. Neka te ribice ne izmaknu mojoj pažnji nego neka sve padnu u moje srce. Neka ih Tvoja ljubav ispeče kako bi bilo što više riblje pečenice koju je Tvoja ljubav pekla. Takva će pečenica tada imati jedno svojstvo, a to je, da će u meni upaliti ljubav prema Tebi i Tvojim Majci. Tada ću se... boriti da i drugi ovako love kako bismo svi uzornim životom živjeli.⁸ Dakle, koliko dopuštamo Bogu da on bude Bog u našem životu, i slobodno prihvaćamo svoj životni križ, toliko ćemo i biti slobodni, poruka je o. Gerarda.***

¹ *Thelogia pastoralis*, 002712.

² *Isto*, 002941,002882.

³ *Isto*, 002939.

⁴ *Isto*, 002869.

⁵ Bilješke hrvatski, 006859.

⁶ *Thelogia pastoralis*, 002712.

⁷ *Biser mišljenja*, 004375.

⁸ Put blaženstva, 003577.

Zajednička zauzetost oko Bunjevačkog puta križa

Nad križem ne smije biti monopola – svi smo pozvani živjeti pod njegovim sjenama!

Razgovarala: Katarina Čeliković

Korizma, koja počinje „čistom srijedom“, ove godine 5. ožujka, vrijeme od četrdeset dana, vrijeme je obraćenja, posta i pokore tijekom kojega se molitvom, postom i djelima milosrđa pripremamo za najveći kršćanski blagdan – Uskrs. Vjernici u Bačkoj od davnina su u svojim mjestima podizali kalvarije s 14 postaja gdje su molili Križni put (Put križa) suobličujući se tako Isusu Kristu i moleći za svoje obraćenje. Ova pučka pobožnost nije nestala i nije tek dio tradicije; ona, osim što živi u narodu, postaje tema ljudi koji se bave umjetnošću i onih koji skrbe o čuvanju materijalnog kulturnog naslijeđa.

Uoči Korizme 2014. razgovarali smo s idejnim tvorcem i glavnim koordinatorom projekta „Bunjevački put križa“, profesorom i filozofom Tomislavom Žigmanovim, u čijoj je realizaciji od samog početka sudjelovao i *Zvonik*.

Zvonik: Prije tri godine osmislili ste projekt pod nazivom „Bunjevački put križa“. Ova pobožnost je među bačkim Hrvatima – Bunjevcima i Šokcima vrlo popularna. Možete li nas podsjetiti o čemu je riječ.

□ „Bunjevački put križa“ je neformalni pokret *virujućeg svita* ovdašnjih Hrvata, nastao na tragu nekih aktivnosti oko programa Pasionska baština u Hrvatskoj, koji ima nekoliko ciljeva. Kao prvi, jest da se nanovo svestranije aktualizira i dublje kontekstualizira Muka Isusa Krista, našeg Spasitelja, ne bi li, približena na suvremeniji način, snažnije osvijestili njezinu ne samo veličinu nego i značaj koji ona ima za vjernike. Kao drugo, važni su i napori da se muka Gospodinova opredmeti u djelima umjetnosti, kako bi relativno zatomljeni segment sakralne umjetnosti nekako oživjeli. Kao treće, nastoji se graditi jedna zdrava zauzetost za ono što se smatra vlastito i vrijedno – tijekom susreta i rada ne govori se o nikome ništa negativno, nego se na vidjelo iznose sadržaji pozitivnih oznaka te čine zajednički napori ka djelovanju

Tomislav ŽIGMANOV, književnik, publicist rođen je 1967. godine u Tavankutu. Srednju elektrotehničku školu završio je u Subotici. Na grupi Filozofija na novosadskoj Filozofskom fakultetu diplomirao je 1996. Predavač je Povijesti filozofije na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije. Član je Uredništva subotičkog dvotjednika *Žig* (1994.-96.), zatim zamjenik (1996.-97.) a na koncu njegov glavni i odgovorni urednik (1998.). Prvi je glavni i odgovorni urednik programa na hrvatskom jeziku na Radio Subotici (1998.-2000.). Jedan je od inicijatora, pokretača te predsjednik Privremenog upravnog odbora Novinsko-izdavačke ustanove *Hrvatska riječ* (2002.-04.). Izvršni je urednik *Leksikona podunavskih Hrvata - Bunjevaca i Šokaca*. Ravnatelj je Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Objavljuje filozofske radove, znanstvene radove iz domena zavičajne povijesti, kulture i književnosti u vojvođanskoj i periodici u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Mađarskoj. Piše pjesme, refleksivnu prozu i eseje. Radovi su mu prevedeni na engleski, njemački, mađarski, rumunjski, bugarski i rusinski jezik. Autor je desetak knjiga. Dobitnik je nekoliko nagrada i priznanja za književna djela.

s konkretnim pozitivnim ishodom i to posve anonimno, bez isticanja pojedina. Isto tako, zdrava zauzetost za vlastito hoće nešto saznati i o nepoznatome – križevi krajputaši, kao materijalni simboli Raspetoga, odličan su primjer toga: količina znanja o njima rijetko je prelazila granice obiteljskih naracija. Na koncu, novac koji se zaradi od prodaje novih umjetnina, namijenjen je obnovi onih križeva koji su visoko devastirani ili su skroz srušeni. Još ću napomenuti da je u ovaj projekt svatko dobro došao – jer oko čega ćemo se svi okupiti ako ne oko križa?

Važni su i napori da se muka Gospodinova opredmeti u djelima umjetnosti, kako bismo relativno zatomljeni segment sakralne umjetnosti nekako oživjeli.

Zvonik: Što je sve urađeno od početka provođenja ovog nesvakidašnjeg projekta?

□ Okupio se jedan značajan broj ljudi koji su htjeli odvojiti jedan dio svojega

vremena za angažiranje na gore navedenim aktivnostima. Umjetnici – fotograf Augustin Juriga i crtač Ante Rudinski – svoja su umijeća usmjerili na stvaranje opusa na temu Muke: Augustin je napravio fantastično uspješni serijal fotografija križeva krajputaša, koji su okupljeni u jedinstvenu cjelinu od 16 fotografija pod nazivom „Bunjevački putovi križeva“, a Ante je nacrtao prvi među bunjevačkim Hrvatima Put križa. Zahvaljujući naporima č. s. Mirjam Pandžić oživljen je i stari način pjevanja tijekom moljenja Puta križa. U našim tiskovinama – prije svega tjedniku *Hrvatska riječ* i katoličkom mjesečniku *Zvoniku* objavljeno je desetak napisa o povijesti konkretnih križeva krajputaša. Održano je nekoliko predavanja i tribina o ovome fenomenu. Na koncu, objavljena je i jedna knjiga – *Bunjevački put križa*, koja u formi molitvenika na govoru ovdašnjih Hrvata iznosi razumijevanje Isusove muke od strane našega čovjeka te nalazi sličnosti s vlastitom tragičnošću, čime se na neizravni način približava i, vjerojatno, bolje razumijeva Njegova Muka.

BUNJEVAČKI PUT KRIŽA

Zajedničkim djelovanjem i suvremenijim nastupom, prošle godine uspjeli smo animirati više od 500 ljudi, koji su svojom podrškom, istina na različite načine, omogućili da se u okviru ovoga projekta obnovi 8 križeva krajputaša.

Zvonik: *Knjigom, fotografijama križeva krajputaša, izvedbom Puta križa po crkvama, obnovom križeva krajputaša i tribinama pokrenuta je velika akcija u našem narodu. Kakav je odaziv?*

□ I više nego dobar i to je ono što hrabri. Nismo naišli, naime, ni na jednu veću neugodnost, a nitko do sada nije, zamoljen, negativno odgovorio na naš poziv. Na koncu, zajedničkim djelovanjem i suvremenijim nastupom, prošle godine uspjeli smo animirati više od 500 ljudi, koji su svojom podrškom, istina na različite načine, omogućili da se u okviru ovoga projekta obnovi 8 križeva krajputaša. Posebno bih istaknuo angažiranost ravnateljice JKP „Pogrebno“ Vesne Prčić te nekolicine pojedinaca laika, kao što su Grgo Kujundžić, Lazar Cvijin, Vladislav Horvacki, Vojislav Temunović, Ivan Mandić, Stipan Bašić Škaraba, Andrija Ivanković, Pajo Ivanković, majstor Branko Moravčić..., bez

čije pomoći bi sve bilo daleko bljeđe. Veliko zauzimanje vlč. Franje Ivankovića za ishod je imalo da je na teritoriju njegove župe obnovljeno čak 5 križeva krajputaša. Bilo je i nekoliko pojedinaca koji su vlastitim sredstvima obnovili križeve koji ili pripadaju njihovim obiteljima ili se pak nalaze na zemlji koja je postala njihovim posjedom. To su obitelji Zvonka Kulića iz Alekse Šantića, Ane Kovačević iz Bajmaka i Antuna Mamužića iz Tavankuta. Posveta križeva koje su oni obnovili bila je i najpotresnija iz razloga što je sudbina jednog broja križeva krajputaša gotovo jednaka tragičnim sudbinama i obitelji. Naime, njima je zemlja oduzeta, a križevi su porušeni. Kada se podigao srušen križ i

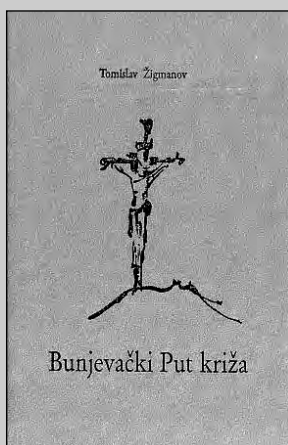
obnovio u obitelji Kovačević u Aleksu Šantiću, najstariji član je, uz plač, rekao – *Dida moj, sad i ja možem mirno umrit!*

Zvonik: *Imate li u ovim nastojanjima potporu svećenika?*

□ Bez njih naši naumi ne bi bili moguć! Budući da smo dosta toga postigli, jasno je da su i njihovi prinosi itekako bili važni. Bez namjere da nekoga posebno ističem, ipak bismo daleko manje toga učinili da nije bilo Istvána Palatinusa, Franje Ivankovića, Dragana Muharema, Mirka Štefkovića, Andrije Anišića... Ovdje treba reći da se u Bunjevačkom putu križa ne radi o nekakvom natjecanju ili, ne daj Bože, rivalitetu laika i klera, već je u osnovi djelatnija uključenost laika: od pomoći u pastoralnom djelovanju pa do obnove kulturnog, to jest vjerskog nasljeđa Katoličke crkve. I još nešto je važno istaknuti – mi smo i više nego svjesni da naponi o kojima je riječ nisu počeli s nama. Naprotiv, dobro su nam znana nastojanja Lazara Ivana Krmpotića, Andrije Kopilovića, Željka Šipeka, Josipa Štefkovića, Josipa Kujundžića i drugih vrlih nam svećenika na obnovi starih i podizanju novih križeva, što znači da smo mi tek njihovi podupiratelji, istina na jedan organiziraniji i programski šarolikiji način.

Pridržavajući se stroge forme ove pobožnosti, unosom etnografskih, krajolikih i povijesnih sadržaja bunjevačkih Hrvata Tomislav Žigmanov je sačinio *Bunjevački Put križa*. Na 117 stranica ove knjige-molitvenika uz tekst 14 postaja Puta križa nalaze se tekst i napjev po Lajči Budanoviću koji je po sjećanju oživjela Đula Milodanović, a notirao je Vojislav Temunović, rječnik manje poznatih riječi koji je sastavila Maja Buza, te mjestopisi objavljenih fotografija križeva.

Nakladnik je Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica, a knjiga je tiskana u 1.000 primjeraka. Knjiga je već u pripremi za tisak imala više od tristo podupiratelja i pretplatnika, upisanih u knjizi, koji su kupnjom knjige dali svoj prinos revitalizaciji vjerskog nasljeđa. Pretplatom na knjigu, naime, pomogli su obnovu Kopilovićevo križa na Somborskom putu između Male Bosne i skretanja za Tavankut. Knjiga se može kupiti po cijeni od 500 dinara (ili 50 Kn ili 10 Eu). Svaka kupnja knjige pomaže obnovu navedenih križeva. *Bunjevački put križa* može se kupiti u crkvama.

Zvonik: *Osim obnove križeva, ovaj projekt ima i duhovnu dimenziju. Križni put na bunjevačkoj ikavici tiskan je u*

*Kopiloviće križ uz somborsku cestu nekad i sada – obnovljen i posvećen
26. svibnja 2013. godine*

knjizi, moli se po crkvama. Znamo da ste prošle godine dobili prvu nagradu za književno djelo na temu muke Kristove, koju svake treće godine skupa dodjeljuju Društvo hrvatskih književnika i Udruga Pasionska baština. Znači li to da je ovo djelo prepoznato kao zajednička popudbina Hrvata i da se ikavica pokazala kao književno sredstvo koje povezuje bačke Hrvate s matičnom domovinom?

□ U Velikom tjednu 2013. godine iz tiska je izašla knjiga *Bunjevački Put križa – za osobnu pobožnost virujućeg svita*, koji prate fotografije križeva krajputaša Augustina Jurige, snimljenih u okolici Subotice, kao i crteži postaja Antuna Rudinskog.

Nesvakidašnjost ove knjige-molitvenika uvećavaju i sudbine ljudi koje se tematiziraju – riječ je o zatajnoj tragediji bunjevačkih Hrvata, naroda koji, sada već stoljećima, boraveći na rubu modernizacijskih procesa, postojano gubi vlastiti okvir i sadržaje postojanja, čije muke više borave u privatnim i obiteljskim naracijama, budući da ih je javnost, bez obzira na vrstu ili segment, po pravilu isključivala iz polja vidljivosti. Tomu pridonosi i jezik kojim se glavni lik, salašar Antun Horvat obraća čitateljstvu – bunjevačka ikavica, govorni

jezik dijela Hrvata u Bačkoj koji se do sada uvelike u javnosti negativno percipirao i često bivao predmetom poruga, koje su trpjeli i subjekti toga govora.

Ove godine ponudit ćemo grafike s motivom križeva krajputaša, čime smo osvježili i, čini se, obogatili ponudu umjetnina na vjersku tematiku. Imat ćemo 420 primjeraka ovih grafika, njih ćemo ove godine prodavati vjernicima, a od prikupljenog novca obnovit ćemo neke od križeva.

Zvonik: Kakvi su planovi za ovu godinu?

□ I za ovu godinu su osmišljene brojne aktivnosti. Na planu uključivanja umjetnika, imat ćemo grafike s motivom križeva krajputaša, čime smo osvježili i, čini se, obogatili ponudu umjetnina na vjersku tematiku. One su djelo dvojice profesora na Akademiji umjetnosti u Novome Sadu – grafičkog dizajnera Darka Vukovića i grafičara Aleksandra Botića. Riječ je o 7 motiva, koji će biti izrađeni po 60 primjeraka, s tim da će svaki biti otisnut u tri boje. Napo-

minjem kako je riječ o likovnoj tehnici često rabljenoj u povijesti sakralne umjetnosti u svijetu, a kod nas je posve rarietno zastupljena. Budući da ćemo imati 420 primjeraka ovih grafika, njih ćemo ove godine prodavati vjernicima, a od prikupljenog novca obnovit ćemo neke od križeva. Također, planiramo program „Bunjevačkog puta križa“ otvoriti na Čistu srijedu na Bikovu s izložbom fotografija Augustina Jurige i njegovim izvođenjem. Izložba bi trebala biti upriličena i u Zagrebu tijekom korizme, gdje bi bilo i predstavljanje knjige-molitvenika. Potać ćemo i nadalje produciranje napisa o križevima krajputašima i objavu istih te održavanja tribina njima posvećenih. Naravno, aktivnosti u okviru projekta „Bunjevački put križa“ nisu zatvorene ni za koga – svatko se može uključiti i dati svoj doprinos, s našim znanjem ili bez njega. Jer, nad križem ne smije biti monopola – svi smo pozvani živjeti pod njegovim sjenama!

Duhovni projekti – obiteljski vjeronauk za krizmanike

Piše: *Andrija Anišić*

Nadanja

Još malo pa će biti dvadeset godina kako sam župnik subotičke župe sv. Roka. Došao sam u povjerenu mi župu radosno, poletno, s mnogim planovima. Nakon desetogodišnjeg rada u središnjim ustanovama biskupije kao prefekt sjemeništa „Paulinum“ i tajnik biskupije, konačno sam mogao raditi ono što sam želio, o čemu sam maštao i što sam punih deset godina iščekivao.

Svjestan veličine svojih predšasnika na župničkoj stolici župe sv. Roka – napose Blaška Rajića i Ivana Kujundžića, bio sam svjestan da im po svojim sposobnostima pa i znanju nisam ni blizu. Stoga sam molio Gospodina da mi pomogne i usmjeri moje djelovanje na ono što bi bilo najviše njemu na slavu i dobrobit župljana.

Razočaranje i nezadovoljstvo

Kao tajnik biskupije započeo sam svoj poslijediplomski studij. Želio sam kroz taj studij „specijalizirati“ problematiku braka i obitelji, jer sam kao svećenik dobro znao da su to one prve i od Boga željene i blagoslovljene ustanove čovječanstva a onda, dakako, i Crkve. Stoga sam po dolasku u župu odmah pokrenuo „Susrete mlađih bračnih parova“. Očekivao sam da bi s tim bilo dobro početi. Tim više što sam u župi poznavao nekoliko mlađih bračnih parova s kojima sam se družio u raznim zajednicama mladih. Međutim, to nije

išlo. Već na prvi susret došao je svega jedan mlađi bračni par a ostali su bili oni koji su već imali „staž“ od najmanje deset godina braka. Tako da smo te susrete brzo nazvali „Susreti bračnih parova“ a onda i „Obiteljski susreti“. Kako se broj sudionika na tim susretima stalno smanjivao, i od toga sam odustao, a pokušali smo s Karizmatikom molitvenom zajednicom, zatim s „Lectio divina“ (Božansko čitanje) pa na kraju „Hagioterapijski susret“ i sada smo stigli do „Susreta nove evangelizacije“, a usporedo organiziramo i „Školu Biblije“, koja se održava u pastoralnom centru „Augustinianum“.

Jednom me je netko pitao zašto stalno mijenjam i izmišljam nešto novo. Odgovorio sam tada u šali onako kako na to pitanje odgovara prof. Tomislav Ivančić – „zato što sam živ“, a živ čovjek može stalno nešto novo „izmišljati“ i raditi. Naravno, u uvjerenju da će to „novo“ biti bolje i korisnije.

Uz te bračne i obiteljske susrete obavljao sam i druge župničke dužnosti. Među ostalim, držao sam vjeronauk sedmom i osmom razredu a od početka i vjeronauk za mlade (srednjoškolce, studente i mlade radnike). U nekim periodima bio je i poseban vjeronauk za studente i mlade radnike. Ono što sam iz godine u godinu mogao pratiti to je „neuspjeh“ rada s krizmanicima. Imao sam osjećaj kao da radim u prazno. Nakon krizme mnogi čak prestanu ići i u crkvu a gotovo nitko na vjeronauk za

mlade. I sada sam razočaran iako ima gotovo pedesetak mladih na vjeronauku, jer je među njima najmanje njihovih župljana. Jedino čime sam skoro uvijek bio zadovoljan bio je vjeronauk za odrasle koji su se kao srednjoškolci a i stariji pripremali u našoj župi za primanje sakramenata krštenja, ispovijedi, pričesti i krizme. S ponosom ističem da oni obnavljaju i pomlađuju našu župnu zajednicu.

Obiteljski vjeronauk

Činjenica da rad s krizmanicima nema gotovo nikakvog konkretnog vidljivog ploda, premda pojedinačno vjerujem da ima jer Duh Sveti sigurno djeluje u njima, potaknula me je, a uvjeren sam da je to bio i poticaj Duha Svetoga, da započnem rad s krizmanicima na novi način. Tako je nastao obiteljski vjeronauk.

Svim roditeljima kandidata za krizmu u određenoj godini najprije sam poslao pismo o namjeri održavanja Obiteljskog vjeronauka. U pismu sam objasnio o čemu se radi i pozvao ih na roditeljski sastanak na koji su trebali doći zajedno s djecom iz osmog razreda. Na roditeljskom sastanku sam im potanko objasnio o čemu se radi. Upoznao sam ih s načinom održavanja takvog vjeronauka to o njihovim obvezama i obvezama njihove djece u godini pripreme za krizmu.

Motiv za taj novi „duhovni projekt“ mi je bio približiti se obiteljima, napose roditeljima krizmanika. Očito je, naime, da odgoj i rast u vjeri djece ovisi prije svega o roditeljima odnosno o samom ozračju u obitelji.

Na roditeljskom sastanku roditelji i krizmanici su se trebali odlučiti žele li takav način vjeronauka ili ne. U šk. godini 2012./2013. bilo je šesnaest krizmanika a ove devetnaest. Prošle godine svi su prihvatili takav vid vjeronauka a ove godine jedna obitelj to nije željela, tako da jedna krizmanica ide, uz moju suglasnost, na klasični vjeronauk u drugu župu.

Način rada

Rad s krizmanicima i njihovim obiteljima odvijao se prema određenom programu koji svaki krizmanik dobije s točnim naznakama koje su njegove dužnosti, a za neke aktivnosti se naznači i datum. U taj „kalendar“ se bilježi ispunjenje svojih obveza koje na obiteljskom vjeronauku kontroliram i uspoređujem sa svojim bilješkama.

Vjeronauk u obitelji i u župi

Obiteljski vjeronauk je jednom mjesečno. Prošle godine susretali smo se svakoga mjeseca. Jedan mjesec sam ja odlazio u obitelji, a drugog mjeseca su obitelji pojedinačno dolazile k meni. To naravno zahtijeva puno vremena, strpljenja – a što ne reći – i ljubavi kako s moje strane tako i s njihove. Ove godine je malo drugačije. U rujnu i siječnju sam odlazio u obitelji, a ostale mjesece obitelji u grupama od po šest ili sedam obitelji zajedno dolaze na vjeronauk u župu.

Teme

Na obiteljskom vjeronauku prošle godine detaljno smo obradili Apostolsko vjerovanje prema Katekizmu Katoličke Crkve, zatim Božje i crkvene zapovijedi te misu. Susret započinjemo molitvom, zatim slijedi razgovor o temi. Svi članovi obitelji bi pročitali jedan dio iz Katekizma ili Komentarija Katekizma, a nakon toga slijedi tumačenje i razgovor o temi. Susreti su uvijek vrlo srdačni. Zanimljivi su i ondje gdje ima mlađe djece, koja također sudjeluju u samom vjeronauku na svoj način. I ona, ako znaju čitati, čitaju kraće odlomke. U

mjesecu siječnju i veljači obiteljski vjeronauk završavamo obredom Blagoslova obitelji.

Ove godine također smo obradili Apostolsko vjerovanje, a sada su na redu kateheze o molitvi. Preostale mjesece obiteljskog vjeronauka posvetit ćemo izabranim temama iz Evanđelja s okvirnom temom Papine pobudnice „Radost evanđelja“.

Zajednički susreti

U Adventu i Korizmi imamo zajedničke susrete za sve obitelji krizmanika s posebnim programom u vjeronaučnoj dvorani. Za taj susret predviđena je misa, a jednom smo molili Časoslov ili Križni put, također s određenom temom. Križni put je bio uz video inserte iz filma „Pasija“. Zajednički susret završavamo „agapeom“ – druženjem uz kolačiće i piće. Na taj način želimo bar simbolički prikazati kako su se odvijali susreti prve kršćanske zajednice: lomljenje kruha (euharistija-misa) a onda i „agape“ u prvoj kršćanskoj zajednici. Evo kako to opisuju Djela apostolska: *U kućama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu hvaleći Boga...* (usp. Dj 2,46-47). Za taj zajednički susret svaka obitelj donese nešto slanog ili slatkog peciva, a župa daje piće. Na taj način se obitelji međusobno povezuju a i idealan je način za produbljivanje zajedništva. Prošle godine u Korizmi umjesto peciva nabavili smo kokice koje smo jeli uz topli čaj.

Na ove zajedničke susrete pozivam i predstavnike mladih (animatori) kao i predstavnike Pastoralnog vijeća (načelnik i pročelnik Obiteljskog odjela) te svakako katehisticu i vjeroučitelj.

Vjernička praksa

Osim mjesečnog obiteljskog vjeronauka krizmanici imaju i tzv. „Vjerničku praksu“. Budući da je redoviti vjeronauk četiri puta mjesečno, htio sam na taj način „nadoknaditi“ ona tri susreta. Praksa krizmanika sastoji se u tome da moraju tri puta mjesečno ići na misu radnim danom. Prošle godine sam dao više mogućnosti kao što su: klanjanje, krunica ili sudjelovanje u radionici „Biseri Očeva milosrđa“. No, budući da se to pokazalo nepraktičnim, odlučio sam se samo za misu radnim danima. Osim toga svaki krizmanik mora dva puta obavezno sudjelovati na vjeronauku za mlade, na Tribini mladih. Svi krizmanici također moraju dolaziti na zornice (izostanci s tih misa se nadoknađuju u Korizmi sudjelovanjem u pobožnosti Križnog puta). Isto tako krizmanici moraju ići na Susret mladih u Bač.

Predstavljanje krizmanika

Jedne nedjelje na misi u 9 sati je predstavljanje Krizmanika prema posebnom obredu, koji izgleda otprilike ovako. Poslije navještaja Evanđelja u dijaloškom obliku župnoj zajednici predstavljamo krizmanike. Roditelji sami ili župnik pročitaju imena krizmanika, a onda slijedi obred predstavljanja u kojem roditelji mole krizmu za svoju djecu i obećavaju im podršku u pripremi. Krizmanici također izražavaju svoju spremnost ozbiljnog sudjelovanja u svim aktivnostima pripreme za krizmu a potom župnik, načelnik Pastoralnog vijeća i vjeroučitelj u školi u ime zajednice radosno prihvaćaju molbu roditelja i krizmanika i obećavaju podršku i molitve. Obred je vrlo zanimljiv i dirljiv, možda ga objavimo u nekom od sljedećih brojeva.

Trodnevnica

Uoči krizme je trodnevnica za sve obitelji krizmanika i njihove kumove. U trodnevnici sudjeluju također i oni koji su sudjelovali na vjeronauku odraslih koji su se pripremali za sakramenta u našoj župi. Susret je zamišljen kao Služba riječi u kojoj krizmanici čitaju Božju riječ i molitve vjernika, a na početku svi zajedno molimo ili pjevamo Himnu Svetomu ili neku molitvu Duhu Svetomu. Za vrijeme Službe riječi, ako može, mons. Marko Forgić bude na raspolaganju za ispovijed roditelja i kumova, a poslije Službe riječi i ja ispovijedam.

U trodnevnici su kateheze o Duhu Svetom, o darovima i plodovima Duha

Svetoga, o učincima sakramenta Potvrde. Osobito naglašavam kako je važno da se krizmanici uključe aktivno u život župne zajednice. To je njihova dužnost koja izlazi iz sakramenta koji će primiti prema objašnjenju sv. Pavla o Crkvi kao Tijelu Kristovu (1 Kor 12).

Na kraju Službe riječi objašnjavam tehničke stvari – kad je krizma, kad trebaju biti u katedrali, kako se treba pristojno obući, a obvezno je i proba same krizme.

Krizma u katedrali

Krizmanici i kumovi trebaju u katedrali biti petnaest minuta ranije i zauzeti svoje mjesto i sabrati se za veliki događaj Duhova u njihovu osobnom životu. Na krizmi u katedrali obvezno sudjelujem i ja kao župnik te, ako je moguće, kateheta i vjeroučitelji koji predaju vjeronauk u školi. Na kraju svete mise i krizmanja fotografiramo se zajedno s biskupom. Budući da svi krizmanici imaju poslije krizme svoja obiteljska slavlja a ja ne mogu otići do svih, priređujemo posebnu zajedničku proslavu krizme.

Proslava krizme

Prošle godine na blagdan Presvetog Trojstva priredili smo zajedničku proslavu za sve krizmanike i njihove obitelji. Svi su se okupili na svetu misu u devet sati, a poslije mise bilo je najprije druženje sa župljanima koji svake nedjelje dolaze u župu poslije mise, a onda su na zajedničkom ručku ostali krizmanici i njihove obitelji. Bilo je to jedinstveno slavlje. Krizmanicima sam podijelio prigodne darove a u kratkom govoru uz čestitke naglasio sam da je najvažniji dio vjerničkog života krizmanika započeo na Duhove. Primanjem darova Duha Svetoga oni su zauvijek

postali „hram Duha Svetoga“ i sada sve ovisi o njima. Naglasio sam potrebu suradnje s darovima koji će onda donijeti i slatke plodove Duha Svetoga u njihovom ljudskom i kršćanskom životu. Sve krizmanike i njihove obitelji pozvao sam na uključivanje u život župne zajednice izloživši im mogućnosti njihovog aktivnog sudjelovanja. Za krizmanike je najvažnije da se uključe u zajednicu mladih i da redovito dolaze na vjeronauk za mlade, zatim mogu sudjelovati u radu Tribine mladih, na misama za mlade prvim petkom mjesecu. Rekao sam da mogu biti pjevači, čitači, ministranti, pisati za stranice mladih u našem katoličkom listu *Zvonik*. Kršćanstvo je, naime, način života i ne smije se svesti samo na puko vjerovanje u Isusa Krista i odlazak na nedjeljnu misu i eventualnu svakodnevnu molitvu. Kršćanin mora živjeti po evanđelju gdje god bio i što god radio.

Prijem krizmanika u zajednicu mladih

Jedne od narednih nedjelja krizmanici dolaze na vjeronauk za mlade gdje ih predstavimo okupljenoj zajednici mladih. Vođa animatora ih upoznaje sa životom i načinom rada vjeronaučne zajednice mladih naše župe uz prigodnu foto-prezentaciju svih aktivnosti naše zajednice mladih. Taj prvi susret uvijek završi druženjem, sportskom rekreacijom i zakuskom.

Neočekivano slabi „rezultati“

Na obiteljskim vjeronaučnim susretima bezbroj puta sam roditeljima i krizmanicima naglasio da je stići do krizme i primiti taj sakrament relativno lako. Najvažnije je ono što će biti poslije krizme. Tada će se pokazati koliko je

vrijedio naš trud i naš novi, specifičan način pripreme za krizmu. Moram priznati da su moja nadanja i očekivanja bila velika. Međutim, ona se nisu ostvarila. Očekivao sam da će plodovi biti puno bolji, prije svega što se tiče sudjelovanja krizmanika na nedjeljnim misama a napose glede njihovog uključivanja u zajednicu mladih. Nažalost, to se nije dogodilo. Ostaje mi da se tješim onom narodnom izrekom „prvi mačići se u vodu bacaju“ i da se nadam da će plodovi poslije ovogodišnjeg vjeronauka biti „sladji“. U tom smislu već sam uveo neke novine. Imamo par puta vjeronauk po grupama. Cilj toga je da se i obitelji i krizmanici malo bolje upoznaju i druže, možda će to onda željeti i poslije krizme. Isto tako smo u dogovoru s roditeljima omogućili krizmanicima da već sada sudjeluju na vjeronauku za mlade. Sad im je to puno interesantnije jer oni silno žele biti „odrasli“. Nadam se da će to biti bolji način da zavole takve susrete te će i poslije krizme nastaviti dolaziti.

Čovjek sije a Bog daje da raste

Naravno, nisam razočaran i obeshrabren u smislu da bih od ovoga „duhovnog projekta“ odustao. Potrebno mi je i puno poniznosti da prepustim Duhu Svetom da on djeluje, ako treba i preko mene, a o plodovima i tako Bog odlučuje. Ako sam osobno išta dobro učinio, želim ponizno reći sa sv. Pavlom to mi je bila dužnost: *Jer što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem. Jer ako to činim iz vlastite pobude, ide me plaća; ako li ne iz vlastite pobude – služba je to koja mi je povjerenjena. Koja mi je dakle plaća? Da propovijedajući pružam evanđelje besplatno ne služeći se svojim pravom u evanđelju (1 Kor 9,16-18)*. Volio bih i ja da također sa sv. Pavlom mogu svjedočiti: *Evanđelju koje je do vas doprlo te plodove nosi i raste, kao što po svem svijetu, tako i među vama (Kol 1,6)* ili: *Zahvaljivati moramo Bogu uvijek za vas, braćo, kao što dolikuje jer izvanredno raste vaša vjera i množi se ljubav svakoga od vas prema drugima, tako da se mi sami po crkvama Božjim vama ponosimo zbog vaše postojanosti i vjere u svim progonstvima i nevoljama koje podnosite. (2 Sol 1,3)*. Duh Sveti neka nas vodi, blagoslovi trud krizmanika i roditelja pa i moj. Neka Gospodin koji daje da sjeme raste i donese rod, učini da i ovaj naš trud urodi tridesetorostruko a može i šezdesetorostruko i stostruko (usp. Mt 13,10-23).

Proslava proštenja i Dana škole

Na dan sv. Pavla apostola, 25. siječnja, zaštitnika Biskupijske klasične gimnazije i sjemeništa „Paulinum“, proslavljen je Dan škole i proštenje sjemenišne kapele. Svečanu svetu misu predvodio je **mons. Matthias König**, pomoćni biskup paderbornske nadbiskupije, koji je inače dobročinitelj „Paulinuma“. Prije svete mise biskup gost je posvetio obnovljenu kapelu sjemeništa i prostorije škole. Biskupa je dopratio **vlč. Christoph Severin**. U koncelebraciji su sudjelovali zrenjanski biskup, **mons. Lászlo Német**, biskup ordinarij **mons. dr. Ivan Péntes**, **mons. Josip Miocs**, ravnatelj škole i sjemeništa te **preč. Josip Vogrinc**. Prigodnu homiliju izrekao je biskup König na njemačkom jeziku uz prijevod na hrvatski i mađarski. Dan sv. Pavla apostola učenici „Paulinuma“ uzveličali su prigodnim programom koji se sastojao od pjesama, re-

citacija i instrumentalnih točaka. Na kraju mise biskup se obratio učenicima te ih potaknuo slijediti primjer sv. Pavla u hrabrosti i izdržljivosti u pripremi za buduća zvanja. Vjernicima je poručio da budu ponosni na takvog velikog zaštitnika, ne samo „Paulinuma“, nego i cijele Biskupije. Nakon biskupove riječi, mons. Miocs se zahvalio svima nazočnima.

Ovaj značajan dan uzveličali su svojom nazočnošću: generalni konzul Republike Hrvatske **Dragan Đurić**, konzul Republike Mađarske **Gábor Andreko**, **Vladimir Todić** i **Gavril**

vrilo Grban iz Kancelarije za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama iz Beograda, **Blaško Stantić** i **Franjo Horvat** iz Gradske uprave Subotica, **Marija Kern Sólya**, savjetnica gradonačelnika i zamjenik direktora Kapitalnih ulaganja **Imre Kern**.

Osim učenika u ovom slavlju sudjelovali su i profesori gimnazije, roditelji učenika, zatim dobročinitelji sjemeništa, predstavnici raznih institucija, direktori srednjih škola i drugih ustanova, te vjernici grada Subotice. Dan gimnazije i proštenje sjemenišne kapele završen je zajedničkim agapeom i druženjem u blagovaonici sjemeništa.

Duhovne vježbe u Sjemeništu

Prema pravilniku za sjemeništa, sjemeništarci svake godine trebaju obaviti duhovne vježbe. Tako smo i mi imali trodnevnu duhovnu obnovu, 26.-28. siječnja. Ove godine predavači su nam bili mladi svećenici **vlč. Dragan Muharem** i **vlč. Tamás Szécsényi**. Za vrijeme duhovnih vježbi sjemeništarci su bili u tišini, odnosno *silentiumu*, kako bi posvetili svoje vrijeme Bogu i vlastitoj duhovnoj izgradnji. Na dan duhovne obnove imali smo tri razmatranja, zatim pobožnosti, klanjanje i priliku za duhovni razgovor i ispovijed.

Ovo je prigoda da svatko posveti sebi malo više vremena, da razmišlja o svojem životu, te da spozna što je ono što bi trebao ispraviti. Duhovne vježbe su značajne u životu svakoga kršćanina, jer preko njih postajemo bliži Bogu i dobivamo snagu da svoje kršćanstvo živimo u svagdanjem životu.

Polugodište

Na kraju siječnja, prema odredbi Ministarstva obrazovanja, i u našoj gimnaziji je održana sjednica za polugodište. Na sjednici su naši profesori raspravljali i procijenili dosadašnji rad. Ovakve sjednice su dvostrukog značaja. Prije svega razmotriti kako je i tko što radio, odnosno učio u proteklom razdoblju, a zatim da bi i profesori mogli znati kako dalje poučavati i predavati u cilju boljeg usvajanja znanja. Profesori su uglavnom zadovoljni radom naša đaka, međutim čovjek ne smije nikada biti potpuno zadovoljan, nego se mora ravnati prema staroj latinskoj izreci „non sufficiens“, nikada dosta.

OŠ „Miloš Crnjanski“ u Subotici

Osnovna škola „Miloš Crnjanski“ smještena je na području Mjesne zajednice (MZ) „Kertvaroš“ u Subotici, u Banijskoj 67, oko dva kilometra udaljenoj od centra grada. Učenici koji pohađaju ovu školu uglavnom stanuju na području ove MZ, kao i MZ „Mali Radanovac“. Škola je osnovana davne 1966. godine, dok je prvobitno ime bilo „Vežbaonica“, svoj današnji naziv „Miloš Crnjanski“ zvanično nosi od 8. IX. 1994. godine.

Oko 280 učenika, koliko je upisano u ovu školu, raspoređeno je u 14 odjela na srpskom nastavnom jeziku. Škola je jedinstvena po tome što se nastava odvija isključivo u prijedodnevnoj smjeni, a to je za mnoge roditelje velika prednost. Pored brojnih sekcija u školi, posebno mjesto zauzima glazbena sekcija sa svojim „Iskončićima“, koji svojim lijepim glasovima njeguju arhaični izvorni melos s prostora Balkana. Ravnatelj škole je gospodin Miloš Vukadin.

Vjerska nastava se sastoji od Pravoslavnog katehizisa, čiji je predavač Nenad Plavšić, i Katoličkog vjeronauka koji predaje Nevena Gabrić. Na Katolički vjeronauk je upisano 25 divnih đaka, koji uglavnom pripadaju župi Isusa Radnika, a ima i djece iz župe sv. Roka. Jedan dio vjeroučenika pohađa i župni vjeronauk, i to u župi Isusa Radnika, župi sv. Roka i župi sv. Terezije Avilske, gdje se nekolicina uključila u dječji zbor „Zlatni klasovi“.

Tijekom školske godine trudimo se što bolje realizirati predviđeni nastavni plan, ne propuštamo zajednički odlazak i prisustvovanje lijepim misama u katedrali za početak i kraj školske godine, barem jednom godišnje posjetimo župnu crkvu Isusa Radnika gdje smo uvijek dobrodošli i u miru i tišini možemo vidjeti i pojasniti pojedine teme koje na nastavi obrađujemo. Taj posjet župnoj crkvi

je za neku djecu zaista dragocjen budući da s obitelji ne odlaze na nedjeljne mise.

U prosincu prošle godine zajedničkim smo trudom i ujedinjenom željom da dočaramo toplinu i značaj božićnih blagdana, svi skupa – djeca pravoslavne i katoličke vjerske nastave – uspjeli napraviti lijepu priredbu koju smo nazvali „Ususret Božiću!“. Budući da škola u suradnji sa City televizijom uređuje TV serijal „Škola u srcu“, jedna od epizoda posvećena je i našoj priredbi.

Vjeroučenici se svake godine u lipnju vrlo rado odazovu na hodočašće u Sombor, na grob Sluge Božjega Gerarda Tome Stantića, koje predvodi katedralni župnik mons. Stjepan Beretić. Druženje, sveta misa, šetnja uz sladoled... dugo se djeca toga sjećaju i često pitaju kada će se ponovno ići.

Naši vjeronaučni susreti u školi su veseli, pogotovo u nižim razredima, a drugačije ne može ni biti budući da je tim mališanima teško skinuti osmijeh s lica. Prvi i drugi razredi najviše vole kada pjevamo i bojimo, ali znaju uživati i kada je potpuni mir i pažljivo slušaju nešto zanimljivo... Malo stariji su rekli da vjeronauk vole zato što jako vole Isusa i uvijek nauče nešto novo o Njemu i o svojoj vjeri. Neki od najstarijih đaka kažu da je ovaj predmet dobar i da ga vole jer nam ono što naučimo pomaže da još više volimo Nebeskog Oca, i da neke stvari u životu možemo

bolje razumjeti, a i nastavnica nije stroga... Bilo mi je drago kada je jedna djevojčica rekla da je vjeronauk nešto posebno za nju. Neka od ove djece će se ove godine krsiti, primiti sakramente Prve sv. Ispovijedi, sv. Pričesti i Potvrde.

Sretna sam što poznajem ovu djecu, što im mogu biti prijatelj i što su postali dio mog života. Ja učim njih, a zapravo ono najvažnije oni uče mene, najveće bogatstvo je već u njima samima. Mi odrasli nikako ne smijemo to previdjeti. Učimo od najmlađih! Postanimo kao djeca!

Vjeroučiteljica Nevena

Nezdravi humor – ruganje i ismijavanje u Bibliji

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

Poklade su pune pune veselih družanja, šala i smijeha. Tema o smijehu i humoru koju sam obradio za ovaj broj *Zvonika* potaknula me da ovu rubriku posvetim ruganju i ismijavanju koje su izravne suprotnosti smijehu i humoru. Danas je u svijetu doista malo zdravog humora, a „Civilizacija bez humora sprema svoj vlastiti pogreb“, govorio je francuski filozof Jaques Maritain. Ljudi su se zaboravili šaliti. No, nije svaki humor zdrav. Već je stari grčki filozof Aristotel rekao: „Nikada smijeh ne smije zadati bol drugima“. A koliko je danas upravo takvog smijeha?! Ljudi jedni druge izruguju, ismijavaju, preziru. Neki toliko znaju ismijavati druge da oni jednostavno počnu plakati.

O ruganju i ismijavanju u Bibliji

Biblija govori o ruganju i ismijavanju. Pobrojao sam u Konkordanciji p. Tadeja Vojnovića više od stotinu mjesta u kojima se, u raznim izvedenicama, upotrebljavaju riječ „ruganje“ i „ismijavanje“. Biblija govori i o posebnim pjesmama koje se zovu „rugalice“. *Praktični biblijski leksikon* donosi nam bilješku o tom: „Rugalica je poznata kao izrugivanje (i poslovice) pod imenom *mašal*. U Izraelu je postojala bojazan od tuđeg izrugivanja jer se ovim riječima i pjesmama pridavalo magijsko djelovanje zaklinjanja i proklinjanja. Njihov korijen treba tražiti u borbi riječima pojedinačnih boraca (1 Sam 17). Rugalica se, dakle, mogla odnositi na pojedinca (Iz 23,15s), na plemena, gradove i narode, njihova božanstva i proizvodnju idola (Iz 42,6s) ili se čak i neki budući događaj podrugljivo opjevao (Iz 47). Njezina je funkcija bila tada uvedena i u govore osude protiv naroda“.

Ruganje nepravednicima i siromasima

Prema Bibliji dopušteno je rugati se silnicima i nepravednicima: *U dan kad ti Jahve dade da počineš od svojih stradanja, nemira i teškog robovanja kojima te pritisnuše, zapjevati ćeš ovu rugalicu kralju babilonskom: Kako nestade silnika? Kako nestade tlačenja? Jahve slomi štap zlikovački i žezlo vladarsko... (Iz 14,3-6).*

No nije dopušteno rugati se pravednicima, siromasima i bolesnima. Jahve takvo ruganje kažnjava vrlo strogo. Svjedoči o tom slučaj prorok Elizej: *Kad je uzašao u Betel. Dok je išao putem, dječaci bijahu izišli iz grada i rugahu mu se govoreći: „Hodi, čelo! Hodi, čelo!“ On se obazre, pogleda ih i prokle ih u ime Jahvino. I odmah iziđoše dva medvjeda iz šume i rastrgaše četrdeset i dvoje djece (2 Kr 2,23-24).*

I knjiga Izreka vrlo jasno ističe: *Tko se ruga siromahu, podruguje se Stvoritelju njegovu, i tko se veseli nesreći, ne ostaje bez kazne (Izr 17,5); Oko koje se ruga ocu i odriče posluš majci iskljuvat će potočni gavrani i izjesti mladi orlovi (Izr 30,17).*

Ruganje je bolno iskustvo

Zato psalmist vapi: *Uzmi s mene rug i sramotu, jer tvoje ja čuvam propise (Ps 119,22).* Na drugom mjestu patnik uzdiše *Ruganje mi slomilo srce i klonuh... (Ps 69,21).* Na drugom mjestu Psalmist opisuje tešku kušnju onoga kojemu se rugaju: *Ruglom na ruglo iskušavaju me i zubima škričaju na mene. I zato moli Boga da ga izbavi: O Jahve, dokle ćeš gledati? Istrgni mi dušu nasrtajima njihovim... Razvaljuju svoja usta na me i govore: Ha, ha, vidjesmo očima svojim! (usp. Ps 35,16-21).*

I Job teško podnosi ruganje: *Narodima svim sam na ruglo postao, onaj kom u lice svatko pljunut' može (17,6).* A na drugom mjestu ovako opisuje svoje jadno stanje: *A sada, gle, podruguju se mnome ljudi po ljetima mlađi od mene... Rugalicom sam postao takvima i njima sada služim kao priča! (Job 30,1.9-10).* I njegovima najbližima je na ruglo: *Mojoj je ženi dah moj omrznuo, gadim se djeci vlastite utrobe. I deranima na prezir tek služim, ako se dignem, rugaju se meni. Pouzdanicama sam svojim mrzak, protiv mene su oni koje ljubljah (19,17-19).*

Prorok Jeremija također svjedoči o bolnom iskustvu izrugivanja i ismijavanja: *Ti me zavede, o Jahve, i dadoh se zavesti, nadjačao si me i sladao me. A*

sada sam svima na podsmijeh iz dana u dan, svatko me ismijava (Jr 20,7).

Ruganja Isusu

Na Križnom putu Isus je doživio i proživio teška izrugivanja. Rugali su mu se Herod, farizeji, pismoznanci, svećenici, starješine, vojnici, svjetina... Opisali su to pomno evanđelisti Luka i Matej.

Evo kako je to vidio Luka: *Herod ga zajedno sa svojom vojskom prezre i ismija: obuče ga u bijelu haljinu i posla natrag Pilatu. Onoga se dana Herod i Pilat sprijateljiše, jer prije bijahu neprijatelji. (Lk 23,11-12)*

Stajao je ondje narod i promatrao. A podrugivali se i glavari govoreći: „Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!“ Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga octom govoreći: „Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!“ (Lk 23,35-37).

Slično to isto opisuje i Matej: *Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četvu. Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivahu ga: „Zdravo, kralju židovski!“ Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi. Pošto ga izrugauše, svukoše mu plašt, obuče mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu.*

Slično i glavari svećenički s pismoznancima i starješinama, rugajući se, govorahu: Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka sada sjeđe s križa pa ćemo povjerovati u nj! (usp. Mt 27,29-41).

Prva knjiga o kraljevima

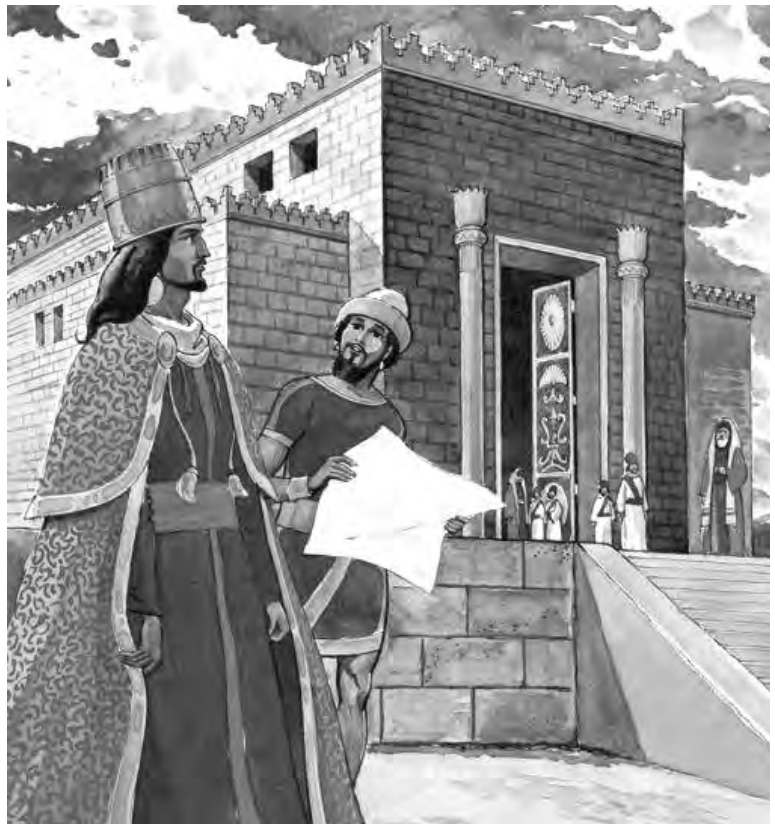
Piše: dr. Sc. Tivadar Fehér

Naziv ove knjige stvara u nama krive predodžbe. Mislimo na neko povijesno djelo, gdje se redaju podaci, naročito o ekonomskom razvoju, o ratnim uspjesima, o političkim previranjima, itd. Sve to nalazimo u ovom tekstu, a ipak ne odgovara kriterijima niti grčko-rimskih povjesničara, a naročito ne modernim zahtjevima. Zašto ne? Zato što nakana pisca nije bila napisati čisto povijesno djelo. Prva knjiga o kraljevima nastala je zbog pedagoških razloga: Jahve želi promijeniti svijest svoga naroda.

Hebreji su mislili da se punina života mora ostvariti na ovome svijetu. Iza smrti i dobar i zao čovjek silaze u Šeol, ne u Božje kraljevstvo. Bog živi u nebu, u nekom posebnom svijetu. Čovjek tamo ne može dospjeti. Sva očekivanja su bila usmjerena na kralja Davida, na Salomona. Ako pak otvorimo ovu knjigu, onda vidimo da izabrani nisu dorasli Božjim očekivanjima, pa čak ni naroda. David umire ogorčen, zazivajući osvetu na jednog svog neprijatelja (2,9). Pri kraju života njegovu kuću razaraju intrige, pobune, izdaje, ubojstva... Onaj koji čita knjigu osjeća da ovo ne može biti punina Jahvinog obećanja. Salomon u velikoj slavi stupa na prijestolje. Dovoljno je sjetiti se njegove molbe i Božjeg odgovora (3,9). No, čovjek koji je dobio mudrost od Boga, podliježe stravičnom grijehu: izdao je Gospodina radi svojih žena (11,9). Država je u rasulu, jer Salomon je izrabljivao narod kako bi izgradio sebi dvor i stekao bogatstvo. Na vrhuncu svoje moći Izrael nije mjesto u kojem se ostvaruje blagostanje i radost naroda. I nije mjesto gdje se vidi Jahvina prisutnost u kraljevima, u dvoru, među građanima te države. Ali ako se ne ostvaruje u Izraelu, onda gdje? Nisu znali za ono: „Naša je domovina na nebesima“ (Fil 3,20).

Ovdje susrećemo Božji prvi pedagoški korak. Jahve po proroku Iliji počinje preoblikovati očekivanja naroda (17.-22. pogl.). Nije prvo i glavno pitanje života ekonomski razvoj, politički uspjeh, karijera... Bog kaže Salomonu: „Dajem ti i što nisi tražio: bogatstvo i slavu...“ (3,13). Jahve ne želi čovjeka ni u materijalnim stvarima uskratiti, ali je daleko važnije ono što kaže Ilija: „Izjeda me revnost za Gospodinom...“ (19,10). Sreća, blagostanje je u ovome: prijateljstvo čovjeka s Bogom. Stvorenju jedino vjera i moral mogu donijeti ono najdublje zadovoljstvo. Od te Ilijine izjave i Prva i Druga knjiga o kraljevima jedino po ovome kvalificira vladare: „On je činio što je zlo u očima Jahvinim...“ (22,53) – ili – „(...) činio što je pravo u očima Jahvinim“ (22,43). Bog više ne pita je li netko bogat, je li uživao u svome životu, kakva mu je bila karijera... Nego: „Jesi li činio ono što je pravo u očima Jahvinim?“

Bog iz korijena mijenja pogled svog naroda na život. Blagostanje jedne osobe ne mjeri se po novcu, po ostvarivanju ambicija, po rangu koji je postigao, nego po odanosti prema Jahvi – po kojoj sazrijeva ljudskost jedne osobe, po kojoj postaje velikim čak i pred Bogom. Izrael je morao shvatiti da vrijednost jedne osobe ne čini kruna, palača,

vojska, nego nutarnje kvalitete: odanost Bogu, prijateljski odnosi, poštivanje drugoga... To je prava vrijednost jednog života – i ne treba čekati na Salomonovo blago. Ako pak čovjek tako živi, onda mu Jahve priprema sasvim novo mjesto poslije smrti. Nema više Šeola, odvojenosti od Boga, nego: „Naša je domovina na nebesima“ (Fil 3,20). I Jahve je to pokazao svome narodu: „Ognjena kola i ognjeni konji stadoše među njih, i Ilija u vihoru uziđe na nebo“ (II. Kr 2,11). Od ovoga trenutka Izraelci su počeli shvaćati da je čovjeku mjesto kod Boga. Jahve je promijenio njegovu sudbinu. On je pripremio stvorenju domovinu, gdje će realno imati puninu života. Još devetsto godina mora proći kako bi izabrani jasno čuli: „Dođite blagoslovljeni Oca mog, i primite u posjed kraljevstvo koje vam je pripravljeno od postanka svijeta!“ (Mt 25,34).

No, punina života nije samo ono buduće. „Kraljevstvo je Božje među vama“ (Lk 17,21). Ako čovjek drži zajedno svoju obitelj, ako ih povezuje ljubav, ako ga izjeda revnost u ostvarivanju dobrih djela u društvu, onda već ima iskustvo punine života. Jer „punina“ nije drugo nego ona druga osoba, koja živi pored katolika, i svaki dan vidi i čuje njegove kvalitetne riječi i djela. Građani ove države očekuju „spasenje“ i „dobar život“ od ovoga ili onoga... Zaboravili su da ono već sada mogu ostvariti ako se s Isusovom dobrotom okreću bližnjima. Ako smo kadri nekome donijeti Otkupitelja u konkretnom činu, onda smo mu omogućili iskustvo Božanske punine, a sami stekli ulaznicu u Očevu kuću.

Piše: *Antonija Vaci*

Različitost kultura

Na svijetu postoje različite kulture i različiti problemi vezani za njih. Na raznim stranama svijeta ljudi vjeruju, ponašaju i osjećaju se drukčije u svezi istih stvari. Ukoliko žena izađe sama iz kuće u Subotici, nitko osim dežurne susjede neće obratiti pozornost, no, ukoliko žena izađe iz kuće u Pakistanu, učinila je nešto skandalozno. Ljudi na razlike u kulturi reagiraju različito i to često ovisi o iskustvu koje imaju u interakciji s drugim narodima. Neki smatraju kako ne postoje baš nikakve razlike, ali samo primjerom od gore tu teoriju ne možemo prihvatiti. Većina je svjesna razlika, ali vjerujemo da smo mi i naša kultura baš najbolji, a svi drugi su nam jednostavno podređeni, dok neki vjeruju da smo svi ljudi i da smo povezani politikom ili religijom. Svjetske kulture se mogu podijeliti na mnogo načina. Jedna od njih je podjela po vrijednostima koje se potenciraju u kulturi. Recimo, neka društva promiču kolektivizam, a neka individualizam. Kolektivistička društva interes pojedinca podređuju grupnom interesu, grupa određuje ideale i ciljeve svakog pojedinca i pruža zaštitu i sigurnost svakom. Djeca se u ovakvim društvima

odgajaju da budu članovi grupe, dok su kritika ili konfrontiranje zabranjeni. Tipično kolektivističko društvo je Japan. U Japanu ćete vidjeti grupe učenika kako odjeveni potpuno identično zajedno idu u školu.

S druge strane, neka društva cijene individualističke vrijednosti. U ovim društvima se cijeni izražavanje vlastitoga mišljenja i svatko vodi računa najprije o sebi, a onda o članovima svoje obitelji. Glavni cilj odgoja je da se djeca osposobe da budu samostalna i mladi se rano odvajaju od roditelja i započinju samostalan život. Klasična individualistička kultura je, naravno, Amerika u kojoj se cijeni samostalnost i poduzimljivost.

Još jedna zanimljiva podjela je ona u odnosu na distancu moći. Ovdje se uglavnom ukazuje na to kako su moć i materijalna dobra raspoređeni u jednom društvu. U društvima gdje je distanca moći mala, naglašava se jednakost i jednake mogućnosti za sve građane, roditelji tretiraju svoju djecu kao sebi ravne, djeci je dopušteno imati svoje mišljenje i ne slažu se s odraslim osobama. Ono što je još zanimljivo za ovakvo društvo jest da na poslu zaposleni ne čekaju da im pos-

lodavac naredi što trebaju raditi, već sami imaju inicijativu. S druge strane, u društvima s velikom distancom moći važi obrnuto pravilo, mogućnost za napredovanjem je minimalna i cijeni se pasivnost i poslušnost.

Još jedna zanimljiva podjela jest podjela u odnosu za izbjegavanje neizvjesnosti. Društva koja imaju visoku toleranciju na neizvjesnost podižu djecu uz pomoć fleksibilnih pravila u svezi s tim što je dopušteno, a što nije. Učenici u školi uživaju u diskusijama i od nastavnika se ne očekuje da zna sve i na kraju, ljude na poslu, osim plaće motivira i postignuće. S druge strane, u zemljama s malom tolerancijom na neizvjesnost djeca se odgajaju po strogim pravilima. Od nastavnika se očekuje da uvijek sve zna i učenici vole strukturu i jasne zadatke. Zaposlenima koji rade u istoj tvrtki dugi niz godina sigurnost je najvažnija.

Konačno, i vjerojatno najvažnija podjela je ona koja dijeli društva s obzirom na kratkoročnu ili dugoročnu orijentaciju. U kratkoročnoj orijentaciji se djeca uče da postignu brz uspjeh uz malo napora, imaju veliki socijalni pritisak da troše novac, a uspjeh u školi gledaju kao izraz sreće ili slučajnosti. U društvima s dugoročnom orijentacijom se vrednuje posvećenost i poštovanje tradicije. Ljudi posjeduju „osjećaj srama“ i cijeni se štedljivost. Roditelji uče djecu da prije svega upornost dovodi do rezultata. U ovakvim društvima se može očekivati brz ekonomski rast.

Dakle, iako ima još puno podjela, ovo je dovoljno za zaključak da nisu svi ljudi, društva i kulture isti, niti se doista može reći da je neko društvo superiornije i bolje od svih drugih. Svako društvo ima svoj socijalni okvir, vrijednosti i očekivanja i to treba poštovati, jer koliko su nama čudni njihovi, toliko su njima čudni naši i kako naša usmjerenja vode k jednom životu, njihova vode drugom.

Obitelj Danijele i Bobana Poljaković

Otvoreni za Božje darove

Trećeg dana nove godine, kao druga beba u Subotičkoj bolnici, na svijet je došao mali **Stefan**, sin **Danijele i Bobana Poljaković** iz Male Bosne. Radosna je bila i malena sestra **Iva** koja je dočekala svoga brata. „E sad naličimo na pravu obitelj“, kaže Boban, „kao da nam je sve vrijeme nešto nedostajalo“. Sunčane nedjelje, 16. veljače, radovala se i pomlađena župna zajednica Presvetog Trojstva, kada je mali Stefan primio sakrament krštenja. Nakon mise, u obiteljskoj kući, proslavili su ovaj svečani dan u zajedništvu s rodbinom i prijateljima.

A kako je sve počelo? „Danijela i ja se poznajemo odavno, išli smo zajedno u crkvu i u školu a sve je počelo na susretu mladih u Baču prije 12 godina. Prije 6 godina odlučili smo se vjenčati i iste godine rodila nam se Iva.“

Roditeljstvo je Božji dar, odgovornost za darovanu djecu. Supružnici sudjeluju i nastavljaju božanski čin stvaranja preko svoga potomstva. Pitali smo Danijelu kakav je bio osjećaj postati majka, prvi puta uzeti svoje dijete u ruke. „Zanimljivo, nekako nisam bila toga svjesna, trebalo mi je 2-3 mjeseca da postanem svjesna da sam doista postala majka. Kad ti je prvo dijete, još si neiskusna pa si u nekom strahu da li je nešto boli, zašto plače, ali srećom, živjeli smo kod Bobanovih roditelja koji u tome imaju puno iskustva, i to mi je zaista pomoglo.“ „U jednom momentu bilo nas je čak četiri generacije u jednoj kući“, nadodaje Boban. „Prije pet godina smo kupili ovaj plac i sagradili kuću u kojoj sada živimo.“

Okruniti zajedništvo sakramentom braka jedan je od najljepših životnih trenutaka. Tu radost uvijek prati i strepnja kako će to biti. „Nismo toliko pričali o nekim očekivanjima“, nastavlja Boban, „kod nekog brak funkcionira jako dobro, kod ne-

koga manje. Ali ono što je svakako potrebno, to je strpljenje, puno rada i ulaganja. Istina, dogodi se nekad da budeš umoran, nervozan, ali to sve prođe“. Podizati obitelj nije danas ni malo jednostavno, pogotovo u vrijeme kada mnogi krpe kraj s krajem zbog nezaposlenosti ili malih plaća. Danijela radi u Siemensu ali je sada na porodiljnom odsustvu. No, uz supruga koji također radi, moguće je pristojno živjeti.

Ali ono bez čega je za Danijelu i Bobana nezamislivo živjeti to je obiteljska molitva, sudjelovanje u životu

zbog škole i nogometa, i tada sam malo oskudnije živio duhovni život zbog okolnosti, ali to je srećom prošlo“, kaže Boban, koji je dvijetisućite godine bio bandaš u Maloj Bosni.

Osim toga, Boban je aktivan u pastoralnom vijeću župe, čita i ponekad ministrira, a odnedavno je i vanredni pričestitelj. Kako si primio tu službu, tj. kakav je osjećaj drugima nositi Krista i dijeliti ga? „Mogu reći da sam u početku imao jako veliku tremu. Ali u isto vrijeme bio sam veoma ponosan što sam dobio tu ne-svakidašnju priliku. Nisam očekivao

Danijela i ja se poznajemo odavno, išli smo zajedno u crkvu i u školu a sve je počelo na susretu mladih u Baču prije 12 godina. Prije 6 godina odlučili smo se vjenčati i iste godine rodila nam se Iva.

crkve i župne zajednice. Iskrena i predana vjera prati ih od malena, jer su im to roditelji usadili i za njih je normalno biti praktični vjernik, što više, kako i sami ističu, za drugačiji život ni ne znaju. To je za njih, kako se Boban izrazio, „normalno stanje“, jer to im daje motivacije i snage za svakodnevni život. „Imao sam jedan kratki period kada sam živio u Kuli

da će mi se ukazati tako nešto. Stalno me pratio osjećaj, kao i sada, da ja to ne zaslužujem, da nisam dostojan toga, da ima drugih koji bi bili dostojniji te službe.“

Obitelji Poljaković želimo obilje blagoslova da i dalje budu ustrajni i hrabri svjedoci Božje dobrote kroz bračnu ljubav i roditeljstvo. /Zv/

Proslava pete obljetnice rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Petu obljetnicu rada Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata proslavio je 13. veljače, u prostorijama Zavoda prigodnim programom. Prva profesionalna ustanova u području kulture u Vojvodini osnovana je tijekom mjeseca ožujka 2008. godine, ali je s djelatnim radom počela početkom 2009. godine.

U svom obraćanju ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov** je rekao: „Svoje smo povjerenje dobiveno od osnivača, tijela AP Vojvodine i HNV-a u radu na očuvanju, unaprjeđenju i razvoju kulture vojvođanskih Hrvata nastojali svjedočiti

na najbolji način. Vjerujemo da su posljedice naših napora na tome planu, a riječ je o samo tri profesionalno uposlene osobe, uz stotinjak vanjskih suradnika, postale vidljivije ne samo u mnogim područjima kulture Hrvata u Vojvodini, nego i na mapi multikulture Vojvodine te Republike Hrvatske“. Žigmanov je rekao kako su tijekom pet godina, među ostalim, objavljene 23 publikacije, u izdanju Zavoda izlaze dva časopisa, priređena je Antologija suvremenog hrvatskog pjesništva, tu su i desetak znanstvenih istraživanja, održanih 27 znanstvenih kolokvija, trinaest tematskih likovnih postava, projekt Godina hrvatskih velikana... „U proteklih pet godina ovo je nažalost još uvijek jedina profesionalna ustanova u području kulture Hrvata u Vojvodini“, rekao je ravnatelj Tomislav Žigmanov.

Pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje **Slaviša Grujić** zamijetio je kako je u ZKVH-u s raspoloživim sredstvima učinjeno i više od mogućnosti.

„Najprije, ovdje je riječ o jednom doista ozbiljnom Zavodu i meni je zadovoljstvo s njima surađivati. Iznimno je dobra suradnja. Projekte koje Zavod predlaže mi usvajamo i trudimo se pomoći s naše strane. S g. Žigmanovim nemamo niti jedno pitanje koje ne možemo otvoriti i zatvoriti.“

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća **dr. Slaven Bačić**, u ime suosnivača je podsjetio kako nije bilo lako doći do trenutka utemeljenja Zavoda.

„Koliko je samo političke borbe bilo potrebno od strane DSHV-a s vladajućom strankom da se u vrijeme kada su se osnivali ostali manjinski zavodi za kulturu, osnuje i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Također, HNV je veoma tijesno surađivao sa ZKVH u svakom pogledu, ne samo na obostanu korist, već i na korist cijele zajednice. I to ne samo subotičkih Hrvata već i u cijeloj Vojvodini, i šire.“

U okviru programa proslave, otvoren je i novi likovni postav u prostorijama Zavoda – iz kolekcije slika **Đure Lončara**, autorice povjesničarke umjetnosti **Ljubice Vuković Dulić**. Program je obogaćen prozom Antuna Gustava Matoša u izvedbi **Nevene Mlinko**, a glazbu Srijema izveli su na gajdama **Edi Tajm** a na tamburici **Josip Dujić**.

Ovoj svečanosti prisustvovali su osim predstavnika osnivača – iz Autonomne Pokrajine Vojvodine i Hrvatskog nacionalnog vijeća, predstavnici hrvatske diplomacije u Republici Srbiji, predstavnici Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske, ravnatelji zavoda za kulturu Mađara, Slovaka, Rumunja i Rusina, čla-

novi Upravnog i Nadzornog odbora Zavoda, brojni vanjski suradnici Zavoda, kao i predstavnici hrvatskih institucija i druga te medija.

Prije proslave pete obljetnice od početka rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, u Hrvatskom nacionalnom vijeću je održana sjednica predstavnika zavoda za kulturu ostalih nacionalnih zajednica u Vojvodini, radi dogovora o zajedničkom nastupu nakon što na snagu stupi Zakon o proračunskom financiranju. Na taj će način biti onemogućen rad ovih ustanova zbog ograničavanja broja vanjskih suradnika.

Bila je ovo prigoda da se vide buduće prostorije Zavoda koje su kupljene sredstvima Republike Hrvatske, a pokrajinska vlada spremna je također pomoći opremanje i privođenje namjeni novoga prostora Zavoda s oko dva milijuna dinara.

Pred čitateljima 12. svezak LPH

U izdanju Hrvatskoga akademskog društva iz Subotice iz tiska je koncem siječnja izašao 12. svezak *Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*. U ovome svesku, koji obuhvaća dio slova K, na 200 stranica 53 autora obradilo je ukupno 186 natuknica – od šokačke igre kabatulja pa do preglednoga članka književnost, što prati 141 ilustracija. Novina je što će od ovoga sveska, na koncu svakoga biti objavljivane i dopune, s natuknicama koje su iz različitih razloga izostale iz prijašnjih svezaka – u ovome ima 6 ovakvih priloga.

Potporu izlasku ovoga sveska *Leksikona* pružili su Ministarstvo kulture, informiranja i informacijskog društva Repub-

like Srbije, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, Grad Subotica, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata te Javno komunalno poduzeće Suboticaplina. Svezak je tiskao subotički Printex u nakladi od 1.500 primjeraka, a može se kupiti u subotičkim knjižarama.

Slaven Bačić,
glavni urednik *Leksikona*

Održana Godišnja skupština KPZH „Šokadija“

Godišnja skupština KPZH „Šokadija“ održana je 25. siječnja 2014. godine, u višenamjenskoj maloj dvorani Šokačkog doma u Sonti. Kako je dužnosnicima istekao četverogodišnji mandat, Skupština je bila i izborna. Osim pedesetak članova udruge s pravom glasa, bila su nazočna i dvojica uzvanika, Stanko Krsčin iz Novog Sada i Ivan Majić iz Odžaka.

U izvješću o radu i financijskom poslovanju u prethodnoj godini dosadašnji predsjednik **prof. Zvonko Tadijan** je napomenuo kako je rad u većini sekcija bio više nego dobar, osim u dječjoj folklornoj i etno, gdje je nedostajao kontinuitet, od planiranoga za 2013. godinu nije realizirano jedino službeno otvorenje prve faze Šokačkog doma.

Izabrano je i novo čelništvo udruge. U novi Upravni odbor izabrani su članovi prethodno razriješenog glavnog operativnog tijela: **prof. Zvonko Tadijan, Stipan Lukić, Igor Jakšić, Mata Zec, Marinko Šokac i Ivan Vidaković**. Umjesto **Ivana Andrašića**, koji se do daljnjeg povukao iz aktivnog rada „Šokadije“, izabrana je učiteljica **Biljana Ribić**. U Nadzorni odbor birani su **Antun Jakšić, Andrija Andrašić i Mario Jakšić**. Za predsjednika udruge reizabran je prof. Zvonko Tadijan.

Ivan Andrašić

Poziv za „Liru naivu 2014.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica upućuju poziv za dvanaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom „Lira naiva 2014.“.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u istoimenoj zbirci. Pokrajinski susret pjesnika „Lira naiva 2014.“ bit će održan 24. svibnja 2014. godine u Srijemskoj Mitrovici.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba poslati do 15. 04. 2014. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu:

katarina.celikovic@gmail.com

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381/64-211-3186.

III. Seminar bunjevačkog stvaralaštva

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Matija Gubec“ iz Tavankuta, poziva prijatelje, suradnike i čuvare tradicijske kulture na III. Seminar bunjevačkog stvaralaštva, koji će biti održan u razdoblju od 15. do 19. srpnja 2014. godine u Tavankutu.

Program seminara, popis predavanja i predavača, informacije o smještaju i cijeni participacije, kao i same prijave, bit će objavljeni pravodobno. Iz toga razloga iz „Gupca“ pozivaju da redovito pratite stranicu događaja, kao i službenu stranicu seminara (<http://www.facebook.com/seminartavankut>).

Na seminaru Bunjevačkog stvaralaštva, dobrodošli su i predstavnici medija (televizija, radio stanice, tiskovine), koji mogu sudjelovati na seminaru na način bilježenja, fotografiranja, snimanja i praćenja dnevnih događanja!

Seminar bunjevačkog stvaralaštva bavi se tradicijskom kulturom i baštinom Hrvata Bunjevaca iz okolice grada Subotice, u mjestu Tavankut, s ciljem stjecanja novih znanja i vještina, kako samih folklornih voditelja, tako i članova folklornih i tamburaških skupina koji plešu, sviraju ili žele naučiti plesati bunjevačke plesove u sredini koja je samo izvorište ovoga načina plesanja i sviranja, odnosno na njegovoj autentičnoj lokaciji. Seminar je namijenjen svima zainteresiranima, a obrađuju se sljedeće teme: tradicijski plesovi Hrvata Bunjevaca, tradicijske pjesme i napjevi Hrvata Bunjevaca, tradicijski običaji Hrvata Bunjevaca, tradicijska tamburaška svirka i glazba Hrvata Bunjevaca, narodne nošnje Hrvata Bunjevaca i njihova primjena i tehnika izrade umjetnina i suvenira od slame.

Organizator ovog seminara je Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Projekt se održava uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice.

Seminar obuhvaća niz edukativnih segmenata, od kojih su tri osnovne grupacije: tradicijski ples, tamburaška glazba i umjetnička tehnika slamarstva.

Na plesnom se dijelu prezentiraju izvorni načini i tehnike izvedbe bunjevačkih plesova, vrste bunjevačkih narodnih nošnji, tradicijske pjesme Hrvata Bunjevaca iz Tavankuta i okolnih mjesta, dječje igre, te narodni običaji (npr. bunjevačke kraljice, Dužijanica i sl.). Polaznici imaju prigodu zaplesati i s plesačima starijih generacijskih skupina, kao i pogledati stare snimke plesača iz šezdesetih godina prošloga stoljeća. Uz praktična plesna predavanja održavaju se i prezentacije tradicijskog odijevanja, te odijevanja prilagođenog scenskoj izvedbi.

Na seminaru tamburaške glazbe Hrvata Bunjevaca (u pjesmi i plesu) teme predavanja su: tambura kao narodni instrument Hrvata Bunjevaca, tehnika sviranja na tamburi, tamburaški orkestar, dirigiranje i rad sa orkestrom, tamburaška literatura s naglaskom na bunjevačkim zapisima, tamburaška partitura, tamburaški instrumentarij, te tambura kao umjetnički i solistički instrument uz pratnju klavira. Seminar izrade perlica i suvenira od slame temelji se na svladavanju temeljnih postupaka obrade slame i izrade suvenira ili perlica od slame. Polaznici se upoznaju i sa najstarijim predmetima od slame iz zbirke HKPD „Matija Gubec“ Tavankut, u Biskupijskom muzeju u Subotici, te Križni put izrađen od slame u župnoj crkvi u selu Đurđin.

Djeca mogu biti ozbiljna

Kada dobijete ovaj *Zvonik* u ruke, bit ćemo jako blizu korizme – ozbiljnog vremena. To je vrijeme od 40 dana u kojem se pripremamo za Uskrs!

Ipak, ima do tada i vremena u kojem ćemo se zabavljati, družiti, šaliti... Svakako je najveselija dječja zabava bio Hrckov maskenbal u kojem je puno djece uživalo, a moglo ih je biti i više da nije bilo bolesti.

Bolest je ozbiljna stvar. Kada smo bolesni, nije nam do druženja, ni do šale. No, važno je u trenucima tuge i poteškoća znati komu se obratiti za pomoć. Najčešće se obratimo roditeljima i oni nam pomognu tako što nas odvedu k liječniku a potom daju lijekove i brinu da što prije ozdravimo. No, ima jedan liječnik koji nam liječi dušu a može izliječiti i tijelo – naš Bog! Naš nebeski Otac. Njemu se treba obratiti molitvom. Dobro se molitvom utjecati i našim svecima koji su blizu našeg Oca Nebeskog!

Dobro je u korizmi načiniti svoj plan po kojem ćemo se vježbati u pripremi za Uskrs.

Odricanje – od slatkiša, kompjutera i igrice, svađe, lijevnosti, ljubomore, ogovaranja, ismijavanja drugih itd.

Molitva – svakoga dana ujutro, navečer, prije i poslije jela, tijekom dana strelovite molitvice (Hvala ti Isuse za ...)

Dobra djela – pomoć u kući, prijateljima, svaka pomoć kada te netko zamoli.

Budite i vi, dragi Zvončići, Isusovi u svemu – kada se radujete, kada ste u društvu, ili ste bolesni, ako ste među onima koji ružno govore – nemojte činiti ništa zbog čega ćete se kasnije sramiti. Budite ozbiljni prema sebi i svojim obvezama. Ne posustajte u činjenju dobrih djela!

I ja ću biti ozbiljnija, ali uvijek zagledana u nebo, u našeg Nebeskog Oca. Jer – on nas najviše voli! On nas grli svojim, nama nevidljivim, rukama u kojima se osjećamo

sigurno. Za taj zagrljaj vrijedi moliti, odreći se ili učiniti nešto dobro, zar ne?

Vaša Zvončica

U p o z n a j m o o. Gerarda Tomu Stantića

PIŠIMO

Pismo ocu Gerardu

Naš o. Gerard Tomo Stantić živio je svetim životom kao skromni karmelićanin u Somboru. Za života je posebno volio Malog Isusa i Isusovu Majku. Štitio je nerođenu djecu, brinuo o bolesnicima, ispovijedao u crkvi. Njegova braća i oni koji su živjeli s njim svjedoče da je o. Gerard bio veoma pobožan, a o tome saznajemo i iz njegovih brojnih rukopisa. Zato ga mi smatramo Božjim čovje-

kom. Čekamo da ga naša Crkva proglasi blaženim a potom i svetim. Da bi se ovo dogodilo, treba se dogoditi čudo po njegovu zagovoru.

Znamo da su sveci vodili sveti život i bili su bliski Bogu te osjećamo kako je njihova molitva posebno učinkovita. Zato se svojim molitvama utječemo onim svetim osobama u koje imamo povjerenje.

Sveti je život djetinje stanje. Isusu se sviđa ustrajnost kojom molimo jer kao što djeca dobivaju hranu dobit će (ovu) milost koju prose.

Ako netko učini što je do njega, Bog mu neće uskratiti milost. /o. Gerard Tomo Stantić/

A nas najbolje poznaje onaj tko je ovdje rođen, tko je živio i radio u našoj biskupiji, u našoj blizini.

Svi mi imamo svoje želje i molitve. Zato želimo izabrati o. Gerarda za našeg zagovornika. Molimo ga za pomoć! Recimo mu što nas tišti i što molimo od Boga. Budimo ustrajni u toj molitvi. Ponekad na uslišanje treba dugo čekati, a dogodi se i da Bog učini ono što je drukčije od naše molitve – a ipak najbolje za nas.

MOLITVA JE DISANJE DUŠE BEZ KOJE SE SVE MILOSTI UGUŠE.

TKO MOLI TEBE (BOGA) VOLI I DUŠA GA NE BOLI.

Zato, molimo, molimo ustrajno! Svoje molitve možemo napisati u obliku pisma o. Gerardu. Za što molimo? Molimo za zdravlje (ozdravljenje neke osobe), molimo i za naše vlastite potrebe (da budemo dobri, da se netko pomiri, da nađe posao, i slično), molimo da netko dobije dijete, da se netko od naših obrati. Napišimo svoju molitvu u pismu. A kada se to ostvari, javimo svom župniku da nam je molitva uslišana. Onda će naš o. Gerard brže postati blažen a potom i svet.

Uskoro više o našoj ovogodišnjoj akciji pod nazivom PISMO OCU GERARDU!

Molitva

Bože, milosrdan si djeci svojoj i Tvoje je milosrđe u sakramentu pomirenja osobito darežljivo dijelio Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić. Dopusti nam da Tvoga vjernog slugu uzmožemo častiti na oltarima svete Crkve. Svoje molitve, radosno življen pokornički život i svoju svećeničku djelatnost, o. Gerard Tomo je utrošio da ljude privuče Malom Isusu i u zajedništvo života s Tobom; stoga daj da se približim vrelu Milosti kako bi moja molitva za milost (*reći nakanu*) bila uslišana njegovim zagovorom. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Čestitka vjeroučenika svom župniku mons. Stjepanu Beretiću

za 40 godina svećeništva,
u nedjelju, 16. veljače u subotičkoj katedrali bazilici

ZLATNA POVIJEST

Kad ste bili mladi, poput nježnog cvijeta,
srcem punim sreće, dušom čistog plama,
odvažno ste rekli: „Zbogom tata, mama,
zbogom, oj, ti srećo, prolaznoga svijeta!“

Vinuvši se zatim do orlovskog ljeta,
postali ste čuvar oltara i hrama,
i napokon Gospod uputi Vas k nama,
žrtvovati za nas svoja mnoga ljeta.

To je povijest Vaša, zlatom ispisana
što u svetoj žrtvi poput sunca sine.
Od hostije bijele nježno obasjane,
još ljubavlju našom ona je protkana
i čestitkom toplom svakog Vašeg đaka,
u sjećanju slatkom Vašeg jubileja. Živio!

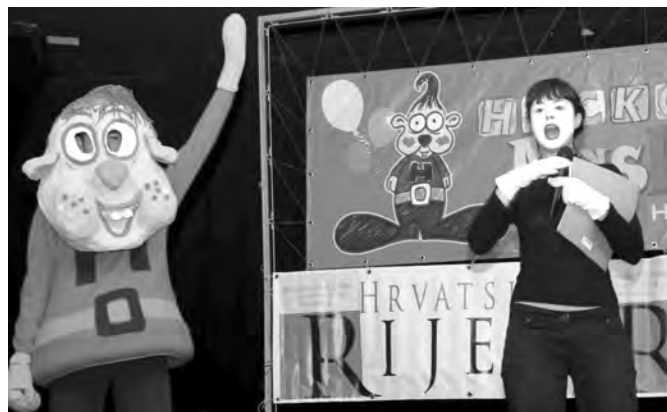

Dragi gospodine župniče, u ime svih Vaših đaka
s ljubavlju Vam poklanjamo ovaj buket sa 40 malih ruža
za Vaših 40 svećeničkih godina.
Čestitamo Vam!

Hrckov maskenbal

Na jedanaestom Hrckovom maskenbalu, u subotu 15. veljače 2014. okupili su se razno-razni likovi koje ni Hrcko nije mogao prepoznati! Bilo je tu princeza, kraljeva, klaunova, vještica, kućica, astronauta, medvjeda, likova iz crtanih filmova, svi redom u dobrom raspoloženju. A dočekaio ih je domaćin – Hrcko sa svojom voditeljicom koja je ovoga puta pantomimom razgovarala s Hrckom i gostima.

Više od 200 djece veselilo se ovogodišnjem maskenbalu. A bilo je onih koji su morali prevaliti dugačak put da bi se ponovno vidjeli s Hrckom i svojim prijateljima. Zabava je bila vrhunjska – kažu djeca, jer su se svi predstavili na pozornici ali su i plesali veoma zabavne plesove. Novinsko izdavačka ustanova „Hrvatska riječ“ pripremila je za sve osvježenje ali i lijep dar – knjigu, bilježnicu i kemijsku. Hvala organizatoru za ovaj divan maskenbal!

Ove su godine na maskenbalu sudjelovala djeca iz dječjih vrtića „Marija Petković – Sunčica“ Subotica, „Marija Petković – Biser“ Subotica, „Bambi“ Mala Bosna, „Petar Pan“ Tavankut; iz osnovnih škola: „Sveti Sava“, „Jovan Jovanović Zmaj“, „Boško P. Pinki“, „Slobodan Bajić Paja“, „Jovan Popović“ iz Srijemske Mitrovice, „Matija Gubec“ Tavankut, „Vladimir Nazor“ Đurđin, „Ivan Goran Kovačić“ Sonta, „Aleksa Šantić“ Vajska, „Ivo Lola Ribar“ Plavna, „Bratstvo – jedinstvo“ Lemeš, „Srijemski front“ Sot, „Ljuba Nenadović“ iz Ljube, „Moše Pijade“ Bački Breg, „Jovan Dučić“ Petrovaradin, „Bratstvo – jedinstvo“ Bezdán, „Pionir“ Stari Žednik, „Ivan Milutinović“ Subotica i Mala Bosna i „Matko Vuković“ Subotica. /Zvončica/

Kraj fešti i početak korizme

Dragi mladi!

Pred nama je korizma. Vrijeme odricanja i žrtvovanja za Krista. Iza nas su poklade, vrijeme ludovanja, fešti, prela. U posljednjih mjesec dana zabavljali smo se na razne načine, ali smo isto tako prikupljali snagu za važan dio godine, korizmu. Još nekoliko dana nam je ostalo da razmislimo čega ćemo se to odreći i što smo spremni zaobići u ovih 40 dana koji su pred nama. Mnogi će se odreći Facebook-a, neke omiljene hrane, slatkog, najdraže igrice ili što već. Kako bismo lakše preživjeli te dane, u svoj raspored moramo „ugurati“ i molitvu koja će nam uvelike pomoći. Poklade su nam služile da se provedemo i izmorimo. Bila su prela, karnevali i maskenbali na kojima smo za trenutak zaboravili na stvarnost i na kojima smo odlutali u jedan nama drag svi-

jet. I kako sada nakon svega toga ući u jednu vrstu mira i spokoja? Kako se pripremiti za događaj koji nam je obilježio život? Molitvom i strpljenjem!

Larisa Skenderović

Zanimljive teme na vjeronauku

Značajan broj mladih okupio se u nedjelju 2. veljače na vjeronauku u župi sv. Roka kako bi čuli predavanje i svjedočenje **Nikole Bašića** (profesora u Ekonomskoj srednjoj školi „Bosa Miličević“, stariji organizator za mlade Subotičke biskupije, tribine mladih, organizator vjeronauka u župi sv. Roka i trenutno član VIS-a Proroci), na temu „Moje svjedočanstvo predbračne čistoće“. Broj mladih koji se okupio govori da je mladima ova tema vrlo interesantna i da o njoj žele saznati više. Nikola je s mladima podijelio svoje iskustvo, objasnio koje su posljedice seksualnih odnosa prije braka i posvjedočio nam radost i mir koji prate život u čistoći.

„Duhovna bića i njihova povezanost s čovjekom“ bila je tema vjeronauka koja je mnogima strana i nepoznata, a upravo je to bila okosnica predavanja koje je **vlč. Dušan Milekić**, župnik u Petrovaradinu i Novim Banovcima (Srijemska biskupija) održao u župi sv. Roka na vjeronauku mladih 9. veljače. Pred oko šezdeset mladih vlč. Dušan je predstavio nauku Katoličke crkve o duhovnom svijetu, a iz svog iskustva kao svećenika posvjedočio je kakva je sve duhovna iskustva imao u borbi sa zlodusima, egzorcizmom i drugim duhovnim bitkama. Posvjedočio je koliko su katolici često praznovjerni i malovjerni, a da i najmanja molitva sadrži svu moć neba, ukoliko je izgovorena s vjerom. Unatoč primjerima i iskustvu koje je krajnje ozbiljno iznio, predavač je vrlo jasno dao do znanja da se nemamo čega bojati, jer je Bog uz nas i brani nas od svakoga zla.

Mladi

POZIV MLADIMA NA SURADNJU

Pozivamo na suradnju sve mlade dobre volje koji žele pisati i na taj način postati naši suradnici. Pozivamo i sve nadarene mlade koje pišu iz hobija da nam pošalju svoje zanimljive tekstove koji bismo rado objavili na stranicama mladih.

Obavijesti

Misa mladih

7. 3. 2014. godine, crkva sv. Josipa Radnika, Đurđin

Emisija „U svjetlosti hodimo“,

ponedjeljkom u 21.30 sati na Radio Mariji

Emisija „Kateheza za mlade“,

srijedom u 21.30 sati na Radio Mariji

Kako preživjeti 40 dana korizme?

Pred nama su teških 40 dana. Vjerojatno još sada malo tko zna čega će se odreći ovih dana. Trebamo se odreći onih stvari koje su nam drage a koje su često prisutne u našoj svakodnevici. Na primjer, to može biti čokolada, Facebook, najdraže računalne igrice. Kada smo već kod igrica, ispričajte mi vaš primjer od prošle godine. Početkom prošle godine na Internetu sam našla odličnu igricu, utrke automobila i usput još taksiraš ljude. U početku sam je igrala svakodnevno, bila mi je veoma zanimljiva, puno sam vremena trošila na nju. No, prije korizme koja je prošle godine počela puno prije nego ove, počela sam razmišljati čega bih se to mogla odreći. Najprije sam se htjela odreći čokolade, a onda sam shvatila da to baš i ne bi išlo jer moj organizam nije navikao ne dobiti dva dana slatko, a kamoli 40 dana. Nakon toga sam se htjela odreći palačinki i tada sam shvatila da moja mama i ne peče tako često palačinke. I tada mi je sinula jedna sjajna ideja. Odlučila sam da ću se u korizmi odreći te igrice. To je za mene bila velika odluka samim tim što sam je odlučila provesti do kraja. No, nije bilo lako. Na Čistu srijedu došla sam iz škole, ručala, uključila računalo, on se uključi i u donjem lijevom kutu bila je ikonica igrice. Gledam u nju i kažem sebi. „Da je nisi takla!“ Dobro, preživjela sam prvi put. Trebalo bi to tako još 39 puta. Nije bilo lako. Ali molitva mi je uvelike pomogla u odluci. Dani su prolazili i počela sam shvaćati da mi ta igrica

više nije zanimljiva, mada su se katkad vraćali oni krizni trenuci. Stigao je Veliki tjedan i onaj iznenađni snijeg. Dane sam polako odbrojavala. Došla je nedjelja. Uskrs je. Sjela sam za stol, uključila računalo i ništa. Nije mi se dalo igrati igricu. Nakon nekoliko dana izbrisala sam je.

Što vam ovime želim reći? Želim vam reći da morate moliti kako biste preživjeli ovih 40 dana, ali ne s mislima kako jedva čekate da se ovo vrijeme završi. Morate imati na umu da to činite za Krista. Da to nije nizašto materijalno. Ni sam Krist

se nije žurio, ali je na kraju ispunio svoju zadaću, otkupio je naše grijeha i bio je veoma sretan zbog toga. Trebate se ponositi kada kažete da ste uspjeli izdržati i ispuniti žrtvu prema Njemu. Na početku godine sam na Internetu našla odličnu igricu. Igram je najmanje tri puta tjedno, ali kad je igram izgubim dobar dio dana. U korizmi ću se najvjerojatnije odreći upravo nje.

Učinit ću to zbog Krista, učinit ću to svim srcem i s puno molitve. Učinite to i vi i vidjet ćete, na kraju ćete biti sretni i ponosni. A umjesto igrice, dobit ćete prostor za nešto kvalitetno, za druge...

Larisa Skenderović

🎭 Karneval 🎭

Svatko od nas ponekad poželi biti nešto drugo, pa makar i samo na jedan dan, promijeniti svoju ličnost i postati netko bolji, lošiji, smješnjiji ili čudniji, jednostavno drukčiji.

Karneval je odlično vrijeme kada se možemo maskirati i makar na jedan dan postati netko drugi.

Pjesma, ples, smijeh, radost, veselje, maske i kostimi prve su asocijacije kada se spomene karneval.

Karneval se danas smatra velikom zabavom za cijelu obitelj, a najviše za djecu, koja se obično maskiraju u likove iz crtića.

Djevojčice najčešće biraju postati princeze, vile ili kraljice, pa bilo to samo i na jedan dan.

A junaci crtića kao što su Batman, Superman i drugi izbor su dječaka, jer karneval upravo i služi tome da na taj dan možemo biti što god i tko god jer je na taj dan sve moguće.

Karneval je zapravo završno vrijeme prije korizme, tijekom kojega dajemo oduška svojem duhu i tijelu prije perioda odricanja, čišćenja i žrtvovanja.

U nekim mjestima karneval traje danima u nekim tjednima, ali se obavezno završava dan prije blagdana Pepelnice ili Čiste srijede.

No, što god odlučili biti na karnevalu, jedno je zapravo bitno, a to je da se dobro provedete, veselite, slavite, pjevate i bar na kratko postanete netko iz vlastite mašte.

Danijela Pejić

Odnos između euharistije i našega života

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U prethodnoj sam katehezi objasnio kako nas euharistija uvodi u stvarno zajedništvo s Isusom i njegovim otajstvom. Sada si možemo postaviti neka pitanja vezana uz odnos između euharistije koju slavimo i našega života, kao Crkve i kao vjernika pojedinaca. Kako živimo euharistiju? Kada idemo nedjeljom na misu, kako je doživljavam? Je li to za nas tek neko slavlje, činimo li to iz navike, zato da se susretnemo s drugima ili da se bolje osjećamo, ili je ipak nešto više?

Kako gledamo i promatramo druge?

Postoje vrlo jasni pokazatelji koji pomažu shvatiti kako živimo sve to, kako živimo euharistiju. Ti nam pokazatelji govore živimo li ili ne dobro euharistiju. Prvi je pokazatelj način na koji gledamo i promatramo druge. U euharistiji Krist uvijek iznova ostvaruje sebedarje koje je ostvario na križu. Čitav je njegov život čin potpunog dijeljenja sebe iz ljubavi; zato on voli biti s učenicima i osobama koje je imao priliku upoznati. To za njega znači dijeliti njihove želje, njihove probleme, ono što ih je mučilo u njihovoj duši i njihovu životu. I mi kada sudjelujemo na misi susrećemo razne muškarce i žene: mlade, starije osobe, djecu; siromašne i dobrostojeće; domaće i strance; osobe koje su na misi sa svojim obiteljima i one koji su došli sami... Navodi li me euharistija koju slavim da ih sve doživljavam doista kao braću i sestre? Povećava li u meni sposobnost da se radujem s onima koji su radosni i da plačem sa zaplakanima? Potiče li me da idem siromasima, bolesnima, marginaliziranim? Pomaže li mi prepoznati u njihovu licu Isusovo lice? Svi mi idemo na misu zato što volimo Isusa i želimo u euharistiji biti dionici njegove muke i njegova uskrsnuća. Ali ljubimo li kao što želi Isus onu braću i sestre koji su najpotrebitiji? Primjerice, u Rimu smo ovih dana imali priliku vidjeti mnoge društvene nevolje kako zbog kiše, koja je nanijela velike štete čitavim četvrtima, tako i zbog nezaposlenosti, kao posljedice ekonomske krize u čitavom svijetu. Pitam se, i neka se svaki od nas zapita: ja koji idem na

misu, kako to doživljavam? Trudim li se pomoći, približiti se, moliti za one koji imaju taj problem? Ili sam pomalo ravnodušan? Ili možda pak mislim samo na to kako da druge ogovaram: jesi li vidio kako je odjeven ovaj, kako je odjeven onaj? To se katkad čini poslije mise, a ne bi se smjelo! Moramo se brinuti za našu braću i naše sestre koji su u potrebi zbog neke bolesti, zbog nekog problema. Dobro je danas misliti na tu našu braću i sestre koji imaju te probleme ovdje u Rimu: probleme zbog tragedije koju je prouzročila kiša i socijalne probleme i probleme s poslom. Molimo Isusa, kojeg primamo u euharistiji, da nam pomogne da im pomognemo.

Milost da osjetimo da nam je oprošteno

Drugi – i to vrlo važan – pokazatelj je milost da osjetimo da nam je oprošteno i da smo spremni oprostiti. Ponekad neki pitaju: „Zašto bi se moralo ići na misu kada se zna da je onaj koji ide redovito na misu grešnik kao i svi drugi?“ Koliko smo samo to puta čuli! Zapravo onaj koji ide na misu ne čini to zato što želi pokazati da je bolji od drugih, već upravo zato što osjeća neprestanu potrebu da bude prihvaćen i preporođen Božjim milosrđem, koje se utjelovilo u Isusu Kristu. Ako svaki od nas ne osjeća potrebu za Božjim milosrđem, ako se ne osjeća grešnikom, bolje da ne ide na misu! Mi idemo na misu zato što smo grešnici i želimo primiti Božje oprostjenje i biti dionici Isusova otkupljenja, njegova oprostjenja. Ono „ispovijedam“

koje govorimo na početku ne govorimo „pro forma“, već je to pravi pokornički čin! Ja sam grešnik i to priznajem, tako počinje misa! Ne smijemo nikada zaboraviti da je Isusova Posljednja večera održana „one noći kad bijaše predan“ (1 Kor 11, 23). U onom kruhu i vinu koje prinosimo i oko kojih se okupljamo svaki put se obnavlja dar Kristova tijela i krvi za otpuštenje naših grijeha. Moramo na misu ići ponizno, kao grešnici i Gospodin će nam udijeliti pomirenje.

Poslanje i sâm identitet Crkve izviru iz euharistije

Posljednji dragocjeni pokazatelj pruža odnos između euharistijskog slavlja i života naših kršćanskih zajednica. Treba uvijek imati pred očima da euharistija nije nešto što činimo mi; to nije naše sjećanje na ono što je Isus rekao i učinio. To je Kristov čin! Krist je taj koji ondje djeluje, koji je na oltaru. To je Kristov dar, koji se uprisutnjuje i okuplja nas oko sebe, da nas hrani svojom riječju i svojim životom. To znači da poslanje i sâm identitet Crkve izviru iz toga, iz euharistije, i ondje se uvijek oblikuje. Neko slavlje može izvana gledano biti besprijeekorno, prelijepo, ali ako nas ne dovodi do susreta s Isusom Kristom postoji opasnost da ne donese nikakvu hranu našem srcu i našem životu. Po euharistiji, međutim, Krist želi ući u naš život i prožeti ga svojom milošću, tako da u svakoj kršćanskoj zajednici postoji dosljednost između liturgije i života.

Srce nam se ispuni pouzdanjem i nadom kada se sjetimo Isusovih riječi koje se donose u Evanđelju: „Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan“ (Iv 6, 54). Živimo euharistiju s duhom vjere, molitve, oprostjenja, pokore, zajedničke radosti, brige za potrebite i za potrebe mnoge braće i sestara, sigurni da će Gospodin ispuniti ono što je obećao! Neka tako bude!

Izvor: *IKA*

Mudre misli

**Ništa neka te ne plaši, ništa ne uznemiruje.
Sve prolazi. Sve se mijenja. Samo Bog ostaje isti.
Tko je strpljiv sve postiže. Tko ima Boga ima sve.**

Zašto i kako živjeti predbračnu čistoću?

Upoznajte muškarca pod imenom X. On ima 37 godina, oženjen je već deset godina za pet godina mlađu ženu. Imaju skladan brak s dvije curice i jednim dječakom na putu. Oboje su zaposleni, žive u svojem stanu. Katolici su, ali baš ne podržavaju sve crkvene stavove. Međutim, njih dvoje nisu živjeli predbračnu čistoću. Gospodin X je period od puberteta do ulaska u brak živio slobodno, spolne odnose je imao s curama bez obzira je li bio s njima u vezi ili ne. I sa svojom suprugom također je imao spolne odnose prije braka. No, on ima svoju mračnu stranu. Već šest godina aktivno vara svoju suprugu. Ima spolne odnose s raznim ženama, a najčešće s kolegicom s posla. Vjerujem da bismo svi osudili gospodina X. Postavimo si ključno pitanje „Zašto gospodin X vara svoju suprugu?“ Nameću se dva moguća odgovora: 1) On je nezadovoljan, 2) Ona je kriva za to što je vara.

Varanje upućuje na to da je nešto u njihovu odnosu krenulo po zlu. Nešto nije onako kako je bilo. Gospodin X ima problema s promiskuitetom (ovisnost o spolnom odnosu, kada ne može reći NE svakoj ponudi za spolni odnos sa ženom). Navikao je konzumirati žene kada god mu se ukaže prilika. Također, navikao je imati raznoliki i atraktivan seksualni život. Činjenica je da je sada u braku samo s jednom ženom. Njoj se ne posvećuje potpuno. Nema entuzijazma i avanturističkog duha u njihovu seksualnom životu, jer su već prije braka isprobali sve čega su se sjetili. Naravno, ne pada im napamet moliti Boga prije spolnog odnosa – njihov stav je „to nema smisla, kakve veze ima Bog sa spolnim odnosom“. Iz svega ovoga možemo zaključiti da je gospodin X duboko nezadovoljan. On nije nezadovoljan samo seksualnim aspektom bračnoga, on je nezadovoljan samim načinom života koji živi u braku. Navikao je na slobodarski duh seksualne revolucije. Minimalnu odgovornost snosi njegova supruga što ga prije braka nije naučila da živi predbračnu čistoću i na taj način usmjeri spolnost oboje u pravom smjeru. Tada bi oboje spoznali svoje dostojanstvo i dostojanstvo spolnosti. Dakle, devedeset i devet posto odgovornosti snosi on, jedan posto ona. (Priča o gospodinu X i njegovoj supruzi je izmišljena za potrebe teksta, ali vrlo realna.)

Postavlja se pitanje kako se mogla spriječiti ova bračna katastrofa? Kako da muškarci ostanu slobodni reći „NE“ spol-

nom odnosu kada danas cure prilaze s otvorenim pitanjem: „Bi li htio provesti noć sa mnom?“ „Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju“ (Iv 10,10). Molitva + post + strpljivi rad sa sobom. Pater Arek Krasicki, studentski kapelan u Osijeku je rekao: „Blago vama ako molite za čistoću. Vapi za čistim srcem“. Moli svojim riječima. Zamoli Gospodina da dotakne i ozdravi tvoju spolnost. Post je način da čovjek upravlja svojim nagonima. Pod pojmom posta ne podrazumijeva se samo odricanje od hrane. To je odricanje od bilo čega, pogotovo od nekog užitka zarad želje da se upravlja sobom i svojim nagonima. Nebitno je li to Facebook, pivo, gledanje tv-a, čokolada, kava s prijateljima, izlasci u grad, jer ti sebe kontroliraš! „U mladosti se vježbajte u krepostima, jer čekati poodmaklu dob da se predate Bogu znači dovesti se u opasnost vječne propasti“ (Sv. Ivan Bosco).

Strpljivi rad sa sobom se odnosi na sve one koji su pali ili su ovisni na neki grijeh protiv čistoće. „Strpljiv moraš biti sa svima, a najviše sa samim sobom“ (Sv. Franjo Asiški). Idi korak po korak. „Nije vas zahvatila druga kušnja osim ljudske. „Ta vjeran je Bog: neće pustiti da budete kušani preko svojih sila, nego će s kušnjom dati i ishod da možete izdržati“ (1Kor 10,13). Dakle, kada padnete u kušnju ključno je ne željeti pristati na nju i onda će vam Bog dati pomoć da ne padnete. Za to je potrebna jakost. Zato svaki dan molite Boga da vam da Duha jakosti da se možete oduprijeti kušnjama. „Pobjeda u ratu ne ovisi o jačini vojske, jer nam od Neba dolazi jakost“ (1 Mak 3,19).

Dušan Balazević

Prijatelji

**Prijatelj je blago što se čuva.
Za prijatelja se vrijedi boriti,
prijatelja treba voljeti.
Prijatelj je najljepši svijet
ovoga svijeta.
Ako je prijatelj pravi
on je u stanju učini za svog prijatelja razne stvari.
Ako si tužan, on će s tobom plakati,
ako si sretan, on će se s tobom smijati,
ako si u nevolji, on će ti pomoći.
I kad god ti to hoćeš, s tobom i na kraj svijeta će poći.**

Danijela Pejić

Gdje nam je srce?

Dragi čitatelji! Jeste li proslavili Valentinovo? Dan zaljubljenih je ušetao u naše živote sa svojim čestitkama, čokoladicama i srcima raznih namjena. Hmm..., a gdje nam je srce zaista? Kakva je naša ljubav? Na jednoj nedjeljnoj misi zbor je pjevao pripjevni psalam „Vječna je ljubav Njegova“. Zagledala sam se, sva predana pjesmi, u oči moga muža do mene. Nasmiješio mi se. Osjetila sam se voljenom, kao toliko puta kad me pogleda zaljubljenim pogledom muškarca u sad već zrelih godinama. Ipak, pogledom sam ga pitala (znam da je razumio): „OK, mi se volimo, nadamo se zauvijek, ali mi sad pjevamo da je vječna ljubav Njegova. Što to nama znači?“. Udisajem zraka za ponavljanje pripjeva došao mi je odgovor: Njegova vječna ljubav je garancija našeg postojanja i spasenja, ali i garancija naše ljubavi. Naš Bog nas ljubi vječnom ljubavlju. Ako želi, dat će nam da vječno uživamo prekrasnu ljudsku ljubav u braku vječnom, toliko lijepu i duboku, da će nam se učiniti predokusom nebeske. Ako ne, to i dalje neće dovesti u pitanje vječnost Njegove ljubavi. Kad jedni drugima kažemo „Vječna je ljubav Njegova“ (pa i u ispovjedi, koja toliko zrcali Božju ljubav prema nama), mi se pitamo i potvrđujemo jedno drugom: „Da, vjerujem, vječna je ljubav Njegova. I ti vjeruješ i znaš to, je li? To što naš Bog ima za nas je ljubav i ta ljubav je vječna, zaista neće prestati, bez obzira na sve. Što god se dogodilo, vječna je ljubav Njegova“. Zato, utopljena u more Njegove vječne ljubavi, svaka naša malena ljudska može i hoće biti vječna... Sa crvenim srcima ili bez. © (Ivh)

Papa Franjo obiteljima

Tri ključne riječi za život u obitelji

Papa upozorava na tri ključne riječi za život u miru i radosti u obitelji: **odobrenje, zahvala i isprika**. Kada članovi obitelji nisu previše namegljivi i kada se u njoj traži „odobrenje“, kada članovi obitelji nisu egoisti i kada se u njoj uči reći „hvala“ i kada u obitelji neki njezin član zapazi da je učinio nešto loše i zna tražiti „oproštenje“, tada u toj obitelji vladaju mir i radost, istaknuo je Sveti Otac.

Također je potaknuo obitelji da postanu svjesne važnosti koju imaju u Crkvi i društvu: „Navještaj evanđelja, naime, prolazi prije svega kroz obitelji, da bi zatim dopro do različitih ambijenata svakodnevnog života“. Zazvao je Presvetu Mariju, Majku Isusu i našu Majku, i svetog Josipa, njezina zaručnika, da osvijetle, utješe, vode sve obitelji u svijetu, da mogu dostojanstveno i s radošću ispuniti poslanje koje im je Bog povjerio. (Prema: *laudato.hr*)

Papa o dugovima i nezaposlenosti...

Kada obitelj nema novaca za hranu jer mora vraćati zajam s lihvarskim kamatama, onda to nije ljudski, nije kršćanski, rekao je papa Franjo. Pozdravio je predstavnike protulihvarskih udruga i pozvao odgovorne u institucijama da spriječe lihvarstvo. Lihvarstvo je ocijenio kao „dramatičnu društvenu bol koja ranjava nepovredivo dostojanstvo ljudskog bića“.

Papa Franjo je pozvao odgovorne da učine sve kako nikome ne bi manjkao posao. „Neka ne manjka posao! To je izvor dostojanstva! Neka nadležni učine sve i neka zabrinutost za posao bude svima u središtu pažnje“, kazao je Franjo.

Papa Franjo: Povećati nazočnost žena u javnom životu, održavajući nezaobilaznu ulogu žene u obitelji i proširiti odgovornost žena na crkvenom i građanskom području.

Papa Franjo je istaknuo da je uloga žene u posljednjih nekoliko desetljeća, u obitelji kao i u društvu, doživjela velike promjene te podsjetio na vrlo važan prinos žene u društvu, posebno zbog njezine osjetljivosti prema najslabijima. „Vrlo me razveselilo vidjeti mnoge žene koje sudjeluju u pastoralnim odgovornostima zajedno sa svećenicima, i to u praćenju

pojedina, obitelji i skupina, kao i u teološkom razmišljanju“, rekao je Papa i poželio da se prošire prostori za kapilariju i snažniju žensku nazočnost u Crkvi.

„Ipak, ne može se zaboraviti nezamjenjiva uloga žene u obitelji. Darovi obzirnosti, osobite osjetljivosti i nježnosti, kojima je bogat ženski duh, nisu samo istinska snaga za život obitelji, za širenje mirnoga i skladnoga raspoloženja, nego stvarnost bez koje bi

ljudski poziv bio neostvariv“, istaknuo je Papa. „Ako je u svijetu rada i u javnom životu važan veći prinos ženskoga genija, u obitelji je taj prinos neizbježiv. To, naime, za nas kršćane nije jednostavno privatno mjesto, nego 'kućna Crkva', čije je zdravlje i blagostanje uvjet za zdravlje i blagostanje Crkve i samoga društva. Gospa u Crkvi stvara nešto što ne mogu napraviti svećenici, biskupi i pape, ona je pravi ženski genij. Nazočnost žene u kućnoj sredini pokazuje se vrlo potrebnom, i to za prijenos čvrstih moralnih načela i za sami prijenos vjere budućim naraštajima.“

Kako je moguće rasti u djelotvornoj nazočnosti na brojnim područjima u javnom životu, u svijetu rada, tamo gdje se usvajaju najvažnije odluke, i istodobno zadržati najveću i posebnu pozornost u obitelji, i za obitelj? To je područje za razmišljanje, koje, osim razmišljanja o stvarnosti žene u društvu, pretpostavlja revnu i ustrajnu molitvu. Upravo u razgovoru s Bogom, prosvijetljenom Njegovom Riječju, natopljenom mi-

lošću sakramenata, kršćanska žena uvijek ponovno nastoji odgovoriti na Gospodinov poziv u svom konkretnom životu. Neka vam u tom zauzimanju, Marijina majčinska nazočnost pokaže put kojim imate proći kako biste produbile značenje i ulogu žene u društvu te kako biste bile potpuno vjerne Gospodinu“, zaključio je Sveti Otac.

Dvadeset načina kako naučiti djecu moliti

Najsnažnija stvar koju roditelji katolici mogu učiniti za svoju djecu jest naučiti ih moliti. To može biti lagan, ali istovremeno i težak zadatak, ovisno o djetetu. Učeci dijete da se moli dajete mu mogućnost jake povezanosti s Bogom i pomažete u ostvarenju konačnog cilja – dolazak k Bogu. Više je načina da naučite djecu moliti i nikad nije kasno. Evo nekoliko ideja kojima možete započeti.

1. Uvedite zajedničku molitvu.

Započnite s osnovnom molitvom kao Oče naš i usredotočite se samo na tu molitvu nekoliko dana ili tjedana, ovisno o djetetovim godinama. Ova molitva prvenstveno nas uči pokazivati poštovanje, tražiti svakodnevne potrebe te tražiti oprost i zaštitu.

2. Učite ih zahvalnosti. Za vrijeme večere zamolite djecu da podijele s drugima jednu stvar za koju su zahvalni. To pomaže u razvoju duhovnog života.

3. Naučite vaše dijete slušati. Naučite vaše dijete kako

da u tišini prepozna Božje odgovore na svoje molitve. S tim da to pratite kako biste mu mogli objasniti zašto je ili zašto nije uslišana njegova molitva. Ako mu je molitva uslišana, naučite ga da se zahvali molitvom. Ako mu molitva nije uslišana, pričajte s njim kako i to također može biti odgovor na njegovu molitvu.

4. **Promijenite radio stanicu.** Dvadesetak minuta vožnje prema školi ili trgovini savršena je prilika za naučiti molitvu. Iskoristite vrijeme u autu za određenu meditativnu glazbu – ili čak gregorijanske pjesme. Zabavite se i iskoristite tu priliku za nešto korisno.

5. Čitajte Bibliju zajedno.

Čitanje Biblije, i to ne samo Biblije za djecu, vrlo je važno. Čitanjem Božje riječi djeca će to prije uvidjeti, a pogotovo uz uzbudljive priče, osobito priče uz koje smo svi odrasli: o Noi, Abrahamu, Mojsiju, Joni itd. Bilo bi dobro da dječju Bibliju

djeca sama čitaju. Upustite se i u čitanje izvornog Svetog Pisma jer ono može na djecu ostaviti još dublji utjecaj.

(nastavak u sljedećem broju)

Prevela: Ana Štrkalj,

Izvor: <http://www.catholicdigest.com>

Ideje za vas

Dar od srca srcu!

♥ Čestitke, ramovi za slike, notesi s pečatima u obliku srca! Na kockicu drveta nalijepite oblik (od stirodura ili sl.) koji želite, zamočite u boju i – pečatirajte, pečatirajte, pečatirajte! Ako nemate kockicu, izvrstan će biti prerezan krumpir, na čijoj površini izrežete oblik koji želite imati! ♥ Uresite

srca, nacrtajte im oči i dodajte natpis: „Otvori oči moga srca, Isuse!“ Darujte svakome koga znate i ne znate, jer je to dobro podsjećanje za svakoga! ♥ 14

dana za zaljubljene: napravite 14 kartica za ljubljeno/ljublenu s natpisima zašto ih volite, što vas kod njih najviše usrećuje ili koja zajednička uspomena vam je najdraža, kako bi 14 dana u veljači (ili bilo kojem drugom mjesecu) uživali u vašoj pažnji!

Brak kao škrinja s blagom

Većina ljudi se vjenča vjerujući u MIT da je brak škrinja s blagom puna predivnih stvari za kojima čeznu: partnerstvo, intimnost, prijateljstvo, itd. ISTINA je da je brak na početku prazna škrinja. Morate nešto staviti u nju prije nego što ista možete uzeti iz nje. Nema ljubavi u braku. Ljubav je u ljudima. Nema romantike u braku. Vi je morate unijeti u svoj brak. Bračni par treba naučiti umijeće davanja, voljenja, služenja, pohvala – i razviti od toga dobru naviku, kako bi škrinja ostala puna. Ako iz škrinje uzimate više nego što u nju stavljate, škrinja će ostati prazna. *(U ime obitelji)*

Gábor Tormásy o starim Subotičanima

Piše: Stjepan Beretić

Još se dugo vremena spominjao nemili događaj, koji je ipak urodio dobrim plodom. Od tada su katolici još više štovali slike i kipove Blažene Djevice Marije i svetih, a takvo zlo više ni pravoslavni vjernici nisu činili. U samostanskoj spomenici je zabilježeno da su katolici popravili Gospin kip koji je stajao u tadašnjoj kapeli sve dok nije podignuta crkva. U novu su crkvu vjernici postavili novi, ljepši kip, a onaj stari je završio u spremištu.

Puk je živio iz vjere

Već u to vrijeme istaknuo se subotički katolički puk svojom religioznošću. Bili su i privrženi vjeri. Narod je proživio mnoge nevolje, pa se moglo dogoditi da popusti njegovo pouzdanje u Božju providnost. Ne samo da se to nije dogodilo, već je puk strpljivo podnosio svoju okrutnu sudbinu. Za ovaj narod vjera i religija nisu bile samo prazne riječi. Vjera i religija su određivale njegov život. Zato se u to vrijeme na području čudoređa ovdje nisu mogle primijetiti bolesne pojave, karakteristične za narode koji su zanemarili religiju. Ovaj je puk iskreno, svim žarom duše volio Boga. Ta se ljubav dokazivala točnim vršenjem Božjih zapovijedi. Moral puka je bio čuvar njegove religioznosti. Rado su dolazili na crkvene obrede. Otac Šandor se starao da puk ne ostane bez svete mise, bez propovijedi. Mnogostruke kušnje kojima je puk bio izvrnut su samo učvršćivale njegov duhovni život.

Franjevci u pastoralu

Franjevci koji su ovdje kasnije djelovali nasljeđovali su gorljivoga oca Šandora. Zato je subotički puk u vjerničkom životu ostao pravim uzorom. Taj su uzor pažljivo promatrali i pravoslavni, pa se događalo da su neki od njih vidjevši krepostan i uzoran život svojih katoličkih sugrađana zavoljeli katoličku vjeru, a neki su je i prihvatili kao svoju. Na stalno čudoredno uzdizanje puka jako su utjecali franjevci budući da su s pukom bili u stalnom kontaktu, a puk u njima nije vidio samo poglavara već i pravoga oca. Franjevci su poučavali narod na sve što im je bilo od koristi, pa i u različitim obrtima. Narod je neprestano bio zauzet radom, a franjevci su ga

poticali da izbjegavajući lijenost uvijek rade. Narod se nikada nije osjećao ostavljenim.

Kuga

Kad je 1709. godine izbila kuga, umirali su i Subotičani. Tada franjevci nisu bili samo dušobrižnici koji su tješili i umirivali narod. Nisu narodu dijelili samo sakramente, već su ih i liječili. Više su puta dnevno pohađali bolesnike, a njihove ukućane su s ljubavlju upućivali kako da postupaju sa svojim bolesnicima, da im pruže olakšanje u bolesti. I sami su franjevci njegovali bolesnike. Jedan je od njih i umro od kuge.

Franjevcima uvijek zahvalan puk

Franjevci su bili sve i sva za narod. A narod im uvijek bio zahvalan. Čim su se životne prilike popravile, narod je franjevcima iskazivao zahvalnost kako je samo znao. Svojim duhovnicima nisu donosili velike darove, ta bili su siromašni. Zahvaljivali su franjevcima vanjskim znakovima svoga neiskvarenog srca. Tako su franjevcima zahvaljivali za njihovo služenje. Kad bi koji franjevac prolazio ulicom, vjernici bi mu prilazili s najvećim poštovanjem. Kao što dobra djeca jure u susret ocu kad se vraća kući, tako je ovaj narod hrlio u susret franjevcu. Onaj koji je prvi dohvatio ruku franjevcu, smatrao se sretnim. S velikim poštovanjem bi mu ljubili ruku, a onda bi molili blagoslov. Puk je smatrao da je velika nepristojnost pred redovnikom prijeći na drugu stranu ulice. Onaj koji je htio prijeći, a vidio je franjevca koji mu dolazi, dočekao bi ga, pa bi tek onda nastavio svoj put. Slično su postupili i onda kad su išli ispred redovnika. Tada bi stali, dočekali ga, da redovnik pođe naprijed, pa bi za njim nastavili svoj put. Ljudima iz gradskog poglavarstva, fratri nisu dopustili poljubiti ruku. Zato bi oni poljubili njihovo redovničko ruho. Premda je narod u to vrijeme bio vrlo siromašan, ipak se sve činilo da se prehrani obitelj, a ni duhovnik nije oskudijevao.

Narod je živio u bratskoj slozi

Osim hrane i ruha narod nije imao neke druge potrebe. Što im je trebalo,

sami su izrađivali. Preli su, tkali, pa su od tako pripravljenog platna šili svoje ruho. Bili su skromni u oblačenju i nastupanju. Nije među njima bilo nikoga tko bi se razmetao svojim posjedom ili imanjem. Zato među njima nije bilo ni nadmetanja ni zavisti. Voljeli su se kao braća. Kad su susretali jedan drugoga, izmijenili bi poljubac. Taj je običaj dugo živio u narodu. Djevojke iz ovoga naroda nisu šminkale lice, što je za druge slavenske narode karakteristično. One su bile zadovoljne ljepotom lica kojom ih je Bog obdario. Čedne su bile u oblačenju. Da bi pokrile grudi, nosile su maramu. Taj hvale vrijedni običaj se zadržao do danas. Bunjevka neće izići dok svoje grudi ne pokrije maramom. Slično će postupiti i kad je svagdašnje odjevena, ako gost dođe u kuću.

Skupe svadbe

Imao je dalmatinski narod jedan vrlo loš običaj, koji su franjevci često osuđivali. Taj se običaj teško mogao iskorijeniti i poslije puno godina. Priređivali su vrlo skupe i bučne svadbene svečanosti. Nije zabilježeno kako su izgledale svadbe, ali promatrajući današnje običaje, pa tužbe prvih subotičkih župnika Gradskom vijeću i ono što je Gradsko vijeće poduzimalo protiv tih običaja, lako je zaključiti da su svadbene svečanosti bile dugotrajne terevenke koje nisu prestajale tjednima. Stoga su 1754. godine gradske vlasti uvele stanovita ograničenja za svadbe, spominje se da su svadbe bile skopčane s velikim troškovima. Gradsko vijeće nastojalo je kaznama i ograničenjima što prije izbaviti narod od toga besmislenog običaja.

Prva katolička crkva

Poznato je da su Subotičani kad su se nakon skrovitog života i progona vratili u grad, u tvrđavi preuredili veliku dvoranu za kapelu. Kako se narod množio, ukazala se potreba za proširenjem kapele. Bilo je tako puno naroda da većina nije ni stala u kapelu. Zbog toga se propovijedalo pod otvorenim nebom, pa se događalo, kad se iznenada podigne oluja ili pljusak, da su se propovjednik i njegovi slušatelji morali sklanjati od vremena.

Ozdravljenje u korijenu

Odgovara: dr. Ivica Ivanković Radak

Zahvaljujem na odgovoru iz prošlog broja. Na kraju ste spomenuli tzv. „ukrepljenje u korijenu“ kojim se može riješiti status braka. Kako sam već navela, živim samo u civilnom braku a htjela bih primati sakramente pa molim da mi malo više pojasnite što mogu učiniti.

J. F.

Različite životne situacije kod vjernika mogu se odraziti i na bračne drugove koji već dugo godina žive u nesređenim ženidbenim situacijama. Za valjano sklopljeni sakrament ženidbe, bezuvjetno je potrebno da supružnici nemaju nikakve ženidbene zapreke, potom da su dali, tj. izrekli valjanu privolu (odluka supružnika, čin volje kojim muška i ženska osoba neopozivim savezom sebe uzajamno predaju i primaju da uspostave ženidbu, kan. 1057), i kao treće, da tu privolu očituju u kanonskom obliku, tj. na propisan način kako to Crkva traži, pred svećenikom i najmanje dvojicom svjedoka. Ukoliko nedostaje nešto od ovo troje, a privola je tu osnova i temelj svega, među supružnicima se nije dogodila ženidba, što za posljedicu ima da vjernici ne mogu uživati duhovna dobra i milosti u braku.

Jedan od način da se premosti takva situacija i ženidba učini valjanom, je tzv. ozdravljenje u korijenu (*sanatio in radice*, kann. 1161-1165). Ozdraviti u pravnoj terminologiji znači nešto što je pravno nevaljano i bez učinka, učiniti pravno valjanim. Korijen, izvor svake ženidbe jest odluka supružnika da žive zajedno, odnosno privola, što je nešto iz čega ženidba ili ženidbena veza nastaje, što ženidbu i ženidbenu zajednicu uspostavlja. Privola je, drugim riječima, konstitutivni element bračnog života.

Ozdravljenje ženidbe u korijenu, prema tome, čin je mjerodavne crkvene vlasti, u našem slučaju je to uglavnom biskup, kojim se ženidbenoj privoli koju su dvije osobe dale i koja još postoji, ali koja zbog određenih razloga nije mogla djelovati i nije proizvela valjanu ženidbu, naknadno daje moć da djeluje i da među dotičnim osobama uspostavi

ženidbenu vezu koja se priznaje valjanom za Crkvu. Kod ozdravljenja u korijenu, Crkva ne čini ništa drugo nego uzima čin trajanja privole i, uklonivši smetnje koje su mu priječile pravnu djelotvornost, što može biti nekakva zapreka ili manjak kanonskog oblika, osposobljava tu privolu koja je po naravi stvari dostatna da uspostavi valjanu ženidbu sa svim učincima. Jednostavno, podjeljuje se oprost od nekakve zapreke ili oprost od kanonskog oblika, tj. za tu dotičnu ženidbu se oprašta što nije sklopljena u Crkvi kada je trebala biti.

Što trebaju učiniti supružnici, ili supružnik ukoliko drugi bračni drug nije zainteresiran da svoj brak učini sakramentalno valjanim, ali nužno je da se barem ne protivi tomu? Može se, dakle, takvo što poduzeti i bez znanja drugog supružnika, ali za to je potreban teški razlog. Može se takvo što poduzeti i bez znanja obaju supružnika, ukoliko npr. župnik uoči nevaljanost njihove ženidbe, ali iz pastoralne razboritosti neće supružnicima ništa govoriti kako ne bi uznemiravao njihovu savjest. Svemu

ljena na biskupa, a u njoj svojim riječima, ukratko, opisati svoju životnu priču, osnovne razloge zbog čega su se zatekli u takvoj situaciji te motive zbog kojih žele „ozdraviti“ svoj brak, a na kraju molbe će tražiti od biskupa da im „podijeli milost ozdravljenja u korijenu“ njihove ženidbe. Drugo, što trebaju pribaviti, je „krsni list za vjenčanje“ za svakog supružnika, čime se dokazuje da su slobodnog stanja, tj. da nisu crkveno vjenčani. Treće, potrebno je još priložiti građanski izvod iz matične knjige vjenčanih.

Sve to se predaje župniku, koji će napisati svoje popratno pismo, mišljenje, i potom zajedno proslijediti biskupu. On je taj koji na koncu ima vlast u Crkvi podijeliti milost da brak supružnika postaje valjan, tj. da ozdravi nečiju ženidbu, da je učini valjanom. To konkretno znači da je dotični brak postao sakramentalno valjan, da je sakrament ženidbe sklopljen do kraja i djelotvoran. Tako će bračni drug, koji je tražio milost, moći ići na sakramente ispovijedi i pričesti, što je čest slučaj u

Kod ozdravljenja u korijenu, Crkva uzima čin trajanja privole i, uklonivši smetnje koje su mu priječile pravnu djelotvornost, što može biti nekakva zapreka ili manjak kanonskog oblika, osposobljava tu privolu koja je po naravi stvari dostatna da uspostavi valjanu ženidbu sa svim učincima. Jednostavno, podjeljuje se oprost od zapreke ili oprost od kanonskog oblika, tj. za tu dotičnu ženidbu se oprašta što nije sklopljena u Crkvi kada je trebala biti.

tomu, uvijek mora prethoditi pretpostavka da je njihova ženidbena privola, odluka da žive zajedno, jednom done-sena i dana, valjanja i da još uvijek traje.

Imamo, dakle, na umu da se tu najčešće radi o bračnim drugovima koji već dulji period žive zajedno u građanskom braku, a nisu crkveno vjenčani. Potrebno je da takav bračni drug ili oba supružnika odu do svog župnika i izlože situaciju. Prvo trebaju napisati molbu, na običnom papiru, koja će biti naslov-

životu vjernika koji žive samo u građanskom, civilnom braku već dugi niz godina. Konkretno, kada jedan supružnik ne želi vjenčanje u Crkvi, iako se načelno ne protivi da drugi supružnik živi i prakticira svoju vjeru, Crkva u takvim slučajevima vjeru stavlja kao najveću, vrhovnu vrijednost, i želi izići u susret svakome koji traži svoj put prema Bogu u različitim životnim i ženidbenim situacijama.

Uzalud vam trud birači

Odrednice političkog mesijanizma

Piše: Dragan Muharem

Početak na 3. strani 📖

Mesijanizam je razumljiv u religioznim okvirima, ali kad se isti princip primijeni u izvanreligijskom kontekstu, konkretno u politici, poprima destruktivne i manipulativne oblike. U dosadašnjoj konstelaciji vlasti primjetan je ustaljeni kalup, tj. mentalni sklop, koji se nikako drugačije ne bi mogao nazvati doli mesijanskim, a određen je sljedećim silnicama:

Politički profetizam

Profetizam je poznat među starozavjetnim narodom. Proroci su bili Božji glasnici koji, za razliku od naših poimanja, nisu „gledali u pasulj“ nego su na temelju promišljanja sadašnjosti, vođeni Božjim Duhom, upućivali na budućnost. Razlika između političkog i starozavjetnog proroka jest u tome što je ovaj potonji govorio ne svoje riječi, nego Božje, a koje su često puta paralelne ušima izraelskom narodu. Starozavjetni prorok morao je govoriti i ono što se drugima ne sviđa, za razliku od dvorskih (režimskih) proroka koji su govorili u prilog dvora. Politički profetizam najčešće nema temelja u realnosti već je okarakteriziran fabriciranjem floskula. Dovoljno je samo pogledati predizborne slogane pojedinih stranaka; prežvakane frazetine koje se *copy-paste* metodom prenose s kampanje u kampanju, i uglavnom važe tek koliko traje „maskenbal“. Prazna obećanja očigledno golicaju maštu stada, koji unatoč vidljivim promašajima njihovih junaka, ponovno nasjedaju na slatkorječivost pustih tlapnji.

Politički epifanizam

Epifanija u religijskom kontekstu znači pojavak božanstva, očitavanje, objava. Tako imamo blagdan Bogojavljenja (*Epiphania Christi*), kada se Krist očituje svem svijetu kao Spasitelj. Epifanija u politici događa se u uskoj sprezi s medijima. Kakvi najčešće i jesu, mediji naklonjeni režimu oblikuju svijest puka na način koji diktira vlast. Tako smo nedavno imali epifaniju spašavanja ljudi zaglavljenih u snježnim smetovima. Iako se tek kasnije razotkrilo sve licemjerje ove tragikomične burleske – spasioци i unesrećeni morali su čekati dok se ne održi medijski „igrokaz“ – poruka je već odasлана u svijet a misija uspjela. Narodu je potreban spasitelj, me-

sija, a mediji su poput Ivana Krstitelja prstom uprli u Obećanoga. Providna pragmatična strategija privlačenja glasača. Nakon uspješno obavljena posla kamermani su, „slučajno“ tu okupljeni, pokupili opremu i bez poteškoća otišli s neprohodnog područja. Uz potrebu medijskog eksponiranja – epifanizma, usko je vezana i sljedeća odrednica:

Politička soteriologija

Soteriologija je nauka o spasenju. Listajući mnoga starozavjetna poglavlja primjetna je snažna mesijanska nada Izabranoga naroda u obećanoga mesiju koji ima zadaću uspostaviti novi poredak sreće i blagostanja. U konačnici, kršćani su u Kristu prepoznali Mesiju – Spasitelja. Aplicirano na političko područje, što je situacija u društvu teža, to je mesijanska nada u ljudima snažnija. Taj osjećaj političari itekako znaju prepoznati i njime manipulirati, stvarajući od sebe kult ličnosti. Primjera ima na pretek, i u svijetu i kod nas. Dovoljno je sjetiti se početka devedesetih godina i oduševljenja likom Slobodana Miloševića, među mnogima dočekanog poput proroka ili mesije. Demagogija ovog lažnog profete imala je neborivo uporište u još jednoj opasnoj i razornoj silnici, a to su mitovi.

Politička mitomanija

Mitovi kao dio narodne tradicije ne moraju niti su, sami po sebi, negativni, ali problem nastaje kada se mit iz kulturološke ravni prenese na teren realnog života ili, još gore, u sferu politike gdje, po pravilu, dolazi do njegove zlouporabe i on postaje oruđe i sredstvo za manipulaciju. Svjedoci tog izopačavanja mita i pretvaranja mitologije u mitomaniju bili smo devedesetih godina prošlog stoljeća kada su mnogi mitovi, a naročito oni o Velikoj Srbiji i Kosovu, od strane pseudohistoričara i mitomana upregnuti u funkciju opskurnih političkih projekata.

Istočnjački narodi su skloni mitovima i mitološkom poimanju života. Baš zato ih to često čini „zatvorenicima povijesti“ ukoliko se oni pretvore u nesamokritične mantre. Mitomanija se zasniva na nastojanjima da se preuveličavanjem nekog elementa realnosti, bilo iz prošlosti ili sadašnjosti, stvara jedna uzvišena i idealizirana slika o nama sa-

mima. Kroz tu mitomaniju mi se samima sebi želimo pokazati drugačijima, a pravi problem nastaje kada u to i povjerujemo. Dokle god ne dođe do bolnog suočavanja s istinom o nama samima i svijetom oko nas, dotle smo jedni drugima bure baruta sa sve kraćim fitiljem.

Ima li izlaza?

Kad je izraelski narod nakon povratka iz sužanjstva obnovio hramski žrtvenik, nisu smjeli baciti kamenje od starog žrtvenika nego su ga stavili na prikladno mjesto dok ne dođe prorok koji će odlučiti što s njim učiniti (usp. 1 Mak 4,46). Nešto slično događa se i nama. Breme natovarenih problema vječito se stavlja sa strane u nadi da će se pojaviti netko tko bi to mogao riješiti. Iz perspektive nas „običnih“ građana, uvijek je to netko drugi, neka stranka ili karizmatični vođa. A kamenje se i dalje gomila. No, da nije sve tako crno, zaškriko je primjer naših susjeda iz BiH kojima je dosta guranja problema pod tepih te su (ne opravdavam nasilje!) ustali i pokušali stati na kraj uhljebljenim demagogima. Međutim, jalov je posao srušiti vlast i dovesti druga imena s istim mesijanskim kompleksom.

Nakon ove dijagnoze, s pravom se pitamo što nam preostaje? Ima li izlaza? Dakako! Ali rješenja ne mogu biti ekspresna niti *ad hoc* učinkovita. Mentalni sklop jednog naroda gradi se stoljećima i teško je odjedanput napraviti otklon od povijesnih determiniranosti. Izborne stranke kratkoročno neće moći puno toga promijeniti. Valja nam to odmah priznati. Međutim, dobar početak jedne utemeljene nade za bolju budućnost bila bi barem poštena želja vlastodržaca za katarzom svijesti i volje – ne za moći – već za istinom. Ali to ne možemo očekivati samo od njih jer bi to bilo licemjerno ukoliko se prije u nama ne dogodi metanoja.

Stav Crkve spram politike nije *fuga mundi* – bijeg iz svijeta, već štoviše, angažirano uključivanje svih na opće dobro. Prije kritike bilo koje vlasti, valjalo bi preispitati ponajprije vlastitu savjest i namjeru što to osim kukanja i pljuckanja mogu konkretno učiniti.

P. S.

Svi gore izneseni stavovi, kao i u uvodniku, nisu izneseni u ime Uredništva *Zvonika*, niti Subotičke biskupije kojoj kao svećenik pripadam, već samo kao vlastito mišljenje osobe Dragana Muharema, građanina drugog reda Republike Srbije, diskriminiranog po pitanju zdravstvenog, socijalnog i mirovinskog statusa.

MOLITVA ZA OPROŠTENJE GRIJEHA

Nitko od nas nije bez grijeha. Svakodnevno si moramo osvijestiti da samo slabi i grešni. No, baš zbog takvih je i došao Isus. Njegova žrtva i Krv nas svakodnevno pere od grijeha. Sve što moramo učiniti je doći Gospodinu i priznati svoje slabosti.

K tebi, izvore milosrđa, Bože,
pristupam kao grešnik.

Udostoj se, dakle, oprati mene
nečista.

O, sunce pravde, prosvijetli slijepa;
o, vječni liječniče, izliječi ranjena;

o, Kralju kraljeva, odjeni gola.

O, posredniče između Boga i ljudi,
daruj pomirenje krivcu;

o, dobri pastiru, vrati zalutalog.

Udijeli, Bože, milosrđe bijednome,
oproštenje prijekora vrijednome,

život mrtvome, opravdanje

bezbožnome,

milosno pomazanje otvrdlome.

O, preblagi, povrati bjegunca,
povuci onoga koji pruža otpor,

podigni palog, drži uspravnog,
vodi onoga koji hoda.

Ne zaboravi onoga koji te zaboravlja,
ne napusti onoga koji te napušta,

ne prezri onoga koji griješi.

Ja sam, naime, griješeći

tebe, svoga Boga, uvrijedio,

bližnjega ražalostio, sebi naškodilo.

Sagriješio sam, Bože moj:

krhkošću protiv tebe,

Oca svemogućega,

neznanjem protiv tebe,

Sina mudroga,

zloćom protiv tebe, Duha Svetoga;

i time sam uvrijedio tebe,

uzvišeno Trojstvo.

Ja o meni bijedniku!

Koliko sam toga počinio,

kakvim grijesima sagriješio!

Napustio sam te, Gospodine!

Tužim se na tvoju dobrotu,

dok loša ljubav nastupa,

loš strah ponizuje;

zbog njih sam radije htio tebe

izgubiti

nego biti bez ljubljenih stvari,

radije tebe uvrijediti

nego izbjeći čega se valjalo bojati.

O, moj Bože,

koliko sam naškodilo riječju i djelom,

griješeći tajno, javno i tvrdoglavo.

Stoga prema svojoj krhkosti molim

da ne paziš na moje bezakonje,

nego na svoju neizmjernu dobrotu;

i blago otpusti što sam učinio,

darujući mi bol za prošle grijeha,

a djelotvoran oprez za budućnost.

Amen.

HGU „Festival bunjevački pisama“

raspisuje
NATJEČAJ

za skladbe koje će se izvesti na

**XIV. FESTIVALU
BUNJEVAČKI PISAMA**

Festival će se održati **28. 09. 2014.**
u Subotici

Temeljna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke pisme i poticaj svima, a osobito mladima kako bi sami pridonijeli očuvanju i unaprjeđenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

PROPOZICIJE NATJEČAJA:

1. Tekst i glazba trebaju predstavljati život i običaje bačkih Bunjevaca;

2. Tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom;

3. Pjesma može imati 3 ili 4 strofe;

4. Dužina pjesme je od 3 do 5 minuta;

5. Note (melodija, akordi) i tekst treba dostaviti u 2 primjerka;

6. Uz tekst i melodiju obvezno dostaviti i demo snimku;

7. Radovi prethodno ne smiju biti izvođeni (premijerno izvođene);

8. Jedan autor može dostaviti najviše 3 skladbe;

9. Primitveni radovi se ne vraćaju;

10. Radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora i kontakt telefon) mora biti u posebnoj, zatvorenoj kuverti;

11. Nakon odabira najboljih radova, stručna komisija će autore izvijestiti o rezultatima;

12. Festival se organizira isključivo na volonterskim principima, te se radovi neće honorirati;

13. Autor skladbe koja je odabrana za izvedbu na festivalu samim njezinim slanjem daje svoj neopozivi pristanak da se skladba studijski snimi i izda na nosaču zvuka i video zapisa radi popularizacije festivala.

Natječaj je otvoren **do 31. 05. 2014.**

Skladbe slati na adresu:

- Vojislav Temunović,

Skerličeva 17, Subotica, ili

- HGU FBP, Lajoša Joa 4a, Subotica;

- hgu.fbp@gmail.com

s naznakom: ZA XIV. FESTIVAL

BUNJEVAČKI PISAMA

Književno prelo Hrvatske čitaonice

petak, 28. veljače 2014. godine
s početkom u 18 sati
u HKC „Bunjevačko kolo“
u Subotici

Tijekom večeri organizator na „preljski stol“ stavlja knjigu i riječ, ali i predstavu „Triput Bog pomaže“ autora Marjana Kiša u izvedbi HBKUD „Lemeš“ iz Lemeša (Svetozara Miletića).

Zaručnički tečaj

Tečaj na hrvatskom jeziku
počinje 24. 03 u 19,30 sati
a

na mađarskom jeziku
od 31. 03. od 19,30 sati.

Subotica, Harambašićeva ulica 7

Obavijesti na telefon 024/600-240.

DEVETNICA SVETOM JOSIPU

u crkvi sv. Roka u Subotici
10. 03. - 19. 03. 2014.

Svaki dan u 17 sati Križni put
ili pobožnost
u 17.30 sveta misa i propovijed

16. 03. obljetnica smrti biskupa Lajče Budanovića

In memoriam

DAVID ČELIKOVIĆ
(1999.-2014.)

Usađen u našu obitelj kao cvijet
neprolazne ljepote, ukorijenjen u ne-
beskoj zemlji već petnaest godina, ne
prestaje nam svijetliti!

Vole ga njegovi: tata **Ervin**,
mama **Katarina**, braća **Igor** i
Filip i sestra **Martina**

In memoriam

MANDA SKENDEROVIĆ
rođena Buljovčić

Navršilo se pet godina otkad se preselila u
vječnost naša draga mama, baka, prabaka i
rođakinja Manda Skenderović. Uvijek je se s
ljubavlju sjećamo i za nju molimo. I ove go-
dine ćemo to učiniti na poseban način na sve-
toj misi u nedjelju 23. veljače u 17 sati. Poziv-
amo svu rodbinu i prijatelje da nam se pri-
druže kako bismo se zajedno podsjetili na
njezin dragi lik i tako dalje produbljivati svoje
rodbinsko zajedništvo.

Zahvalni Bogu što su je imali, sve na ovaj
susret s ljubavlju očekuju

njezini najmiliji

In memoriam

Prošla je pr-
va godina od
smrti naše dra-
ge i voljene ma-
me, sestre, sve-
krve i majke

Marije Baka

I kad godine prođu, jednako
ćeš nam biti u srcu i sićanju.

Volili smo Te dok si s nama
bila, a sad kad u nadi uživaš
slavu Božju, sićat ćemo te se s
poštovanjem i u srcu nositi dok
smo živi.

Tvoj sin **Zolika**, snaja
Mirjana, unuke **Alina** i
Emina.

Hrvatska Čitaonica

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

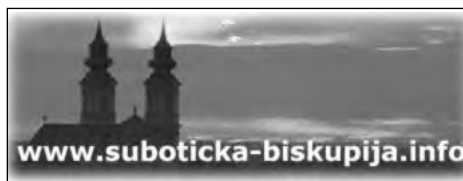
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-255; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Zvonik izlazi uz potporu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik**:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Ministranti župe sv. Terezije – Katedrala

Misa mladih na Paliću

Najlipče prelje Velikog prela 2014.

Osnovana nova udruga "Dužijanca"

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVODANSKIH HRVATA

Uredništvo 'Zvonika' čestita 5. obljetnicu djelovanja ZKVH-a

U susret korizmi

Nepovjerljiv sam prema milostinji koja čovjeka ništa ne stoji i koja ne boli
papa Franjo

